71 let Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

PETEK, 30. novembra 2018

Leto LXXI, št. 96, cena 1,85 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Župani v nedeljo tečejo drugi krog

Tretjina slovenskih občin še nima izvoljenih županov, volili jih bomo v drugem krogu lokalnih volitev v nedeljo, 2. decembra. Drugi krog bo tudi v desetih občinah na Gorenjskem.

Danica Zavrl Žlebir

Kranj – V nedeljo bo drugi krog županskih volitev. V 56 slovenskih občinah jih namreč še niso izvolili v prvem krogu in se bosta v drugem pomerila kandidata, ki sta v prvem dobila največ glasov volivcev. Tudi deset občin na širšem gorenjskem območju še nima izvoljenih županov: v nedeljo jih bodo znova izbirali na Jesenicah, v Bohinju, Tržiču, Kranju, Naklem, Škofji Loki, Kamniku, Domžalah, Lukovici in Moravčah. V minulih treh dneh so nekateri volivci in volivke glas za prihodnje župane oddali že na predčasnem glasovanju. Preostali se bodo na podlagi spoznanj, ki so jih dobili ob predstavitvah kandidatov in soočenjih v medijih, ki pa se morajo z začetkom volilnega molka danes opolnoči končati, odločili v nedeljo.

Tudi pred drugim krogom županskih volitev je klicni center invalidskega podjetja Prizma iz Škofje Loke anketiral volivke in volivce, koga od dveh kandidatov bodo volili. Tokrat je razpoloženje meril v osmih občinah na Gorenjskem, kjer župan še ni izvoljen. Rezultati volitev so v prvem krogu ponekod pokazali na majhno razliko med prvouvrščenima, ki sta se nato uvrstila v drugi krog volitev, prognoza klicnega centra pa zdaj kaže, da utegne biti v nekaterih občinah znova zelo tesno. Prepričljiva zmaga pred protikandidatom Pavlom Ruparjem se s skoraj 72 odstotki po anketi obeta Borutu Sajovicu v Tržiču. Matjaž Rakovec je v Kranju dobil 64 odstotkov glasov anketiranih in precej prehiteva Zorana Stevanovića.

▸ 6. stran

Ena od občin, ki bo župana dobila v drugem krogu, je tudi Škofja Loka. Na sliki kandidata Robert Strah in Tine Radinja ob soočenju pred prvim krogom, ko je bil njun protikandidat še Rolando Krajnik. / Foto: Tina Dokl

Biatlonski praznik na Pokljuki

Biatlonci sezono svetovnega pokala začenjajo na Pokljuki. Prvi tekmi bosta v nedeljo. To bo najdaljši pokljuški spored, ki bo trajal kar devet dni. Organizatorji pričakujejo okrog trideset tisoč gledalcev.

Maja Bertoncelj

Rudno polje – Novo sezono svetovnega pokala, nov štiriletni olimpijski cikel ta konec tedna začenjajo biatlonci. Uvod v sezono tokrat ne bo v Skandinaviji, gostila ga bo Pokljuka. Tekmovalni program se bo začel v nedeljo, 2. decembra, in bo trajal do nedelje, 9. decembra. Skupaj bo na Rudnem polju osem tekem.

Organizatorjem je skrbi povzročalo toplo vreme, a tekme na Pokljuki niso ogrožene, predvsem na račun zajetne količine snega, ki je bil shranjen od lanske sezone.

Več na strani 19

Slovenska biatlonska reprezentanca je pripravljena na začetek nove sezone. Na sliki od leve: Klemen Bauer, Mitja Drinovec, Jakov Fak, Polona Klemenčič, Urška Poje, Rok Tršan in Miha Dovžan. / Foto: Tina Dokl

Ne bo župan, pač pa minister

Stranka Alenke Bratušek (SAB) za ministra za razvoj, strateške projekte in kohezijo predlaga dr. Iztoka Puriča.

▸ 2. stran

Napovedujemo županske zmagovalce

STRAN 4

Priloge: Zgornjesav'c, kranjske novice, Kamničanka

AKTUALNO

Prva ženska na čelu vojske

Slovensko vojsko po novem vodi generalmajorka Alenka Ermenc, ki sicer živi v Kamniku. Bojni prapor Slovenske vojske in s tem funkcijo načelnice generalštaba je v sredo prevzela od svojega predhodnika, generalmajorja Alana Gederja. 3

KRONIKA

Preiskujejo goljufive bančnike

V torek so preiskovalci Nacionalnega preiskovalnega urada izvedli hišne preiskave tudi v kranjskem Lonu in Novi KBM v Mariboru. Pod lupo so vzeli pet bančnih uslužbencev, ki naj bi zahtevali denar za odobritev posojil. 22

GG+

Na otoku zbrani simboli slovenstva

Narodni muzej Slovenije načrtuje na Blejskem otoku postavitev stalne muzejske razstave, na kateri bodo s pomočjo simbolov predstavili materialno in duhovno dediščino, ki zaznamuje Slovenijo in njene državljane. 23

GG+

»Krepek sprehod« po divjinski Apalaški poti

Jakob J. Kenda je prvi Slovenec, ki je prehodil Apalaško pot. Za pot je porabil štiri mesece, po vrnitvi pa je napisal knjigo Apalaška pot – 3500 kilometrov hribov in Amerike, ki jo je pred dnevi predstavil tudi na Jesenicah. 28

VREME

Danes bo delno jasno z občasno povečano oblačnostjo. Ob koncu tedna bo vreme suho, občasno bo nekaj več oblačnosti.

-4/3 °C

jutri: delno oblačno

9 770352 666025

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Kvatropirci in Eva Boto v Šenčurju

Še nimate ideje, kaj bi podelili svojim ženam za božič? Vstopnica za koncert Kvatropircev in Eve Boto je lahko odlično darilo, s katerim boste podelili doživetje, ki se ga bo obdarovanka zagotovo dolgo časa spominjala. Nič pa ne bo narobe, če vstopnico podarite tudi sebi. Privoščite si enkratno doživetje v družbi štirih fantov, ki prepevajo slovenske in dalmatinske pesmi. In prav to je tudi zagotovilo za izvrsten koncert. Glasbena gostja bo odlična pevka Eva Boto. In ljudje pravijo, da se v Šenčurju nič ne dogaja. Obiščite nas in preverite sami. Koncert bo 20. decembra 2018 ob 20. uri v Domu krajanov Šenčur. Ne zamudite tega lepega večera. Več informacij in vstopnice za koncert dobite v Avio baru, Kava baru Tišler Predoslje, Lango baru ali pri organizatorju koncerta Maruši Korelc – center.cveka@gmail.com.

Naročniku Gorenjskega glasa bomo podarili dve vstopnici za ogled koncerta, če boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje: Kje bo koncert Kvatropircev in Eve Boto? Odgovore pošljite do petka, 7. decembra 2018, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticek@g-glas.si.

Nagrajenec

V nagradni igri, ki je bila objavljena 23. novembra 2018, prejme dve vstopnici za komedijo Priznam Ciril Pfeifer iz Cerkelj. Nagrajencu čestitamo!

Podelitev certifikatov Družini prijazno podjetje

Ljubljana – Ekvilib Inštitut, ki kot neprofitna in neodvisna organizacija deluje na področju družbene odgovornosti, človekovih pravic in razvojnega sodelovanja, že od leta 2007 v sodelovanju z ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter drugimi partnerji izvaja postopke za pridobitev certifikata Družini prijazno podjetje. Nove certifikate bodo podelili danes, v petek, na slovesnosti v Ljubljani. Certifikat bodo prejela tudi nekatere gorenjska podjetja in ustanove. Osnovni certifikat bo dobila družba Iskratel iz Kranja, polni certifikat Dom Petra Uzarja Tržič, Dom upokojencev Domžale in Triglav Svetovanje s sedežem v Domžalah, posebno zahvalo za širjenje kulture družini prijaznega podjetja Splošna bolnišnica Jesenice in Psihiatrična bolnišnica Begunje, priznanje za uspešno razvijanje kulture Družini prijaznega podjetja pa podjetje Optiweb iz Škofje Loke.

Igor Peček odprl poslansko pisarno v Šenčurju

Šenčur – V prostorih Občine Šenčur je ta teden poslanec državnega zbora Igor Peček odprl poslansko pisarno. V njej bo na voljo državljanom, zainteresiranim posameznikom, predstavnikom podjetij in civilne družbe ter krajanom občin Kranj, Naklo, Preddvor, Jezersko, Cerklje in Šenčur. Poslanska pisarna bo odprta vsak drugi ponedeljek v mesecu, od 13. do 15. ure. Odprtje poslanske pisarne je s svojim obiskom pospremil predsednik vlade Marjan Šarec, ki je v svojem nagovoru poudaril pomen sodelovanja z lokalnimi skupnostmi. Da je vesel takšnega sodelovanja, pa je dejal tudi Ciril Kozjek, župan občine Šenčur, kjer se je prvič zgodilo, da v njihovih prostorih odpira vrata poslanska pisarna.

Ne bo župan, pač pa minister

Stranka Alenke Bratušek (SAB) za ministra brez listnice, pristojnega za razvoj, strateške projekte in kohezijo, predlaga dr. Iztoka Puriča.

Danica Zavrl Žlebir

Kranj – Potem ko je moral s položaja ministra za kohezijo oditi Marko Bandelli, je Stranka Alenke Bratušek za novega ministra predlagala dr. Iztoka Puriča, Kranjčana, ki se je na nedavnih lokalnih volitvah potegoval za župana Mestne občine Kranj. Skupni kandidat stranke SAB in liste Več za Kranj dosedanjega župana Boštjana Trilarja se ni uvrstil v drugi krog volitev. Zdaj ga SAB predlaga za ministra, premier Marjan Šarec pa je kandidaturo sprejel. Kandidata za novega ministra zdaj čaka zaslišanje, nato pa glasovanje v državnem zboru.

Iztok Purič je star 64 let, doktor organizacijskih ved, spomnimo se ga kot direktorja Javnega gospodarskega zavoda Brdo, ki ga je vodil tudi v času predsedovanja Slovenije Evropski uniji, ko je bil v sklopu kompleksa Brdo zgrajen tudi kongresni center za potrebe predsedovanja. Na Brdu je bil zaposlen od leta 1998, pred tem je bil vodja splošne in kadrovske službe v podjetjih Žito in Exoterm. Z direktorskega mesta na Brdu so ga odslovili leta 2012 zaradi sumov zlorabe uradnega položaja in pravic zaradi preplačane perzijske preproge. V zvezi s tem sodišče ni uvedlo preiskave, tožilstvo pa je ovadbo zavrglo.

»Stranka SAB Iztoka Puriča za ministra predlaga zato, da bi v Službi vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, ki ima več kot dvesto zaposlenih, svoja večkrat dokazana znanja, veščine in sposobnosti s področja upravljanja kadrov, vodenja in primernega razpolaganja s proračunskimi sredstvi ponovno uporabil v prid Slovenije in dosegel izboljšanje črpanja razvojnih evropskih sredstev, ki naši državi pripadajo,« izbiro pojasnjujejo v stranki. Iztok Purič pa ob tem pravi: »Zavedam se odgovornosti, ki bi jo prevzel, če bi postal minister za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. Evropska sredstva so naša razvojna sredstva, to je naš potencial, in če mi bo dana možnost, bom naredil vse, da bi jih, kolikor je mogoče, izkoristili.«

Iztok Purič / Foto: Gorazd Kavčič

Ivan Oman bo odkril spominsko ploščo

Danica Zavrl Žlebir

Ljubljana – Slovenska ljudske stranka (SLS) ob 30. obletnici ustanovitve Slovenske kmečke zveze (SKZ) v torek, 4. decembra, ob 17. uri pripravlja slovesnost v Unionski dvorani v Ljubljani. Prav tam je bila leta 1988 ustanovljena SKZ kot prva demokratična politična stranka v Sloveniji. Po slavnostnih nagovorih, priložnostnem kulturnem programu in konstituiranju Kluba županov SLS v mandatu 2018–2022 bo prvi predsednik SKZ Ivan Oman odkril spominsko ploščo.

V Žireh prva večnamenska dvorana v Sloveniji, opremljena s skakalno jamo

Matevž Pintar

V tokratni anketi je sodelovalo 171 prebivalcev Žirov. Leta 2020 naj bi bila končana prva večnamenska dvorana v Sloveniji, opremljena s skakalno jamo. Sodelujoče smo vprašali, ali menijo, da je v občini dovolj dobro poskrbljeno za športne in zabavne aktivnosti vseh generacij. Kar 83 odstotkov vprašanih je mnenja, da imajo v občini veliko možnosti za šport in zabavo, 11 odstotkov jih je odgovorilo, da bi na tem področju lahko storili več, trije odstotki menijo, da je teh aktivnosti premalo, enak odstotek vprašanih pa o tej temi nima mnenja.

Na Selu pri Žireh poteka obnova ceste, mostu čez potok in gradnja pločnikov. Zanimalo nas je, ali so sodelujoči mnenja, da je v njihovi občini dobro poskrbljeno za prometno varnost. Dobra polovica jih meni, da bi na tem področju lahko storili več. Nekaj več kot tretjina vprašanih je zadovoljna s prometno varnostjo, osmina ni zadovoljna, ena oseba pa o tej temi nima mnenja.

Gorenjski glas v sodelovanju z Občino Žiri izdaja časopisno prilogo Loški glas, ki jo občani brezplačno prejmejo v svoj nabiralnik. Vprašali smo jih, kako pogosto jo prebirajo. Večina, sedeminsedemdeset odstotkov sodelujočih v anketi, prilogo Loški glas prebira redno, sedmina anketiranih jo bere občasno, redko jo prebirata dva odstotka, sedem odstotkov vprašanih pa priloge ne prebere. Kot razloge za to so največkrat navedli, da jih ne zanimajo lokalne novice in da nimajo časa za branje.

Lepo se zahvaljujemo vsem, ki ste si vzeli čas za našo anketo. Če bi želeli Gorenjski glas redno prebirati, nas lahko pokličete v kontaktni center invalidskega podjetja v Škofjo Loko na številko 04/51 16 440 in si ob naročilu izberete eno izmed daril.

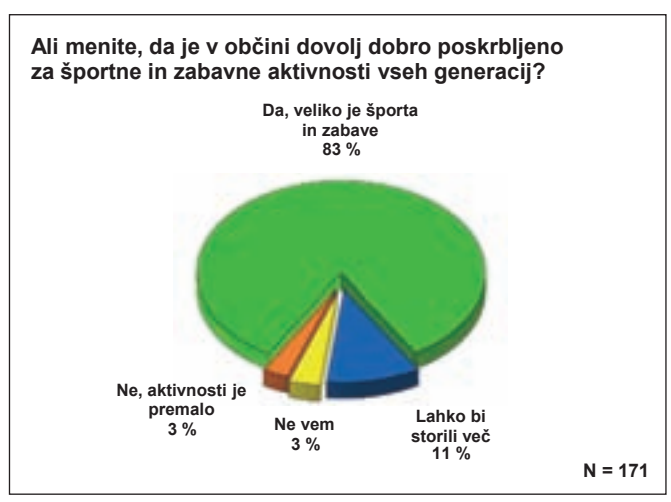

Prva ženska na čelu vojske

Slovensko vojsko po novem vodi generalmajorka Alenka Ermenc, ki sicer živi v Kamniku.

Simon Šubic

Ljubljana – Bojni prapor Slovenske vojske (SV) in s tem funkcijo načelnice generalštaba je od svojega predhodnika, generalmajorja Alana Gederja prevzela v sredo. V nagovoru je poudarila, da bo njeno vodilo »dejanja, in ne besede«, kar je tudi njeno osebno načelo. Ermenčevo je sicer kot prvo žensko na čelo SV po predlogu obrambnega ministra Karla Erjavca vlada postavila na torkovi dopisni seji. Trenutno je tudi edina ženska na čelu vojske v vseh državah članicah Nata.

Alenka Ermenc, ki je v SV zaposlena 27 let, je tako po činu kot po položaju najvišje med pripadnicami SV doslej. V čin generalmajorke so jo povišali šele pred tednom dni, potem ko je vlada v začetku novembra podala soglasje takšnemu predlogu predsednika republike Boruta Pahorja. V svoji vojaški karieri je opravljala poveljniško dolžnost na taktični ravni in štabne dolžnosti na operativni ter strateški ravni vodenja in poveljevanja v Slovenski vojski. Vodstvene formacijske dolžnosti v Slovenski vojski opravlja od leta 2001. V čin brigadirke je bila povišana 13. maja 2011, marca letos je bila imenovana za namestnico načelnika generalštaba.

Generalmajorka Alenka Ermenc je v sredo prevzela vodenje Slovenske vojske. / Foto: Gorazd Kavčič

Zaskrbljeni zaradi prodaje Iskratela

V kranjskem Iskratelu so potrdili, da potekajo pogovori o vstopu strateškega partnerja. Zaposlene skrbi, ker naj bi bil kupec nemški sklad tveganega kapitala, ki se ne spozna na telekomunikacije.

Simon Šubic

Kranj – V Kranju so vse glasnejše govorice, da telekomunikacijsko družbo Iskratel prodajajo nemškim vlagateljem. Da ta čas res potekajo pogovori o morebitnem vstopu strateškega partnerja v lastništvo Skupine Iskratel, so nam potrdili tudi v vodstvu podjetja, ki pa podrobnejših podatkov do sklenitve morebitnega dogovora ne more posredovati. »Strateško partnerstvo sicer vidimo kot priložnost za nadaljnji razvoj in izpolnitev zastavljenih ciljev skupine,« so nam na kratko odgovorili v Iskratelu, ki ga vodi Željko Puljić, eden večjih posamičnih lastnikov Iskratela.

Informacijo o nameravani prodaji Iskratela tujemu lastniku smo v uredništvo Gorenjskega glasa prejeli iz vrst zaposlenih, ki so ob tem izrazili precejšnjo zaskrbljenost, ker naj bi se za vstop v lastništvo največjega slovenskega proizvajalca telekomunikacijske opreme zanimal nemški sklad tveganega kapitala Bavaria Industries Group iz Münchna. Sklad namreč po njihovem mnenju ne more biti strateški kupec, ker se ne spozna na IT-področje. Po njihovih informacijah se Iskratel, tako posel kot nepremičnine, prodaja za slabih 25 milijonov evrov. »Zaposleni in lastniki hkrati o postopku nimamo nobenih informacij, zato se bojimo, da gre še za en primer prodaje pod mizo,« so še zapisali.

Kot se da razbrati z njihove spletne strani, Bavaria Industries Group poslovne priložnosti išče v uglednih podjetjih z razvojnimi potenciali in dobrim pozicioniranjem na trgu, ki imajo sedež v Evropi, njihov letni promet pa presega 50 milijonov evrov. »V naših portfeljskih podjetjih običajno pridobivamo večino kapitala,« poudarjajo. Nemški sklad ima trenutno v svojem portfelju tri podjetja, katerih skupni prihodki znašajo okoli 350 milijonov evrov, nobeno pa ne posluje na področju telekomunikacij.

Skupina Iskratel, ki zaposluje 950 sodelavcev, od tega 700 v Sloveniji, bo po drugi strani leto 2018 končala s prihodki v višini dobrih 102 milijona evrov, kar je več kot lani, nekoliko višji pa bo tudi dobiček, so pojasnili v upravi. Natančnejši podatki bodo sicer znani v začetku prihodnjega leta.

Iskratel je sicer v preteklosti že bil v nemški lasti. Bil je celo prvo podjetje v nekdanji Jugoslaviji, ki je s tujim partnerjem, nemškim Siemensom, leta 1989 ustanovilo skupno (joint venture) podjetje. Partnerstvo se je končalo pred slabimi desetimi leti, ko se je Siemens umaknil iz podjetja, iz skupnega lastništva pa je kasneje izstopila tudi Gorenjska banka. Danes je Iskratel v večinski lasti družbe FinTel, v kateri so lastniki zaposleni in nekdanji zaposleni. Med največjimi posamičnimi lastniki so poleg Puljića še Mitja Jelnikar, Andrej Polenec, Andrej Svetina, Robert Kuzmič in Srečko Čebela.

Nekaterih vlog ni treba znova vložiti

Ana Šubic

Kranj – Z novim letom bosta začeli veljati noveli zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev in zakona o socialno varstvenih prejemkih, ki pa vplivata na oddajanje vlog že v decembru. Od jutri dalje upravičencem do otroškega dodatka, znižanega plačila vrtca, državne štipendije ter subvencije malice in kosila ne bo več treba vlagati vlog za podaljšanje teh pravic, saj bo to naredil center za socialno delo po uradni dolžnosti. »Ker avtomatizacije odločanja s pomočjo informacijskega sistema še ni mogoče zagotoviti, bo odločanje centrov za socialno delo po uradni dolžnosti potekalo nespremenjeno. V informacijskem sistemu bodo v začetku decembra že pripravljene vloge za upravičence, ki se jim pravica do otroškega dodatka in znižanega plačila vrtca izteče z 31. decembrom 2018. Teh upravičencev je okoli 30 tisoč. To pomeni, da bodo centri za socialno delo za navedene upravičence po uradni dolžnosti odločili o nadaljnjem upravičenju do otroškega dodatka oz. znižanju plačila vrtca,« so pojasnili na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Vlogo za vse prej omenjene pravice morajo na predpisanem obrazcu vložiti le tisti, ki jih želijo uveljaviti prvič, prav tako morajo ves čas prejemanja pravice sporočati spremembe, ki vplivajo na upravičenost do nje.

Na ministrstvu so ob tem še opozorili, da od 1. decembra ni sprememb v postopkih priznavanja pravice do denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka, subvencije najemnine, pravice do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev in pravice do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje. »To pomeni, da mora posameznik vložiti vlogo, ko prvič uveljavlja pravico, vložiti vlogo za podaljšanje priznane pravice in sporočiti spremembo v času trajanja pravice,« so razložili.

KOMENTAR
Ana Šubic

Obdarujmo premišljeno

Tole bi in tole, pa še tole ...« mi že lep čas, odkar nas trgovci vztrajno zasipajo s katalogi igrač, dopovedujeta hčerki, ko listata po vabljivih straneh. Pred tednom je nakupovalno mrzlico začel stopnjevati še črni petek, ameriški nakupovalni praznik, ki se zadnja leta z obljubljenimi »norimi popusti« vse bolj širi tudi pri nas in so ga nekje že razvlekli na več dni. A tekanje po trgovskih centrih se šele dobro začenja. Del prazničnega decembra je tudi obdarovanje in nas pri nakupovanju lahko kaj hitro tudi zanese.

V decembru nas že dolgo obiskujejo kar trije dobri možje. Vendar v marsikateri družini ne bodo prav veliko nosili ali pa sploh – nič. Za vse december ni tako zelo vesel. Prav te dni poteka letošnji teden karitas. V sredo so pripravili tradicionalni dobrodelni koncert Klic dobrote, s katerim bodo, tako kot z drugimi decembrskimi akcijami, pomagali družinam v stiski. Njihovo pomoč jih vsako leto prejme več kot 20 tisoč! Takšnih, ki se stežka prebijajo iz dneva v dan in jim pomagajo še druge dobrodelne ustanove, je še precej več. O stiskah staršev, ki v prazničnih dneh otroku nimajo česa podariti, priča tudi vseslovenska dobrodelna akcija Božiček za en dan, v kateri lahko vsak posameznik pomaga in napolni darilno škatlo. Tudi letos želijo narisati nasmehe več kot deset tisoč otrokom in okoli tisoč starejšim, ki so osamljeni in v socialni stiski.

Ko se bomo (znova) odpravili po prazničnih nakupih in nas bodo vabili takšni in drugačni popusti, uporabimo zdravo pamet. Pa ne samo zato, da nas ob pogledu na prazno denarnico ne bo bolela glava. Med oklevanjem, ali bi dali v nakupovalni voziček še to in ono, se spomnimo na tiste, ki izobilja ne poznajo. In jim, če le lahko, namenimo del tistega, kar bi sicer zapravili ob decembrskih nakupih, med katerimi so, roko na srce, včasih tudi nepotrebni. Bodo naši otroci ob kupih igrač, ki jih običajno zabavajo le kratek čas, kaj bolj srečni? Dvomim. Tudi pri nakupovanju daril za druge bližnje bodimo pozorni, da so uporabna in premišljeno izbrana, da se ne bo na koncu na njih nabiral prah. Ne nazadnje je pretirano nakupovanje tudi eden od vzrokov za okoljske probleme, neredki izdelki pa prihajajo k nam prav iz revnih dežel, kjer jih za drobiž izdelujejo celo otroci, ki so največkrat še nenehno lačni.

Naše bližnje bomo osrečili predvsem, če se bomo ob natrpanih vsakdanih in nenehnem hitenju, kar se odraža tudi v vse bolj ohlapnih odnosih, znali ustaviti in jim nameniti – čas. In to ne samo v veselem decembru ...

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog/ Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Napovedujemo županske zmagovalce

V osmih občinah na širšem gorenjskem območju – na Jesenicah, v Bohinju, Tržiču, Naklem, Kranju, Škofji Loki, Kamniku in Domžalah – bo v nedeljo drugi krog volitev za župana. V Glasovi raziskavi javnega mnenja napovedujemo rezultate volitev.

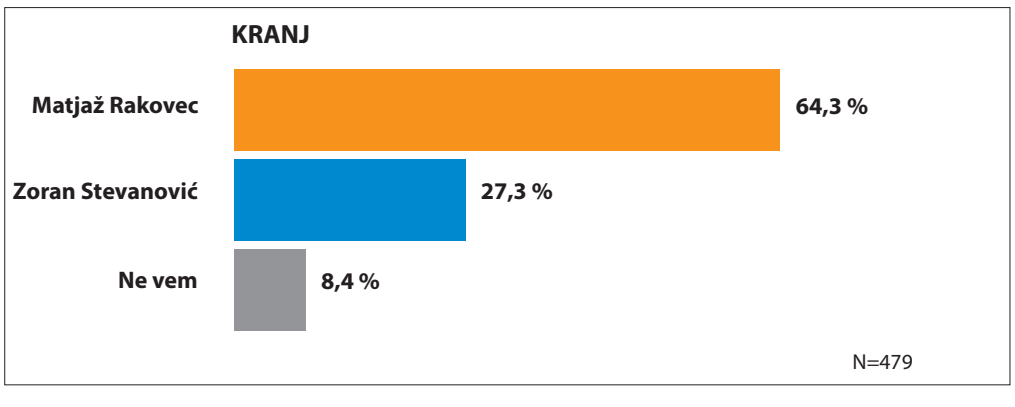

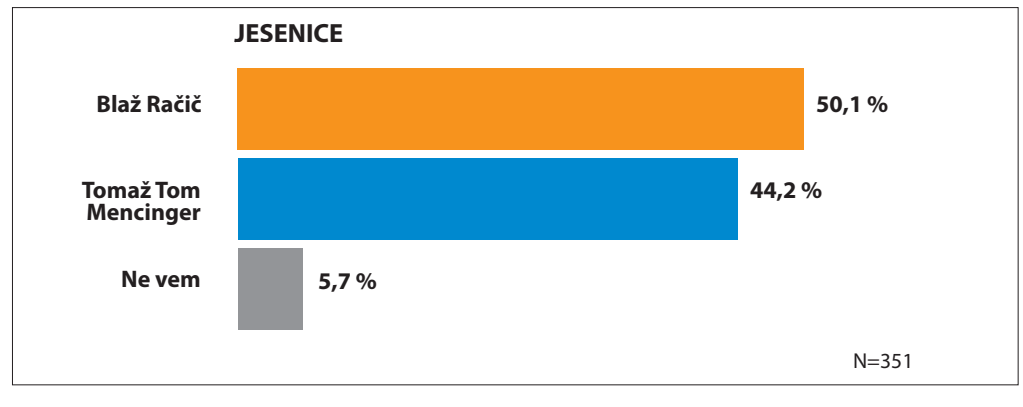

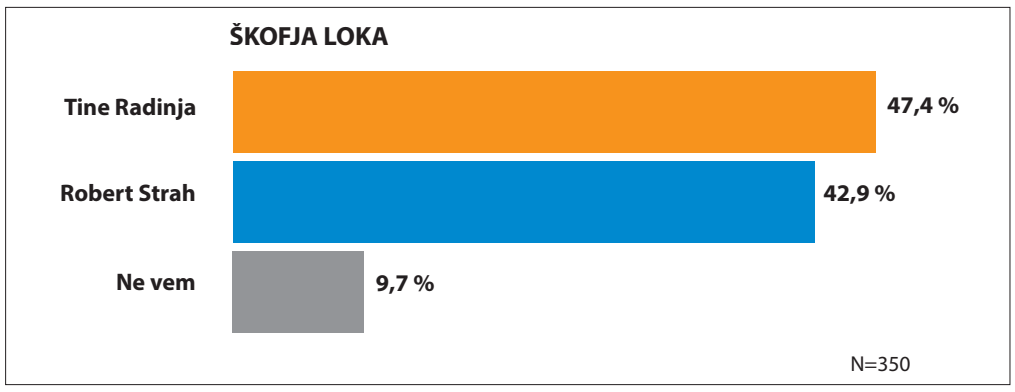

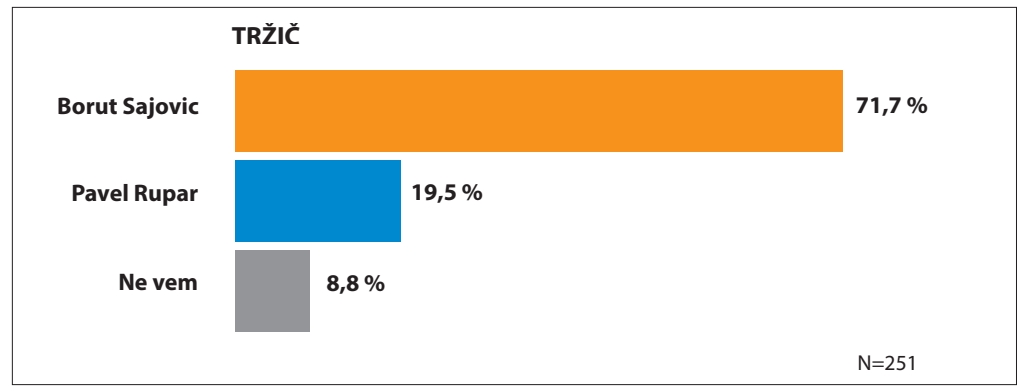

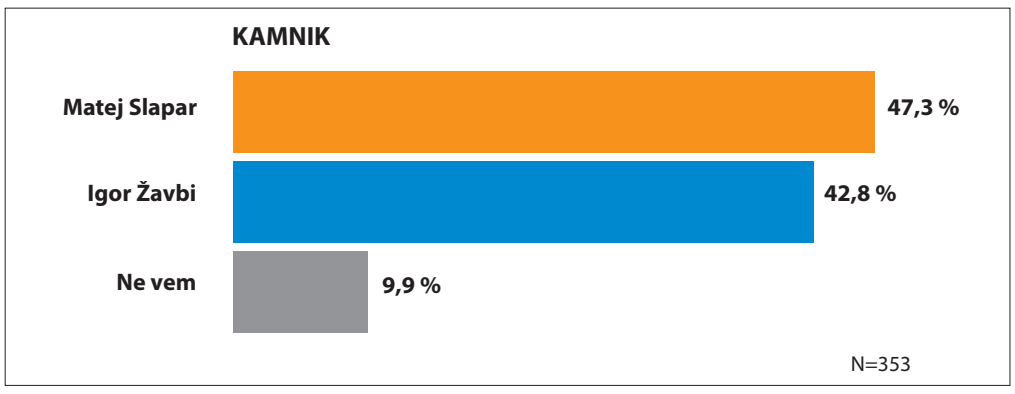

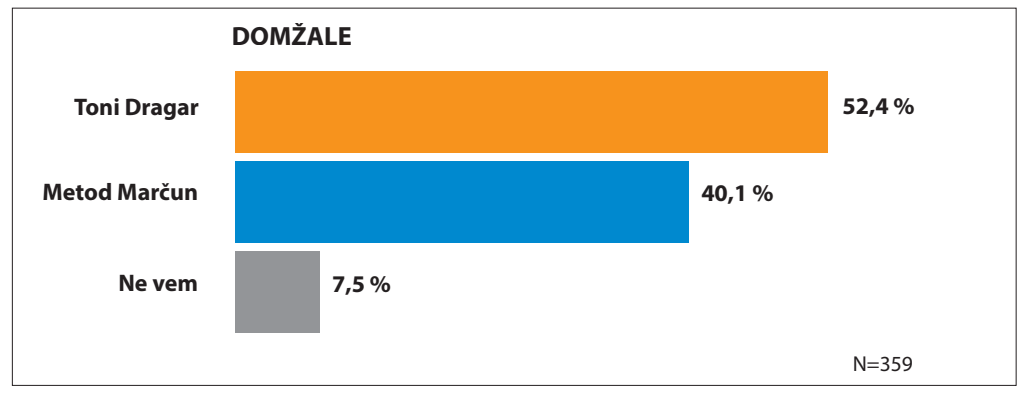

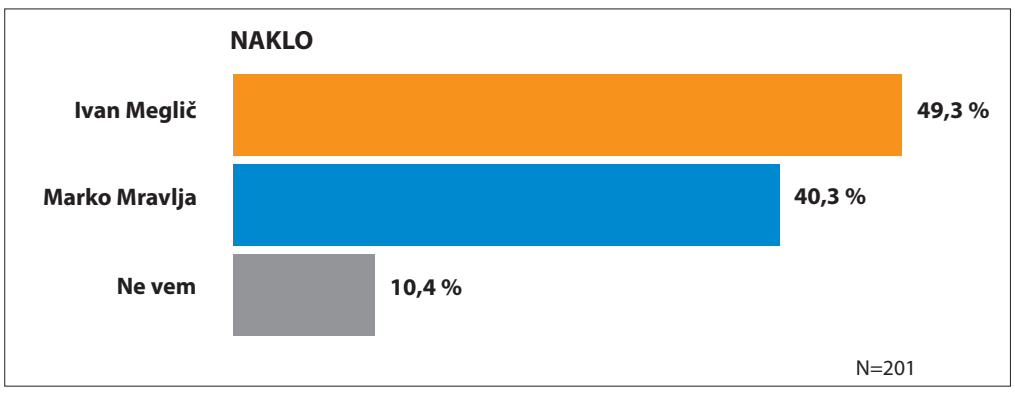

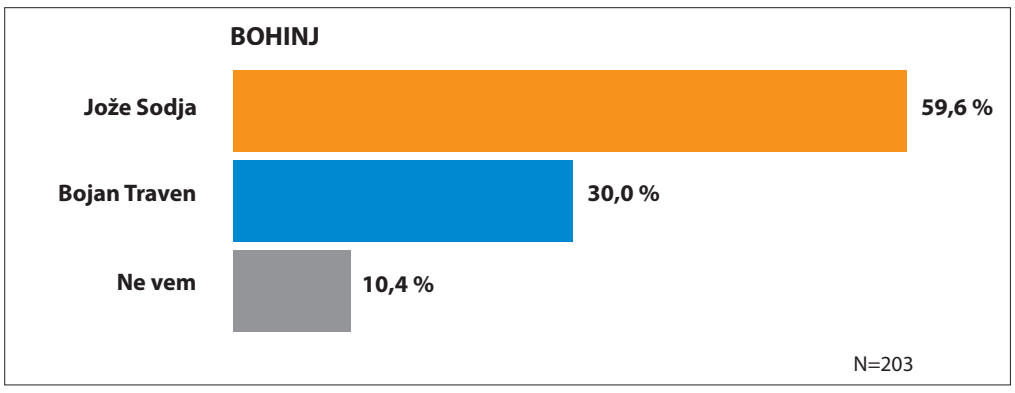

V nedeljo, 2. decembra, bo potekal drugi krog županskih volitev. Gorenjci bomo ponovno šli na volišča v desetih občinah: v Bohinju, Domžalah, na Jesenicah, v Kamniku, Kranju, Naklem, Škofji Loki, Tržiču, Moravčah in Lukovici.

Prebivalce omenjenih občin, z izjemo zadnjih dveh, smo povprašali, kako bi volili, če bi bile volitve jutri. Prve klice smo opravili že v petek, 23. novembra, v popoldanskih urah, zadnje pa v sredo, 28. novembra. Poklicani so bili naključno izbrani iz Telefonskega imenika Slovenije. Za pridobitev 2547 mnenj smo priklicali 5180 prebivalcev. Raziskava je bila opravljena s pomočjo računalniško podprtega telefonskega anketiranja.

Pazili smo na čim bolj enakomerno zastopanost obeh spolov, pri starostnih razredih pa je v naši raziskavi sodelovalo nekoliko večje število starejših. Po telefonu je vedno težje pridobiti mnenja mlajših volivcev, kar je treba upoštevati pri branju rezultatov.

Grafi prikazujejo deleže sodelujočih, ki so nam odgovorili na vprašanje, koga bi volili, če bi bile volitve jutri. Število sodelujočih za posamezno občino smo določili glede na število prebivalcev v občini in je prikazano na vsakem grafu. Glede na prejete odgovore je izid volitev najbolj negotov v Škofji Loki, Naklem in Kamniku, kjer je tudi največ volivcev, ki še nimajo oblikovanega mnenja.

Rezultati raziskave so zgolj ocene, njihova natančnost je odvisna od velikosti vzorca in izmerjene vrednosti (deleža odgovorov). Ocena napake posamezne meritve se s 95-odstotno verjetnostjo giblje v intervalu od 2,1 do 8,0 odstotne točke odstopanja od posamezne napovedi. Natančne ocene napak oz. intervale, v katerih se gibljejo napovedi posamezne meritve za različno velike vzorce, si lahko pogledate v priloženi tabeli.

Vsem sodelujočim, ki na časopis še niste naročeni, smo v zahvalo za sodelovanje tudi tokrat ponudili brezplačno prebiranje časopisa. Tako je danes kar 446 gospodinjstev na Gorenjskem prejelo svoj brezplačni izvod Gorenjskega glasa.

Ob tej priložnosti bi vas želeli povabiti med naše redne bralce, saj imamo za vse, ki se sedaj odločite za naročnino, posebno ugodnost. Vsem novim naročnikom prve pol leta ponudimo časopis po promocijski ceni 9,90 EUR na mesec.

Za naročilo nas pokličite na telefonsko številko 04/51 16 440 in izkoristite ugodno ponudbo.

Vsem se za sodelovanje v raziskavi prav lepo zahvaljujemo!

Prizma IP, d. o. o.
Matevž Pintar

Prikaz ocene napake meritve glede na velikost vzorca in deleža odgovorov:

		Ocena meritve				
		10 % ali 90 %	20 % ali 80 %	30 % ali 70 %	40 % ali 60 %	50 %
velikost vzorca v posamezni občini	150	± 4,8 %	± 6,4 %	± 7,3 %	± 7,8 %	± 8,0 %
	200	± 4,2 %	± 5,5 %	± 6,4 %	± 6,8 %	± 6,9 %
	250	± 3,7 %	± 5,0 %	± 5,7 %	± 6,1 %	± 6,2 %
	350	± 3,1 %	± 4,2 %	± 4,8 %	± 5,1 %	± 5,2 %
	400	± 2,9 %	± 3,9 %	± 4,5 %	± 4,8 %	± 4,9 %
	500	± 2,6 %	± 3,5 %	± 4,0 %	± 4,3 %	± 4,4 %

ZORAN RAČIČ, CESTA CIRILA TAVČARJA 1B, JESENICE

Jesenice: Blaž Račič ali Tomaž Tom Mencinger

Blaž Račič, star 44 let, po izobrazbi univ. dipl. politolog

Tomaž Tom Mencinger, star 62 let, po izobrazbi elektrotehnik

Urša Peternel

Kaj bo vaša prva poteza, ki jo boste naredili, če boste izvoljeni za župana?

Račič: »Najprej se bomo na občinskem svetu temeljito pogovorili o osnovnih strateških usmeritvah občine in si postavili jasne cilje. Verjamem, da je program razvoja z vizijo, ki sem ga predstavil v volilni kampanji, dobra osnova za opredelitev jasnih ciljev politike občine Jesenice za prihodnje obdobje.«

Mencinger: »Nadaljeval bom delo v skladu s sprejetim proračunom za leto 2019.«

S katerimi strankami in listami boste v občinskem svetu skušali sestaviti koalicijo?

Račič: »Želim si dobrega sodelovanja z vsemi svetniškimi skupinami.«

Mencinger: »V drugem krogu volitev mi je podporo izrekla stranka Levica. Če bom izvoljen za župana, pričakujem njihovo podporo tudi v občinskem svetu. Predvsem pa si želim, da bomo skupaj z vsemi svetnicami in svetniki v občinskem svetu sodelovali v dobro občank in občanov Jesenic.«

Kaj boste storili s preslabo obiskano tržnico na Stari Savi?

Račič: »Cilj ureditve tržnice je bila tudi oživitev muzejskega območja na Stari Savi, kar kljub milijonski investiciji ni uspelo. Treba je temeljito razmisliti, se posvetovati s strokovnjaki in se dogovoriti, katere vsebine ponuditi v tem objektu, da bodo zagotovile večji obisk območja Stara Sava. Možnih je več rešitev, denimo selitev mladinskih dejavnosti, morda knjižnice. Treba je ostati odprt tudi za morebitne druge pobude.«

Mencinger: »Tržnico obiščem vsako soboto, zadovoljen sem s ponudbo in kvaliteto, tudi obisk je dober. Nekaj težav je z zaprtim delom tržnice, a razmišljamo o oživitvi, tudi o ureditvi prostora za mlade.«

Katerega leta bodo Jesenice dobile novo, sodobno knjižnico?

Račič: »Leta 2020 naj bi bila po načrtu obnovljena Ruardova graščina, tej investiciji bi morala slediti gradnja nove knjižnice. Osebno si želim, da bi Jesenice novo knjižnico dobile čim prej, saj je knjižnica tudi kraj promocije branja in znanja, znanje pa daje moč.«

Mencinger: »Po investiciji v Športno dvorano Podmežakla in dokončanju obnove Ruardove graščine bo naslednja na vrsti jeseniška knjižnica. Možnost za rešitev prostorske stiske je lahko javno-zasebno partnerstvo. S selitvijo knjižnice se bo v prireditvenem centru sprostilo nekaj prostorov, zato bomo rešitve iskali skupaj z gledališčem in radiem, vključili pa tudi Mladinski center Jesenice, Mladinski svet in Klub jeseniških študentov.«

Na kakšen način boste kot župan pomagali jeseniškemu hokeju?

Račič: »Kot navijač dokaj redno obiskujem hokejske tekme v Podmežakli in tudi kot župan nameravam to navado ohraniti. Župan mora zastaviti svoj vpliv in pomagati pri zagotavljanju pogojev za delovanje hokeja na vseh ravneh. Čeprav je hokej osrednji šport v občini, mora župan primerno pozornost posvetiti tudi drugim športom.«

Mencinger: »Prva prioriteta športa v občini Jesenice je hokej, s poudarkom na mladih in množičnosti. Naloga občine je zagotoviti pogoje za delo (prostor in denar) za izvajanje dejavnosti. Prostor, to je obnovljena športna dvorana, je zagotovljen, denar pa razdelimo vsako leto na podlagi javnega razpisa. Mladim hokejistom in s tem množičnosti namenjamo v programu športa letos 140.000 evrov.

Katero lastnost protikandidata cenite?

Račič: »Kot novinar sem protikandidata vrsto let spremljal pri opravljanju županske funkcije in bil pogosto kritičen do njegovih ravnanj. Po treh županskih mandatih bi lahko v korist svojega zdravja preprosto zaključil župansko funkcijo in dal priložnost drugim. Če bi to storil, bi ga zagotovo bolj cenil.«

Mencinger: »Cenim njegovo vztrajnost. Pred štirimi leti, ko je bil županski kandidat Ahmed Pašić, ga je zanimalo mesto direktorja občinske uprave, sedaj pa sam kandidira za župana.«

Kaj boste počeli, če ne boste izvoljeni za župana?

Račič: »V tekmo za županski mandat sem vstopil z namenom, da zmagam, in razmišljam zgolj o tem cilju.«

Mencinger: »O tem vprašanju za zdaj ne razmišljam.«

Na zadnjih lokalnih volitvah je bila volilna udeležba na Jesenicah slaba, kako bi povabili volivce, naj se tokrat volitev vendarle udeležijo?

Račič: »Občina Jesenice se po udeležbi na volitvah med slovenskimi občinami uvršča na zadnja mesta. To lokalni skupnosti ne more biti v ponos. Želim si visoke udeležbe. Zadnja dva meseca sem se trudil nagovoriti čim več Jeseničank in Jeseničanov, številne sem tudi osebno povabil, da se udeležijo volitev. Rezultat tega dela bomo spoznali v nedeljo.«

Mencinger: »Želim si, da bi bila udeležba volivk in volivcev čim večja, njihova volja odloča o načinu dela občine v prihajajočem mandatu. Vabim jih, da se drugega kroga volitev udeležijo v čim večjem številu.«

Škofja Loka: Tine Radinja ali Robert Strah

Tine Radinja, star 38 let, po izobrazbi diplomirani filozof

Robert Strah, star 42 let, po izobrazbi magister državnih in evropskih študij

Danica Zavrl Žlebir

Kdo vas podpira pri kandidaturi?

Radinja: Smo neodvisna lista brez političnih predznakov, ki jo podpirajo številni občanke in občani, zlasti tisti, ki delujejo na polju prostovoljstva. V novem mandatu občinskega sveta imamo največ sedežev, več od katere koli stranke. Vidimo možnosti za vsebinsko sodelovanje z vsemi, ki pozitivno razmišljajo glede prihodnosti občine, in bomo v tem duhu poiskali podporo za uresničitev programa in obljub. V zadnjih dneh smo prejeli dodatno podporo številnih društev, organizacij in tudi političnih strank.

Strah: Na podlagi jasne vizije razvoja Škofje Loke in sorodnih programskih ciljev sem v prvem krogu kot kandidat SDS prejel podporo NSi, SLS in GOD. V drugem krogu mi je podporo izrekla še lista KEL in imam tako kot kandidat za župana Škofje Loke zagotovljeno večinsko podporo vseh izvoljenih svetnikov.

Katere so vaše programske prioritete, uresničljive v enem mandatu?

Radinja: Program smo razdelili na strategijo in vizijo razvoja Škofje Loke in na povsem konkretne projekte, ki jih nameravamo uresničiti v enem mandatu. Več pozornosti moramo nameniti okolju in izvesti niz ukrepov za čistejši zrak in čiste kopalne vode, urediti moramo turistično infrastrukturo, postaviti prioritete na podeželju in poskrbeti, da bodo tudi tam imeli moderno vodovodno in kanalizacijsko omrežje. V najkrajšem času moramo dokončati vrtec. Razširiti moramo zmogljivosti zdaj preobremenjenih zdravstvenega doma in knjižnice. V dveh letih moramo urediti meddruštveno medgeneracijsko središče. Še več pozornosti bomo posvetili naravi, skladno s tem pa se naša projekta parkov na Kamnitniku in v Gorajtah odlično dopolnjujeta s predvidenimi investicijami v športno infrastrukturo. Nadaljevali bomo z asfaltiranjem podeželskih in prenovo dotrajanih cest.

Strah: Predvsem sprostitev stanovanjskega trga in povečanje stanovanjskih kapacitet. Prioritetno bomo okrepili vlaganja v prometni sistem (ureditev regionalke skozi Godešič, izgradnja novega krožišča Lipica, rekonstrukcija Kidričeve, obnova turistične ceste na Stari vrh in Ševlje–Bukovščica, dodatne površine za pešce, ureditev ceste čez Gorajte in priključka Vešter, ureditev regionalne ceste skozi Sotesko, povečanje parkirnih kapacitet postajališč za avtodome). Izboljšali bomo infrastrukturo in podobo podeželja. Izvajali se bodo ukrepi za energetsko učinkovito občino ter skrb za naravne vire, krepila se bo civilna zaščita in področje varnosti občanov. Izvedeni bodo dodatni protipoplavni ukrepi. Zgradili bomo nov 15-oddelčni vrtec, urejali otroška igrišča, športne objekte in se pripravili na gradnjo novega zdravstvenega doma na Trati, kjer bomo uredili tudi knjižnico. V vojašnici bomo zagotovili prostore za društva, mladinske organizacije in medgeneracijski center. Izvedena bo prenova Pepetovega klanca. Spodbujali bomo investicije v neizkoriščene strateške objekte.

Kako ustvariti v občini ugodne razmere za razvoj gospodarstva in hkrati zdravo okolje?

Radinja: Ena glavnih prednosti naše občine je močno gospodarstvo. Še naprej bomo podpirali razvoj in rast, kar nam zagotavlja delovna mesta, obenem pa opozarjali na spoštovanje okoljskih zakonov z omejitvami in nadzorom ter na to, kaj se sme v naši občini početi. Podpirati moramo panoge z visoko dodano vrednostjo, ki ne obremenjujejo okolja, in gospodarstvenike, ki se trudijo, da z ekološko usmerjenimi investicijami ta vpliv zmanjšujejo. Zagotoviti moramo pogoje za razvoj domačih podjetij in spodbujati podjetnike na novih inventivnih področjih delovanja.

Strah: Škofja Loka je gospodarstvu naklonjena občina. Prvenstvena naloga je ažurno sprejemanje prostorskih aktov, ki omogočajo razvoj gospodarstva, hkrati pa omejujejo razvoj industrije, ki je ekološko sporna. Občina mora posvečati posebno pozornost vplivu industrije na okolje in za ta del sodelovati tako z lokalnimi podjetji kot pristojnimi državnimi inštitucijami. Spodbujali bomo trajnostni gospodarski razvoj.

Kakšno stanovanjsko politiko boste izvajali v naslednjih letih?

Radinja: Pripravili smo nov stanovanjski program. Poleg neprofitnih moramo zagotoviti tudi stanovanja za mlade in starejše. Z novim stanovanjskim programom bomo iskali in spodbujali investitorje v nove večstanovanjske zgradbe v občini. V povezavi z nacionalnim stanovanjskim skladom bomo pridobili več stanovanj za mlade družine. Če želimo, da nas je v občini vedno več in da kakovostno živimo, moramo povečati vlaganja v stanovanja in ponuditi najrazličnejše oblike: stanovanjske zadruge, skupnostna stanovanja ter subvencionirano najemnino za starejše in mlajše. Tečejo že dogovori o zagotovitvi novih stanovanj za mlade, starejše in družine na območju nekdanjega Šeširja.

Strah: Takoj bomo sprejeli stanovanjski program in začeli z obnovo obstoječega stanovanjskega fonda. Začele se bodo večje stanovanjske investicije. Spodbujali bomo obnove stanovanjskih objektov in zagotovili oskrbovana stanovanja.

Kranj: Matjaž Rakovec ali Zoran Stevanović

Matjaž Rakovec, star 54 let, po izobrazbi univ. dipl. ekonomist / Foto: Tina Dokl

Zoran Stevanović, star 36 letni, po izobrazbi magister managementa / Foto: Tina Dokl

Vilma Stanovnik

Kakšno udeležbo pričakujete na nedeljskih volitvah?

Rakovec: »Upam, da bo udeležba višja kot v prvem krogu. Nasploh si želim večje udeležbe na vseh volitvah. Čeprav je bila v prvem krogu lokalnih volitev udeležba za deset odstotnih točk višja kot pred štirimi leti, je bila v primerjavi z ostalimi občinami še vedno med nižjimi. Rad bi, da ljudje, ki niso šli volit v prvem krogu, spoznajo, da imajo moč in pravico, da spreminjajo stvari v svoji občini. Tudi zato bom v svojem mandatu pri odločanju na različne načine vključeval ljudi.«

Stevanović: »Na nedeljskih volitvah pričakujem dobro volilno udeležbo oziroma boljšo, kot je bila na predhodnih. Razlog za to je predvsem v tem, da v Kranju spreminjamo trend dosedanje politične apatije. Razlog zanjo je bil, da velik del volivcev ni videlo smisla udeležbe, saj so bili mnenja, da njihova stališča v oblasti niso ustrezno zastopana oziroma da na politiko nimajo vpliva. Mi želimo ta trend spremeniti. Vstopamo neobremenjeni in brez politične oporečnosti ter kar je najpomembnejše – brez lobijev in interesnih skupin iz ozadja, ki bi naše delo že vnaprej determinirali. Z drugimi besedami: prihajamo brez tako imenovane politične in interesne prtljage.«

Česa se boste kot župan najprej lotili?

Rakovec: »Zagotovo je v Kranju v tem trenutku prioriteta prometna infrastruktura. To vključuje celostno ureditev vzhodne vpadnice v mesto s štiripasovnico in rekonstrukcijo krožišča, nov avtocestni izvoz Kranj sever in tudi dogovor o čimprejšnji obnovitvi mostu na Savki otok. Za izboljšanje infrastrukture v občini pa moramo izkoristiti tudi bližajoče se predsedovanje Slovenije Svetu EU leta 2021, saj je v Kranju glavni nacionalni protokolarni objekt Brdo. Lotili se bomo tudi vzpostavitve Centralne potniške postaje, ki bo združevala železniško in avtobusno postajo. V bližini bo dovolj parkirišč in redna, pogosta javna prometna povezava s centrom mesta. Ustanovili bomo Kranjski stanovanjski sklad, s katerim bomo reševali stanovanjsko problematiko (predvsem mladih) in učinkovito upravljali občinsko premoženje.«

Stevanović: »Da bi lahko začeli izvajati tisto, kar občanom obljubljamo in zaradi česar smo zelo drugačni od drugih, moramo najprej vzpostaviti zdravo in učinkovito občinsko delovno okolje. To pomeni, da bomo antikorupcijsko prečesali in osvežili javne zavode in občinsko upravo ter poskrbeli za njihovo modernizacijo. Občina bo postala tisto, kar bi morali biti: to je servis za občane. Takoj bomo napeli tudi vse sile, da rešimo trenutno najbolj pereč kranjski problem in začeli reševati situacijo obnovitvenih del na kranjski obvoznici oz. mostu nad Supernovo, sej je popolno zaprtje in stagnacija del vitalno ohromila promet v Kranju. Poleg tega pa bomo sistematizirali tudi parkirišča in delo občinskih redarjev, saj trenutno obstaja prevelik prepad med birokratskimi pristojnostmi in njihovim delom ter realnostjo občanov.«

V Mestni občini Kranj je 45.336 volilnih upravičencev, v prvem krogu se jih je volitev udeležilo 20.227, kar pomeni 44,62 odstotka. Neveljavnih glasovnic pri glasovanju za župana je bilo 330.

S katerimi strankami oziroma listami pričakujete, da boste v novem mestnem svetu sestavili koalicijo?

Rakovec: »Glede na izkušnje dosedanje kampanje, ki je bila zelo korektna in poštena, verjamem, da je v Kranju mogoča dobra koalicija. Je pa v tem trenutku preuranjeno govoriti o povsem konkretni koaliciji, saj vso energijo namenjam zmagi na nedeljskih volitvah. Vabim vse, ki želijo dobro Mestni občini Kranj, da se mi pridružijo in me to nedeljo podprejo na volitvah.«

Stevanović: »Koalicijo bo možno sestavljati s tistimi, ki jim bodo prioriteta nekoruptivnost, transparentnost in razvoj Kranja.«

Kakšni bodo vaši konkretni ukrepi za oživljanje starega mestnega jedra Kranja?

Rakovec: »V stari Kranj bomo vrnili del izobraževalnih ustanov in občinskih upravnih funkcij. Z ustanovitvijo Kranjskega stanovanjskega sklada bomo poiskali rešitev za prazne in propadajoče hiše. Uredili bomo kompleks od tržnice do pošte, pripeljali trgovce v mesto in pripravili privlačno ponudbo za obiskovalce. V Globus bomo umestili dodatne kulturno-ustvarjalne vsebine. Na mestu stare tovarne Sava bo kompleks Mestna vrata z garažno hišo, koncertno-kongresno dvorano, trgovinami in bloki. Uredili bomo tudi kanjon Kokre z mestno plažo.«

Stevanović: » Oživili ga bomo predvsem s celostno strategijo in celostnim pristopom k oživitvi. To pomeni, da se problema ne moremo lotevati s posameznimi, izoliranimi politikami, ampak morajo te obsegati učinkovito sintezo ter koordinacijo. Če govorimo o konkretnih potezah, poudarimo, da moramo najprej ustanoviti ekipo strokovnjakov za vodenje projekta Mestno jedro ter v skladu s tem smiselno spremeniti prometni odlok. Hkrati je treba urediti tržnico ter izkoristiti prostorske kapacitete nekaterih izrednih objektov za njihovo transformacijo v ekskluzivne tržne centre. Center je treba narediti privlačen za podjetniško, kulturno in turistično dejavnost ter zaustaviti dosedanjo politiko, ki je iz mestnega centra naredila velik »samski dom« s poceni sobami za sezonske delavce iz tujine. Do največje natančnosti imamo izdelan tudi strokovni elaborat za ureditev čarobne pustolovske poti v kanjonu Kokre vse od centra Kranja do Britofa, kar bo obsegalo viseče mostove, steklena dna, športne trim steze z zunanjimi telovadnicami, platformo za jogo, kinom pod zvezdami in podobno, kar bo nudilo izredno turistično priložnost.«

Katero lastnost najbolj cenite pri svojem protikandidatu?

Rakovec: »Ker je bil moj protikandidat v preteklem mandatu mestni svetnik Slovenske nacionalne stranke (SNS), dobro pozna ključne probleme občine. Je retorično zelo spreten. Poleg tega zna z uporabo alternativnih načinov komunikacije k sodelovanju na volitvah pritegniti tudi mlajše volivce.«

Stevanović: »Zagotovo je treba pohvaliti njegov spoštljiv odnos in korektnost v volilni kampanji.«

VOLILNA KAMPANJA STEVANOVIĆ ZORANA ZA LOKALNE VOLITVE V OBČINI KRANJ 2018. KOCJANOVA ULICA 32, KRANJ

Župani v nedeljo tečejo drugi krog

1. stran

Tudi Jože Sodja ima v Bohinju s skoraj šestdesetimi odstotki veliko prednost pred Bojanom Travnom. Še Toni Dragar v Domžalah, ki se za županskо mesto bori z izzivalcem Metodom Marčunom, in Blaž Račič, ki ima na Jesenicah prednost prej zdajšnjim županom Tomažem Tomom Mencingerjem, v anketi presegata petdeset odstotkov glasov, Račič zgolj za desetino. Tesneje skupaj sta kandidata v Naklem, kjer se Ivan Meglič sicer bliža petdesetim odstotkom, Marko Mravlja zaostaja za devet, a je še desetina neopredeljenih. Od šest do deset odstotkov anketiranih v omenjenih osmih občinah namreč še ne ve, koga bodo volili. V Škofji Loki in Kamniku je razmerje 47 proti 43 odstotkov, v prvi v prid Tineta Radinje pred Robertom Strahom in v drugi Mateja Slaparja pred Igorjem Žavbijem, ob tako tesnem razmerju je v obeh občinah še slaba desetina neopredeljenih in izid tako negotov.

Projekcije za občini Lukovica in Moravče na obrobju Gorenjske tokrat nismo naročili, se pa v Moravčah za županskо mesto potegujeta zdajšnji župan Martin Rebolj in nekdanji diplomat Milan Balažic, v Lukovici pa poskuša županu Mateju Kotniku stolček spodmakniti Olga Vrankar.

V več občinah, ki so v prvem krogu že dobile župana, izvoljeni pa so bili tudi občinski svetniki, so bile v tem tednu že ustanovne seje občinskih svetov, in sicer na Jezerskem, v Vodicah, Mengšu in Komendi.

Bohinj: Jože Sodja ali Bojan Traven

Jože Sodja, star 60 let, po izobrazbi elektroinženir

Bojan Traven, star 44 let, po izobrazbi diplomirani novinar

Andraž Sodja

Kaj bo vaša prva poteza, če boste izvoljeni za župana?

Sodja: »Prva poteza je zagotovo sprejetje proračuna, potem bo treba zastaviti s projekti, ki so pripravljeni in čakajo na izvedbo. Med prvimi koraki je po mojem mnenju tudi takojšen pristop k obnovi mostu na Logu, tega nisem dajal v noben program, a ta je v zelo slabem stanju in ob visokih vodah nam grozi, da ga bo odneslo. Tam pa so družine, ki bi bile odrezane od sveta.«

Traven: »Če bom izvoljen, bo moja prva poteza revizija koncesijske pogodbe za daljinsko ogrevanje v Bohinjski Bistrici. To, da je občina podpisala takšno pogodbo, je nesprejemljivo, izkazalo se je namreč, da mora recimo Društvo upokojencev Bohinjska Bistrica plačati 2500 evrov poračuna za nazaj. Nobena subvencija društvom ne pomaga, če jih bomo tako spravljali v stisko. Naslednji korak poleg sprejema proračuna pa je zdravstvo. Moramo iti do ministra Fakina in se dogovoriti za neke privlačne pogoje, s katerimi bi zagotovili zdravstveno oskrbo.«

V Bohinju se v vrhuncu vsake poletne turistične sezone spopadate z vrsto težav zaradi prometne preobremenitve. Kako naprej? Je cilj Bohinj brez avtomobilov?

Sodja: »Čim več prometa je treba umakniti od jezerske sklede z ureditvijo parkirišč na periferiji, seveda ne na škodo tam živečih krajanov. Ustaviti je treba to maso avtomobilov že prej, preden pridejo do jezerske sklede. Zastavljeni program je treba nadaljevati in razmišljati, da bi v bližnji prihodnosti ustavili promet do Ribčevega Laza razen za stanovalce in goste hotelov.«

Traven: Na našo pobudo smo sprejeli triletni projekt umirjanja prometa, ki se izvaja. Mene bolj skrbi, da se nam bo naslednje leto promet ustavil – glede na to, kako poškodovan je most pri cerkvi sv. Janeza. Kdor je šel zadnje čase tam peš, je lahko videl, kako se ograja premika. Pozval sem ministrico Bratuškovo, naj si ga ogleda, ker takega pritiska prometa, od dva do tri tisoč avtomobilov na dan, ta most ne bo zdržal.«

Zimski turizem se zaradi milih zim in pomanjkanja ponudbe redno spopada s težavami. Bi oživili Koblo?

Sodja: Mislim, da je nujno treba urediti še kakšno smučišče, tu je seveda odprta možnost Kobla. Če investitor ne bo uredil večjega smučišča, je treba poskrbeti za manjšega, torej Kozji hrbet ali stari del Koble. Vsem je treba z vsemi silami pomagati, da se uredi umetno zasneževanje, trudijo se in moramo jim pomagati. Poleg smučišč pa je treba poskrbeti še za drugo ponudbo, drsališče, tekaške proge, če je sneg, in mogoče zagotoviti tudi kakšno odprto restavracijo ob jezeru več.

Traven: Na Koblo in smučišče 2864 čakamo že predolgo in zdi se, da so to obljube, ki so izpuhtele v nebo. Skupaj s turističnim gospodarstvom in občino se moramo lotiti zimskega parka, da usposobimo Kozji hrbet ne samo za smučanje, temveč tudi za druge dejavnosti, saj je tam že na voljo tudi električna infrastruktura. Družinskemu smučišču Senožeta je treba pomagati dokončati projekte, da bo lahko zaživelo tudi poleti kot kamp. Za smučarski tek je treba urediti vstopno točko pri Danici, tam so na voljo garderobe, prhe, sanitarije, tja pa preseliti tudi drsališče. Vsem pa je treba nuditi vso podporo pri razvoju.

Kako izboljšati demografsko sliko Bohinja, zadržati mlade v Bohinju? Kako narediti kraj privlačen za mlade?

Sodja: »Treba je urediti vasi, kjer mladi živijo in iz katerih uhajajo. Zanje moramo urediti prostore za druženje, jim ponuditi možnost zaposlitve in jim zagotoviti pogoje za življenje, ki jih pričakujejo. Sem sodi tudi internetna povezava, ki je sedaj zaradi slabega signala kljub investicijam v omrežje ponekod še vedno slaba. To mlade odbije, gredo raje živet drugam, saj dela od doma zaradi slabega dostopa ne morejo opravljati.«

Traven: »Vasi bi se lahko že zdavnaj uredile. Ljudem moramo najprej omogočiti bivanje v Bohinju. Cene parcel so šle zaradi turizma v nebo. Občina mora poskrbeti ne le za socialna stanovanja in majhne enote, ampak mora mladim dati možnost, da kupijo komunalno opremljena zemljišča. Občina pa mora poleg turizma poskrbeti tudi za razvoj kmetijstva in gospodarstva, za velikimi podjetji je treba stati, za mala podjetja pa po zgledu Jesenic urediti sodelovni (coworking) prostor.

Oba sta izvoljena v občinski svet in ne glede na rezultat drugega kroga boste morali sodelovati. Katero lastnost svojega nasprotnika najbolj cenite?

Traven: »Jože Sodja je dober človek in je bil odličen podžupan in mislim, da bi lahko tako tudi ostalo.«

Sodja: »Tudi zame je Bojan Traven dober človek, všeč mi je, ker je vztrajen, in upam, da bo ostal tudi načelen. Želim si, da bi dobro sodelovala, skupna vloga nama v vsakem primeru ne uide.«

SZNKS
Stranka za napredek krajevnih skupnosti

SKUPAJ ZA NOVO KULTURO SOBIVANJA

„Danes je čas, da krajevne skupnosti ponovno postanejo učinkovite povezovalke pri razvoju občine.“

Zbori občanov:
- razprava o zadevah v krajevnih skupnostih, ✓
- predlogi občini za razvojne projekte, ✓
- izvajanje participatornega proračuna. ✓

Sveti KS

Mestna uprava – Služba za KS

Sosvet za KS – župan / podžupan

Mestni svet

Naloge krajevnih skupnosti:
- obveščanje o delovanju krajevnih skupnosti in občine, ✓
- organizacija kulturnih, športnih in drugih prireditev, ✓
- skrb za vzdrževanje in urejanje krajevnih cest in poti, rekreacijskih in drugih javnih površin, ✓
- urejanje okolja v sodelovanju z občani. ✓

Matjaž Rakovec

»Drage občanke, spoštovani občani, hvala, da ste me 18. novembra podprli na volitvah in mi omogočili, da sem prišel v drugi krog županskih volitev. Hvala, ker verjamete vame in v našo vizijo Kranja. Hvala vsem, ki ste me podpirali na poti do sem. Vaše zaupanje razumem kot veliko odgovornost. Za vašo podporo vas prosim tudi 2. decembra 2018. Le tako bomo skupaj ponovno oživili Kranj. Vem, da Kranj zmore več!«

KRAJEVNE SKUPNOSTI – SRCA OBČINE

Krajevne skupnosti so osnovni gradnik lokalne samouprave in so ključne za dobro počutje krajanov. So središče malih, a hitro rešljivih problemov. Vsem 26 krajevnim skupnostim bomo povrnili odvzeto soupravljanje in avtonomijo ter jih obravnavali kot enakovredne partnerje pri načrtovanju razvoja mestne občine. V okviru posameznih krajevnih skupnosti bomo uvedli redna srečanja novega župana z občani.

Mestna občina Kranj bo prek Službe za krajevne skupnosti zagotovila pomoč pri pripravi programov razvoja posameznih krajevnih skupnosti na različnih področjih, koordinacijo sodelovanja s krajevnimi skupnostmi bo vodil pristojni podžupan. V osmih letih bomo za krajevne skupnosti namenili 10 milijonov eurov participatornega proračuna za projekte na podlagi njihovih dolgoročnih planov.“

STRANKA ZA NAPREDEK KRAJEVNIH SKUPNOSTI, SLOVENSKI TRG 3, KRANJ

STRANKA ZA NAPREDEK KRAJEVNIH SKUPNOSTI, SLOVENSKI TRG 3, KRANJ

Tržič: Borut Sajovic ali Pavel Rupar

Borut Sajovic, star 58 let, po izobrazbi magister veterine

Pavel Rupar, star 58 let, po izobrazbi elektrotehnik

Suzana P. Kovačič

Katera bo prva poteza, ki jo boste naredili kot župan?

Sajovic: »Najprej mi morajo občani zaupati županski mandat, saj nič ni še odločeno. Zato prosim vse občane, ki si želijo, da Tržič postane pozitivno, sodobno, evropsko mesto, da gredo v nedeljo, 2. decembra, na volitve in izrazijo svojo voljo. Za prihodnost Tržiča gre. Šele nato bom lahko kot prvo potezo sklical posvet z vsemi izvoljenimi svetniki o načrtu dela in prihodnosti Tržiča. Načrtujem sestanke z nekaj ministrstvi o nadaljevanju nekaterih ključnih projektov – aglomeracija Loka (2,6 milijona evrov sredstev Evropske unije za komunalno opremljanje širšega Tržiča), zagotovitev dodatnega financiranja zdravstvenemu domu (nov prizidek), rekonstrukcija uničenega ter poškodovanega v oktobrski ujmi.«

Rupar: »Vsekakor bom najprej sklical vse zaposlene, se jim predstavil in njim in vsem obljubil, naj se ne bojijo ničesar, ker nisem ne maščevalen niti ne želim deliti ljudi v različne skupine. Ločevanja in izločitev sem sam preživel preveč. Jih bom pa seveda poprosil za poročilo o stanju, ki me čaka. Vsi projekti, ki so začeti tik pred volitvami, ostajajo nedokončani, tako nogometno igrišče, krožišče Sokolnica, območje BPT. Pa seveda porazno finančno stanje, ki ga bo treba sanirati.«

Katere vsebine bo z revitalizacijo dobilo območje nekdanje Bombažne predilnice in tkalnice Tržič?

Sajovic: »Postalo bo ''mesto v mestu'' s prostori za mala podjetja in obrt ter mirno proizvodnjo, za stanovanja, storitvene dejavnosti in trgovine, parkovne površine, grbinasti poligon (pump track) ... V mandatu 2018–2022 imamo naslednje načrte: že v letu 2019 vzpostavitev središčnega Mestnega parka Tržič (parkovne površine, sprehajalne poti, kolesarski poligon, igrala, drevored), vrednost projekta je 330 tisoč evrov, od tega bo 113 tisoč evrov sofinanciranja Evropskega sklada za regionalni razvoj. Sledila bo izgradnja krožne pešpoti in kolesarske steze, ki bo povezovala staro mestno jedro s somestjem Tržiča. Postopno bomo nadaljevali z odkupom in rušenjem objektov skladno z novim OPPN. Preučili bomo vzpostavitve večjega športno-rekreativnega objekta skupaj z zasebno investicijo v turistične namene. Tako urejen kompleks se bo lahko ponudil na trg potencialnim investitorjem.«

Rupar: »Najprej bi se z lastniki rad pogodil o celotnem odkupu. Vem, da je blokada, ki so jo glede obnove in vsebin na BPT dali iz spomeniškega varstva Kranj, delno odpravljena. Težim k stanovanjski gradnji, ker je pomanjkanje nerazumljivo, hkrati pa sem imel že pred leti v načrtih prav tam graditi nogometno igrišče. Vsekakor je prostor primeren za mirno obrt, dejavnosti in malo gospodarstvo, ki mora dobiti pogoje in interes, da v ta prostor investira. Skupaj z manjšimi bloki do osem stanovanj, mirno dejavnostjo in športnimi ter parkovnimi deli bi tako dobil novo naselje, nov del Tržiča.«

Kje je najprimernejša lokacija Knjižnice dr. Toneta Pretnarja, ki je v prostorski stiski?

Sajovic: »V prostorih opuščene stavbe Peko PUR. Idejni projekti so že izdelani.«

Rupar: »Virtualne podobe, ki jih na račun občinskega proračuna objavljajo, niso realne. Lahko je narediti risanko z računalnikom, težje projekt realizirati. Sam vidim Knjižnico dr. Toneta Pretnarja v enem od delov BPT.«

Kako boste zagotovili spodbudno poslovno okolje?

Sajovic: »S širitvijo industrijske cone Loka, subvencioniranjem podjetij s ciljem dvigniti dodano vrednost in s tem tudi višje plače ter ustvarjanje novih delovnih mest v Tržiču. Z revitalizacijo BPT, kjer bo prostora za mala podjetja in obrt ter storitvene dejavnosti, z nadgradnjo projekta Tržičpodjeten.si in z nadaljnjim razvojem Tržiča kot turistične destinacije.«

Rupar: »Projekt nove industrijske cone v Podbreškem gozdu tik ob avtocesti je edino upanje, da se investitorji vrnejo, domača podjetja pa ostanejo, sicer bomo poleg Saxonie-Franke, Orodjarstva Knific in ničkoliko drugih podjetij, ki so odšla iz Tržiča, izgubili še ta redka, ki so tu. Sistem izgradnje takih con je ustaljen. Vse okoliške občine (Naklo, Žirovnica, Šenčur ...) so daleč pred nami. Tu smo ogromno nazadovali. Cena zemljišč ne sme presegati sto evrov na kvadratni meter, nazaj pa bi uvedel odpravljeno spodbudo za investitorje v tem obdobju, zato da bi vsako podjetje, ki zaposli deset delavcev, bilo oproščeno občinskih davkov. Več zaposlenih pa bi pomenilo toliko več let ... Tako smo pred leti v Tržič privabili Cablex, Kvibo, Intec, Tiko, Spar, Mercator ...«

Katera lastnost protikandidata je tista, ki jo cenite?

Sajovic: »Komunikativnost.«

Rupar: »Je odličen športnik glede na leta! Oba sva namreč enako stara ...«

Po čem bo občina Tržič najbolj prepoznana po štirih letih vašega vodenja?

Sajovic: »Po izjemnem razvoju na področju turizma in preobrazbi iz industrijske v sodobno, ugledno in evropsko primerljivo občino.«

Rupar: »Prepričan sem, da po novi industriji, po smučišču Nova Zelenica, muzeju Radetzky v razpadajoči tovarni Runo, kjer je bil Muzej ledene dobe skupaj z gradom Neuhaus. Največja promocija mesta so bili zagotovo športniki in olimpijci in upam ter želim si, da z Žanom Koširjem ne bo tega konec.«

Naklo: Marko Mravlja ali Ivan Meglič

Marko Mravlja, star 56 let, po izobrazbi kovinostrugar in poslovodja

Ivan Meglič, star 59 let, po izobrazbi inženir gradbeništva

Suzana P. Kovačič

Katera bo prva poteza, ki jo boste naredili kot župan?

Mravlja: »Najprej bom poklical g. Megliča in ga povabil v koalicijo. Občina, kot je Naklo, se po volitvah ne bi smela politično ločevati, ampak sodelovati in stremeti k še hitrejšemu razvoju in učinkoviti porabi proračunskih sredstev. Tukaj bi se lahko združile moje izkušnje, kako voditi občino v času recesije, in njegove projektantske sposobnosti.«

Meglič: »Moja prva poteza bo temeljit pogovor s člani občinske uprave in priprava predloga proračuna za leto 2019, da bo občina lahko normalno delovala, nato pa se bom lotil pregleda stanja posameznih projektov.«

Kako boste zagotovili spodbudno poslovno okolje?

Mravlja: »Ga že spodbujamo z zelo nizkim komunalnim prispevkom in pristopom k hitremu reševanju problemov, kar lahko potrdi Orodjarstvo Knific. V tem mandatu smo že pridobili 568 tisoč evrov za spodbujanje podjetništva in povečanje konkurenčnosti gospodarske cone na degradiranem območju. Sredstva pa bomo porabili v naslednjih dveh letih.«

Meglič: »Najprej bo to pomoč pri pridobivanju zemljišč in dokumentacije za kar najhitrejšo graditev poslovnih objektov, namenjenih tehnološko naprednim in ekološko sprejemljivim tehnologijam. Občinska uprava z županom bo v pomoč, ne v breme potencialnim investitorjem! Spodbujali bomo razvoj obstoječih domačih podjetij in razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah, in sicer v smislu predelave in prodaje izdelkov na domu ter preusmerjanja v ekološko pridelavo.«

Kje bo športni park z nogometnim igriščem?

Mravlja: »Nov športni park bo umeščen med Malim Naklim in OŠ Naklo. Malo nogometno igrišče z umetno travo bo postavljeno že naslednje leto, veliko igrišče v dveh letih, ostala infrastruktura pa v naslednjih petih letih. Pričakujemo sodelovanje Nogometne zveze Slovenije in njihovo soudeležbo pri financiranju novega športnega parka.«

Meglič: »Kam bomo umestili novi športni park, bo odvisno od lastnikov zemljišč. Vsekakor si bom prizadeval, da se to zgodi v Malem Naklem, in sicer v povezavi z obstoječim šolskim športnim parkom. Selitev se bo izvajala postopno v dogovoru s ŠD. Vsekakor bom zagotovil, da mladi nogometaši ne bodo niti dneva brez primernega igrišča. Rok dokončanja športnega parka je odvisen od razpoložljivih sredstev, vsekakor pa do konca mandata.«

Obstoječa občinska stavba je z nadzidavo pridobila dodatno površino. Za katere vsebine jo boste namenili?

Mravlja: »Pridobili smo večjo knjižnico, v kleti pa bomo vzpostavili fizioterapijo. Pri celotni investiciji je najpomembnejše, da smo večnamenski objekt pokrili in preprečili propadanje. Občina pa je pridobila nove pisarne in sejno dvorano.«

Meglič: »Nadzidava večnamenskega objekta, v katerem so tudi občinski prostori, se je širila z namenom, da se poveča prostore občine in se knjižnica preseli v zgornjo etažo. Tudi prostori v pritličju ostanejo v enaki funkciji kot doslej. Dosedanje vodstvo občine predlaga nekaj novih vsebin, kot na primer fizioterapija – torej zdravstvena dejavnost. Če bi obstoječi prostori to omogočali in ne bi bile potrebne dodatne predelave, ki bi zahtevale dodatna vlaganja, bi to podprl.«

Kaj bo na lokaciji asfaltne baze v Podrebru po zaprtju?

Mravlja: Na tej lokaciji je predvidena gradnja večstanovanjskih objektov (dve nadstropji in mansarda) in vrtec za potrebe tega naselja, skladno z že sprejetim OPPN.«

Meglič: »V letu 2014 je bil sprejet OPPN, ki predvideva gradnjo nižjih in manjših večstanovanjskih objektov (skupaj do največ tristo stanovanj), gradnjo vrtca in nekaj objektov spremljajočih dejavnosti. Glede na to, da bo najprej potrebna sanacija jame, se gradnja v naslednjih nekaj letih še ne bo začela. Ko pa se bo, bo GGD kot investitor in lastnik zemljišča gradnjo prilagodil razmeram na trgu. Občina pa bo bdela nad tem, da gradnja ne bo šla prek določil OPPN.«

Katera lastnost protikandidata je tista, ki jo cenite?

Mravlja: »Cenim svojega nasprotnika pri znanjih, ki jih ima kot projektant, spoštujem njegovo delo na področju turizma in njegovo voljo, da se je kljub šestdesetim letom še vedno pripravljen podati v županske vode in se spopasti z vsem stresom, ki je povezan s to službo.«

Meglič: »Vsekakor mu ne manjka vztrajnosti.«

Po čem bo občina Naklo najbolj prepoznana po štirih letih vašega vodenja?

Mravlja: »Nadaljevali bomo trend, ki smo ga že začeli: vsako leto izboljšati življenjski standard naših prebivalcev, omogočiti podjetjem hitro gradnjo, skrbeli za društveno dejavnost in postati mladim prijazna občina. Prvi bomo uvedli participativni proračun, s katerim bodo razpolagali svetniki Občine Naklo v višini deset tisoč evrov za vsakega svetnika.«

Meglič: »Moja največja želja je, da bo občina Naklo znana po dobrih, zadovoljnih in veselih ljudeh, ki bodo živeli v občini. Vsekakor bo prepoznana po urejenosti, prijaznosti do najmlajših in najstarejših ter po vsestranskem napredku.«

Kako volijo slepi in slabovidni

Slepim in slabovidnim volivcem posebne šablone in povečevala nekoliko olajšajo možnost glasovanja na volitvah, a brez pomoči drugega človeka vendarle ne gre.

Danica Zavrl Žlebir

Kranj – Na voliščih lahko vidimo posebne šablone, ki so v pomoč slepim in slabovidnim pri glasovanju. Gre za papirnati, kartonasti ali plastični list enake velikosti kot glasovnica. Volivec ga postavi na glasovnico, v šabloni pa je toliko odprtin kot kandidatov oziroma list pri glasovanju. Slepi volivec tako skozi odprtino v šabloni na glasovnici označi izbranega kandidata.

Koliko si lahko slepi in slabovidni volivci pomagajo s šablono, smo vprašali tajnika Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Kranj Bena Virta.

»Osebno si s šablono na volitvah ne pomagam, ker je nepraktično in preveč zamudno. Na volitve greva vedno z ženo in ona mi prebere imena kandidatk in kandidatov ter mi jih pomaga obkrožiti,« pove Beno Virt, prepričan, da slepi volivec brez pomoči videčega človeka ne bi mogel glasovati. Volilna zakonodaja sicer tudi predvideva, da imajo ljudje z različnimi invalidnostmi na volitvah lahko spremljevalca. »Če bi slepi volivec želel samostojno glasovati, mu zgolj šablona z izrezanimi krogci za številko in pravokotniki za imena strank in list ter še za morebitni preferenčni glas ne pomaga. Nekdo mu mora prebrati kandidate ali pa se na volitve pripravi doma in si zapomni vrstni red. To bi denimo za volitve županov še nekako šlo, vseh imen pa je bilo na lokalnih volitvah okoli tristo, kar je vendarle preveč. Osebno si torej pomagam s svojcem, lahko pa bi slepemu na volišču enako pomagala tudi druga oseba. Če bi bilo že možno internetno glasovanje, bi bila to rešitev za slepe in slabovidne, saj imamo prilagojene računalnike z govornimi programi,« pojasni Virt.

Pove tudi izkušnje enega od slabovidnih članov društva, ki je bil na lokalnih volitvah in je glasoval s pomočjo šablone, potreboval pa je tudi dve povečevali. Na volišču je bila na voljo povečevalna lupa, vendar drugačna, kot jih uporabljajo slabovidni. Nekateri slabovidni lahko berejo povečan tisk z dvajsetkratno povečavo, na volišču pas je bila lupa z dvakratno povečavo. Slabovidni si je z njo nekako pomagal, a se je doma na volitve pripravil in volil župana in mestne svetnike, ne pa tudi v krajevne skupnosti. Za to pa je po besedah Bena Virta potreboval petkrat toliko časa, kot ga videči volivec.

Foto: Gorazd Kavčič

Slepi in slabovidni volivci na voliščih dobijo posebno šablono, s katero si lahko pomagajo pri glasovanju.

Vaš župan
Marko MRAVLJA
1
OBČINA NAKLO, VZOR IN SPODBUDA REGIJI
SLOVENSKA DEMOKRATSKA STRANKA, TRSTENJAKOVA ULICA 8, LJUBLJANA, OO NAKLO

Ivan Meglič
kandidat za župana Občine Naklo
2

Spoštovane občanke in občani občine Naklo!

Vabim vas, da se danes, **v petek, 30. novembra, od 11. do 16. ure** oglasite na naši stojnici pred Gasilskim domom v Naklem in se okrepčate z odličnim **volilnim golažem**, **v nedeljo, 2. decembra,** pa vas vabim, da **se odpravite na volišče** in **oddate svoj glas zame.** Moje ime bo navedeno pod številko **2**. Skupaj bomo zmogli in premagali še tako velike težave.

SLS
Slovenska ljudska stranka
Pr(a)va izbira

NAROČNIK: SLOVENSKA LJUDSKA STRANKA, BEETHOVNOVA ULICA 4, LJUBLJANA, OO NAKLO

Spoštovane, spoštovani!

Dovolite mi, da se vam zahvalim za vašo naklonjenost in vaše glasove na volitvah 18. novembra. Prepričan sem, da vas je nagovoril moj program, moje dosedanje delo in tudi jaz osebno. Z vašo visoko podporo se z optimizmom odpravljam v drugi krog. Dodatno spodbudo mi daje uspeh naše liste za občinski svet. V prvih dneh po nedeljskih volitvah smo odgovorno, v naše veliko zadovoljstvo uspeli oblikovali skupino treh list, ki tvorijo večino v občinskem svetu. Dogovor je bil hitro sklenjen, saj so si naši programi podobni, tako da bomo lahko usklajeno in uspešno delovali za dobro naše lokalne skupnosti. V koaliciji, v kateri smo se dogovorili za sodelovanje svetnice in svetniki list SLS, DeSUS in Liste Draga Goričana, zagotavljamo uspešen in usklajen razvoj občine Naklo. Občina Naklo si zasluži in zmore več. Z izvoljeno ekipo bomo uspeli zagotoviti enakovredno in enakomerno razvijanje vseh naših krajev.

Obsežen, vendar realen in v prihajajočem mandatu izvedljiv program sem združil v nekaj točk:

- Kot župan **bom vedno na razpolago** občanom, da jim prisluhnem in poskušam rešiti njihov problem, prav tako bo delovala **tudi občinska uprava.**
- Občinska uprava bo **vitka** in **učinkovita.**
- **Deloval** bom **zakonito,** brez sprejemanja nezakonitih odločitev.
- **S financami in občinskim premoženjem** bom ravnal kot dober gospodar. Vsi projekti bodo dobro premišljeni in strateško načrtovani.
- **Upošteval** bom vse **upravičene želje in pobude občanov.**
- Občanov **ne bomo dodatno in neupravičeno obremenjevali.**
- Skupaj z upravo in občinskim svetom bomo zagotoviti **enakovredno in enakomerno razvijanje vseh naših krajev.**
- Zagotovili bomo ustrezne pogoje (materialne in finančne) za uspešno delovanje vseh društev v občini.
- Zagotovili bomo pogoje za prijetno, varno in zdravo bivanje v naši občini.
- Zagotavljali bomo ugodne pogoje za razvoj tehnološko naprednih in ekološko sprejemljivih podjetij.
- Poskrbeli bomo za varno in prijetno starost.

Posebej v veliko veselje mi je, da sta se mi v drugem krogu pridružila še Primož Povše in Drago Goričan, s katerima smo se v prvem krogu zagrizeno in pošteno borili. Skupaj bomo zanesljivo še uspešnejši. Zahvaljujem se jima za podporo.

Primož Povše,
DeSUS

DeSUS

Spoštovane občanke in občani občine Naklo! Dovolite, da se vam najprej zahvalim za izjemno podporo na letošnjih volitvah. Pridobljen rezultat mi daje novega zagona še na področju, ki ga prej nisem prav natančno poznal. V zadnjem mesecu, ko sem obiskoval vaše domove po vsej občini Naklo, sem neizmerno užival, noben korak mi ni bil pretežak in za nobenega mi ni žal. Srečeval sem vas in spoznaval, izmenjeval izkušnje in si ustvarjal mnenja. Zelo sem zadovoljen tudi z rezultatom naše liste, tudi za to podporo sem vam hvaležen. Ob vseh teh srečevanjih in druženjih sem dobil še več veselja, da tudi na področju lokalne samouprave premaknemo stvari na bolje. Še vedno sem prepričan, da je v Naklem **čas za novega župana**, zato vas vabim na nedeljske volitve, **da podprete** našega skupnega kandidata **Ivana Megliča**.

Drago Goričan,
Lista Draga Goričana

Dolga leta sem bil tesno povezan z življenjem v današnji občini Naklo, najprej kot tajnik KS, nato dolga leta kot direktor občinske uprave. Ivana Megliča poznam že dolga leta. Kar nekaj časa sva sodelovala. Njegove kvalitete so nesporne. Kot strokovnjak na svojem področju je razrešil že marsikakšen problem. Cenim njegovo odkritost, delavnost, odgovornost in poštenost. Kljub zaposlenosti se mu ni težko razdajati tudi v prostem času, naj si bo v Krivi Jelki, pri gasilcih in še marsikje. Čestitam mu za uvrstitev v drugi krog letošnjih županskih volitev. Sam ga bom z veseljem podprl in vabim, da se v nedeljo udeležite volitev in tako storite tudi vi. **Ivan Meglič je zagotovo odlična izbira!**

Lista
Drago Goričan

Kamnik: Matej Slapar ali Igor Žavbi

Matej Slapar, star 34 let, po izobrazbi univ. dipl. ekonomist

Igor Žavbi, star 37 let, po izobrazbi gostinski tehnik

Jasna Paladin

Kaj bo prva poteza, ki jo boste naredili kot župan?

Slapar: »Člane občinskega sveta bom povabil k podpori Programa Kamnik 2022, ki bo določil pet ključnih ciljev, ki jih bomo udejanjili v tem mandatu. Ključno bo čim prej sprejeti spremembe občinskega prostorskega načrta, s katerimi bomo zagotovili zemljišča za podjetništvo, turizem in šport.«

Žavbi: »Postavil bom ekipo, s katero bomo skupaj opravili evalvacijo dosedanjega dela. Nato se bomo lotili priprave predloga proračuna Občine Kamnik. Na podlagi tega bomo lahko začeli z uresničevanjem zastavljenih projektov.«

Kakšne rešitve imate za degradirana območja nekdanje industrije v mestnem središču?

Slapar: »Degradirana območja bo treba celostno urediti. K reševanju te problematike moramo pristopiti takoj. Najti je treba konsenz z lastniki in sprejeti prostorske akte, ki bodo omogočili čimprejšnjo sanacijo teh območij. Na južnem območju nekdanjega KIK-a bomo uredili sodobno poslovno cono, severni del pa namenili turizmu in rekreaciji. Na območju Utokove jame imamo načrt, da bi investitorju omogočili gradnjo večje garažne hiše in novih stanovanj, kar bo razširilo naše mestno jedro.«

Žavbi: »Z občinskim svetom bo potrebno pripraviti in sprejeti podrobne prostorske načrte. S tem bomo omogočili, da se območja začnejo razvijati. Na območju KIK-a bo med drugim svoj prostor našla GRS Kamnik pa tudi kultura in obrtna dejavnost ter rekreacijske in zelene površine. Odkupiti nameravamo staro klavnico in s tem približati reko samemu mestu. Z lastnikom Utokove jame pa si želimo doseči dogovor, s katerim bi tam zagotovili parkirišča.«

Ali bo območje nekdanje smodnišnice rekreacijska površina – kdaj in kako?

Slapar: »Zemljišče severnega KIK-a bomo namenili razvoju nove destinacije za turiste in rekreativce z dejavnostjo glampinga in kampinga, umestitvijo konjeniškega centra, umetnega jezera in plezalne stene, tu bomo uredili tudi enotno vstopno točko v Kamniško-Savinjske Alpe ter prostore za gorsko reševalno službo. V roku enega leta predvidevam sprejem ustreznega OPPN, realizacija pa bo sledila v prihodnjih letih.«

Žavbi: »Celotno območje ne. Nekaj prostora se bo našlo v severni polovici, ki bo namenjena športu in rekreaciji. Te površine so predvidene tudi v strokovnih podlagah, ki so bile prvi korak k pripravi in sprejetju podrobnih prostorskih načrtov. Do njih lahko pridemo v dveh ali treh letih s pomočjo zasebnih investitorjev.«

Katere ceste boste prenovili v prihodnjih dveh letih?

Slapar: »V okviru hkratne gradnje bomo prenovili ceste na območjih, kjer se gradijo optično omrežje, vodovod in kanalizacija. V načrtu bodo tudi odseki cest na Briše in Tučno, cesta v Krivčevem, proti Selam in Pšajnovici, del Ljubljanske ceste na Duplici, Jakopičeva in Jelovškova ulica, cesta proti Palovčam in Tunjiška cesta ter cesta od stadiona v Mekinjah do Godiča. Sanirati moramo makadamske ceste Polana–Črnivec, Cirkuše, Kršič, Brezje–Gozd, Tunjice–Zadnji vrh in proti Vrhovju.«

Žavbi: »V prvi polovici mandata se bomo osredotočili na prometne odseke Podgorje, Zajasovnik, Češnjice, Slape, Tunjice in Krivčevo. Prav tako bomo začeli z iskanjem soglasij lastnikov zemljišč na drugih cestnih odsekih. V sodelovanju z DRSI bomo poskušali obnoviti čim več cestišč, in sicer skupaj s komunalno infrastrukturo. Med drugim bo prihodnje leto obnovljena celotna Korenova cesta in regionalna cesta od Zgornjega Tuhinja (Kavsar) do vrha Kozjaka.«

Katere projekte z državno finančno pomočjo nameravate izpeljati?

Slapar: »Z državnim sofinanciranjem nameravamo zgraditi novo Osnovno šolo Frana Albrehta z zunanjo ureditvijo in ustreznimi prometnimi površinami. V državne programe bo treba umestiti zahodno obvoznico, ki bo razbremenila obstoječo. Prav tako nameravamo zagotoviti zemljišča za gradnjo neprofitnih stanovanj, kjer računamo na sodelovanje s Stanovanjskim skladom RS, in ureditev novega nogometnega igrišča z umetno travo, kjer pričakujemo sodelovanje z NZS. Še naprej bomo sodelovali z LAS Srce Slovenije, od koder pričakujemo sredstva za učno pot na Veliki planini, pričakujemo pa tudi sredstva za izgradnjo kolesarske povezave med Kamnikom in Ljubljano.«

Žavbi: »V letu 2019 se bo začela gradnja nove Osnovne šole Frana Albrehta. Osemnajstega oktobra sem osebno predstavil celoten projekt ministru za izobraževanje, znanost in šport dr. Jerneju Pikalu. Obljubil mi je, da bo ministrstvo v skladu z možnostmi novogradnjo finančno podprlo. Ves ta čas spremljamo tudi druge razpise in preučujejo možnosti za pridobitev nepovratnih sredstev iz kohezijskih in evropskih skladov. Predvsem si želimo sodelovanja z državo pri nadaljnji izvedbi protipoplavnih ukrepov ob reki Kamniška Bistrica in v Šmartnem ter nadaljevati z dobrim sodelovanjem pri urejanju regionalnih cest, kot smo do sedaj sodelovali na projektu ureditve ceste v Podgorju ter energetske sanacije Podružnične osnovne šole Zgornji Tuhinj.«

Domžale: Toni Dragar ali Metod Marčun

Toni Dragar, star 57 let, po izobrazbi diplomirani ekonomist

Metod Marčun, star 57 let, po izobrazbi univ. inženir strojništva

Jasna Paladin

Katere politične stranke in liste vas podpirajo v drugem krogu volitev?

Dragar: »Pripravljen sem na sodelovanje z vsemi strankami in listami. Že v preteklosti sem dokazal, da sem vedno za kompromise v dobro naših občanov in da ne gojim zamer.«

Marčun: »Že v prvem krogu so me podprle stranke SD, SDS, NSi in SMC ter seveda LMM. Široka podpora in večina v občinskem svetu, ki jo že imamo, pomeni, da bomo lahko velike premike in projekte dejansko naredili.«

Kako boste izboljšali povezave javnega potniškega prometa Domžal z Ljubljano?

Dragar: »Zelo me moti, da občina s 36 tisoč prebivalci ne more urediti lastnega notranjega javnega prevoza, saj je to dovoljeno le mestnim občinam. Z močnimi zahtevami do Ministrstva za infrastrukturo si je treba izposlovati bistveno bolj življenjsko mrežo javnega prevoza in pravico, da sami urejamo notranji prevoz. Že v tem mandatu smo pripravili projekt 'osmice', zagotovili proračunska sredstva, ki jih nameravamo udejanjiti v naslednjem mandatu. Vse ostalo, kar je bilo predlagano s strani mojega protikandidata, je neizvedljivo. Kjer sta investitor Slovenske železnice ali država, občina ne more in ne sme investirati. Velik uspeh je podaljšanje linije LPP 12D do Dragomlja, skupaj z ljubljanskim županom pa sva že v dogovorih glede LPP-povezave do centra Domžal.«

Marčun: »Odsotnost kakršnekoli prometne strategije se pozna v prometnem kaosu, s katerim se občani Domžal spopadamo vsako jutro in popoldne. V občini kot gobe po dežju rastejo semaforizirana križišča, kljub temu da študije kažejo, da so krožišča veliko bolj pretočna pa tudi varnejša. Neuspešni so bili šibki poskusi izboljšanja prometnih povezav z Ljubljano, tako večino transporta občani še vedno opravljajo z osebnimi avtomobili. Posodobitev železniške proge Ljubljana–Kamnik, vzpostavitev hitre primestne železnice – prve slovenske metro linije na tem odseku – ter razpolovitev potovalnega časa potnikov na relaciji Domžale–Ljubljana se ponuja kot edini alternativni prometni koridor.«

Katere ceste nameravate obnoviti v prihodnjih dveh letih?

Dragar: »Izgradnja predvidenih krožišč (skupaj z državo) na Ljubljanski cesti in obnova Ljubljanske (križišče s Kamniško in do križišča s Slamnikarsko), rekonstrukcija Opekarniške v Radomljah, Turnše, Hujska cesta, Gorjuša–Brezovica, Slamnikarska ulica, Kolodvorska, Rova–Dolenje–Rafolče, Virska, Breznikova cesta v Ihanu, Škocjan, Studenec–Zalog–Kokošnje, Prešernova cesta v Dobu in ureditev pločnikov ob Šaranovičevi, Podrečje–Dob, na Kopališki cesti, v Dragomlju, skozi Škrjančevo.«

Marčun: »Promet je živa stvar in z delnim urejanjem ni mogoče reševati prometnega kaosa. Obnove cest ne bi smeli šteti med velike projekte, gre za vzdrževanje obstoječe infrastrukture. Bistveno je, da se vzpostavi in realizira celostna prometna strategija.«

Katere investicije načrtujete v središču Domžal?

Dragar: »S sprejetjem OPN-ja je uresničen prvi korak do vzpostavitve zelene peš cone od Univerzal do Majheničeve hiše. Razširili bomo tržni prostor. V načrtu je širitev zdravstvenega doma. Parkirišča bi preusmerili izven tega območja oziroma v garažno hišo na Masljevi. V začetku naslednjega leta bomo začeli obnovo vhoda v Športno dvorano Domžale, sledi prenova ploščadi pred dvorano ter ureditev druge faze Kolodvorske ceste. Skupaj z državo bomo zgradili krožišča pri Policiji in na križišču s Karantansko, prenovili avtobusno postajališče v centru mesta ter obnovili območje okoli Pošte Domžale. Popisi za SPB-1 so pokazali, kako resno potrebuje revitalizacijo, zato smo zložili načrte za energetsko sanacijo in jih v oktobru predali upravniku. Občina je zanje odštela dobrih 150 tisoč evrov. Če bo interes lastnikov dovolj jasno izražen, bomo takoj pristopili k pridobitvi ustreznih tehničnih podlag tudi za statično sanacijo objekta in prenovo kotlovnice. Posebno pozornost bomo morali posvetiti tudi požarni varnosti. Velik poudarek pa dajemo druženju občanov na osrednjem tržnem prostoru.«

Marčun: »Ureditev centra Domžal s tržnico kot osrednjim prostorom druženja, ureditev parkirišča in večjega tržnega prostora pri TUŠ centru, skupaj z okolico zdravstvenega doma in Doma upokojencev Domžale. Ureditev problematike SPB ni dovolj le v obljubah, našli bomo način, kako z vložkom občine pomagati pri obnovi in predvsem oživitvi tega velikega in za občino ključnega objekta. Treba je zgraditi avtobusno in železniško postajo, ki bosta v bližini trenutne garažne hiše. Urediti je treba tudi območje nekdanje tovarne Univerzale, Metalke in ostalih objektov, ki so na idealnih lokacijah za projekte, ki jih naši občani potrebujejo: od dnevno-varstvenega centra za starostnike, podjetniškega inkubatorja ...«

Katera lastnost protikandidata je tista, ki jo najbolj cenite?

Dragar: »Metoda Marčuna poznam že dlje časa, osebno ga sicer ne poznam dobro, pa vendar imam občutek, da je pripravljen na sodelovanje.«

Marčun: »Dolgoletna prisotnost v lokalni politiki je vsekakor ogromna prednost, smisel za humor, trezno razmišljanje ...«

Ogrevanje bo cenejše

V stanovanjski soseski Deteljica v Bistrici pri Tržiču so celostno prenovili ogrevalni sistem po sistemu energetskega pogodbeništva. Z lahkega kurilnega olja so prešli na zemeljski plin, investitor zagotavlja prihranke pri ogrevanju in čistejši energent. Temeljito je prenovljena tudi kotlovnica.

Suzana P. Kovačič

Bistrica pri Tržiču – V stanovanjski soseski Deteljica so poslovni objekt in 12 večstanovanjskih stavb, v katerih je okrog tristo stanovanj, od tega 17 občinskih. Do nedavnega so imeli dotrajan ogrevalni sistem, ki je kot energent uporabljal ekstra lahko kurilno olje. Visoke izgube so pomenile za stanovalce visoke stroške ogrevanja, je bilo slišati na nedavni uradni predstavitvi celostno prenovljenega ogrevalnega sistema, s katerim so prešli na nov energent, zemeljski plin. Etažni lastniki, za investicijo je bilo potrebno 75-odstotno soglasje lastnikov, in investitor, podjetje Interenergo, so pogodbo za prenovo podpisali v septembru, izvedba projekta pa je uspela v manj kot dveh mesecih. Vodja tega projekta pri Interenergu Mohor Vrhovnik je poudaril, da investicija stanovalcem prinaša zmanjšanje izgub, saj je prihranek energije ocenjen na 115,38 MWh letno v primerjavi s starim sistemom, v času energetskega pogodbeništva pa bodo prihranki znašali 46 tisoč evrov letno, po poplačani investiciji pa bodo še za petdeset odstotkov višji. Zaradi uporabe čistejšega energenta se bodo zmanjšali tudi izpusti ogljikovega dioksida, in sicer za 102,55 tone letno, napoveduje investitor. Podjetje Interenergo je prenovilo tudi kotlovnico z vgradnjo novega 1.006-kilovatnega plinskega kondenzacijskega kotla, na posameznih objektih so prenovili toplotne postaje. Za večjo varnost je vgrajena požarna postaja.

»S projektom smo pokazali, da lahko s pravim znanjem, zanesljivimi partnerji in močnim finančnim zaledjem omogočimo hitro in učinkovito prenovo. Veseli nas, da smo lahko stanovalcem ponudili učinkovit sistem z visokimi prihranki in posledično brezskrbne hladne dni,« je povedal Blaž Šterk, direktor Interenerga.

Večstanovanjski bloki imajo dva upravnika, Domplan in Opus inženiring, ki upravlja tudi skupno kotlovnico. Peter Kern, vodja poslovne enote Nepremičnine pri Domplanu, verjame, da je bila to najboljša tehnična rešitev, in kot je še dejal, je bilo podjetje Interenergo edini od ponudnikov, ki je etažnim lastnikom ponudil ugodno možnost energetskega pogodbeništva za preostali znesek investicije v prenovo kotlovnice in toplotnih postaj. Opus inženiring je odsotnost s predstavitve opravičil, je pa naknadno direktor podjetja Gregor Klančar sporočil, da je bilo sodelovanje z Interenergom na profesionalni ravni. Župan Borut Sajovic je omenil, da je bila pot do celostne prenove tudi burna, polemična, a da je treba na težave pozabiti in nazdraviti prihrankom in okolju prijazni rešitvi.

Uradna predstavitev celostne prenove ogrevalnega sistema v prostorih prav tako prenovljene skupne kotlovnice / Foto: Tina Dokl

Projekt energetskega pogodbeništva med Interenergom in etažnimi lastniki soseske Deteljica je sicer razdeljen na tri dele. Prvi fazi prenove sedaj sledi druga faza, ki zajema sedemletno upravljanje, vzdrževanje in zavarovanje opreme ter ugodno in zanesljivo dobavo toplotne energije. V tretji fazi pa bo Interenergo predal vso novo vgrajeno opremo in sistem v lastništvo uporabnikov.

Nad težave z mobilnim socialnim servisom

Občina Bohinj, ki je zelo razdrobljena, njeno prebivalstvo pa se stara, se je lotila pilotnega projekta Mobilni socialni servis, s katerim pri ugotavljanju in reševanju težav občanov povezujejo prostovoljce in različne službe.

Andraž Sodja

Bohinjska Bistrica – Občina Bohinj se je lotila pilotnega projekta, s katerim želi pomagati svojim občanom pri reševanju njihovih težav, do katerih prihaja zaradi staranja prebivalcev in razpršene poselitve. Projekt Mobilni socialni servis, ki povezuje prostovoljce in različne službe, je novost v Sloveniji. Kot je poudaril podžupan v funkciji župana Jože Sodja, je projekt naletel na dober odziv. »Prepričan sem, da je to dobra naložba za prihodnost, zato ga močno podpiramo. Namenjen je vsem, ne glede na pomoč, ki jo potrebujejo. Želimo si, da bi ljudje projekt vzeli za svojega, in se zahvaljujemo tudi vsem, ki so pristopili k izvedbi.«

Kot je pojasnila koordinatorica projekta Iva Lapajne, ki je na Občini Bohinj zadolžena za območje sociale, so ugotovili, da zaradi demografske slike, potreb in mobilnostnih težav občanov obstoječe javne službe in storitve ne zadoščajo več. »V okviru projekta smo v osnovi usmerjeni v iskanje in reševanje problematike. Tu je socialno varstvo tesno povezano z zdravstvenim varstvom in drugimi področji. Občine so pristojne in odgovorne za številna področja in imamo tudi dolžnost zagotoviti višjo kakovost življenja naših občank in občanov.« V okviru projekta jim je že uspelo vzpostaviti mrežo prostovoljcev po vseh naseljih v občini. Prostovoljce so vključili v programe izobraževanja, pripravili bodo zloženke o projektu in naboru informacij s področij delovanja. »Ena pomembnejših nalog je zaznavanje problematike na terenu z upoštevanjem načela tukaj in zdaj. K reševanju težav želimo pristopiti takoj, z izvedbo pa želimo projekt nadgraditi z nadstandardnimi storitvami in aktivnosti prilagoditi uporabnikom,« pojasnjuje Iva Lapajne in dodaja, da kot izvajalci nastopajo prostovoljci in strokovni sodelavci, saj je pomemben multidisciplinarni pristop. Prostovoljci že izhajajo iz različnih nevladnih in humanitarnih organizacij in jih ljudje poznajo in jim zaupajo, štirideset prostovoljcev se bo vključilo tudi v programe izobraževanja. Za izobraževanje in nakup električnega avtomobila so prejeli tudi nepovratna sredstva prek BSC Kranj.

V okviru projekta že sodelujejo pri 12 primerih z različno, tudi zelo kompleksno socialno problematiko.

Projekt bo uradno sicer zaživel prihodnje leto, a mreža je že začela delati. Tako sodelujejo pri 12 primerih z različno, tudi zelo kompleksno socialno problematiko, pri katerih sodelujejo tudi s policijo in šolo. Pogosto gre za alkoholizem, druge zasvojenosti in nasilje. Posebno pozornost pa so posvetili invalidom, družinam, posameznikom s posebnimi potrebami in starejšim.

BLED
Imago paradisi.

Zimska pravljica 2018-2019

Vabljeni vsak dan od **30. novembra** do **6. januarja**
na praznično Jezersko promenado:

- **od ponedeljka do četrtka od 15:00 do 19:00**
- **od petka do nedelje ter ob praznikih od 11:00 do 21:00**

Na prazničnih stojnicah se lahko okrepčate s tipičnimi gorenjskimi jedmi in toplimi napitki ter izberete izvirna praznična darila.

Program dogodkov na prazični Jezerski promenadi:

Petek, 30.11.	17:00	Prižig lučk z županom Bleda; koncert: **Lea Sirk z bandom**
Sobota, 1.12.	17:00	Koncert: **Tribute to Joe Cocker Slovenia**
Nedelja, 2.12.	15:00	Koncert: **Ansambel Kerlci**
	17:00	**Miklavž** s spremstvom na obisku
Petek, 7.12.	19:00	Biatlon zabava z ansamblom **Gregorji**
Sobota, 8.12.	14:00	Zborno mesto Pravljične poti na Blejski grad
	17:00	Koncert: **ABBA mia**
Nedelja, 9.12.	15:00	Koncert: **Bled jazz selection z Ivo Stanič**
Petek, 14.12.	19:00	Koncert: **John F. Doe**
Sobota, 15.12.	17:00	Koncert: **The Muffin Men**
Nedelja, 16.12.	15:00	Koncert: **Gorenjski kvintet**
Petek, 21.12.	19:00	Koncert: **Seven Days in May**
Sobota, 22.12.	17:00	Koncert: **Kvartet Muzke**
Nedelja, 23.12.	15:00	Koncert: **MPZ Lipnica**
	16:00	Božični koncert **Juana Vasleta**, ob spremljavi Ivana Vombergarja
	17:00	**Božiček** s spremstvom na obisku
Sreda, 26.12.	17:00	Koncert **Godbe Gorje** ob prazniku
Petek, 28.12.	19:00	Koncert: **Yugo nostalgica**
Sobota, 29.12.	17:00	Koncert: **Take off**
Nedelja, 30.12.	15:00	Koncert: **Manca Špik z bandom**
	17:00	Koncert: **Rock Partyzani**
Ponedeljek, 31.12.	15:00	**Silvestrovanje za otroke: Jan iz "Super kril", pujsa Pepa, pevka Alenka Kolman, pevec in animator Mali BU, Janja in Jan ter Dedek Mraz**
	22:00	**Silvestrovanje z S.O.S. Kvintetom in polnočno svetlobno kuliso**
Torek, 1.1.	17:00	Koncert: **Prifarski muzikanti**
Petek, 4.1.	19:00	Koncert: **Mitja Šinkovec in 101ka band**
Sobota, 5.1.	17:00	Koncert: **Pop Garage**
Nedelja, 6.1.	15:00	Koncert: **Help! - The Beatles tribute**
	17:00	Predaja zelenih dreves v uporabo

Obiščite in oglejte si tudi:

Razstava jaslic v naravni velikosti

Blejsko drsališče z razgledom

Poštni urad decembrskih mož

Preizkusite moč ljubezni na ljubezenskem kolesu

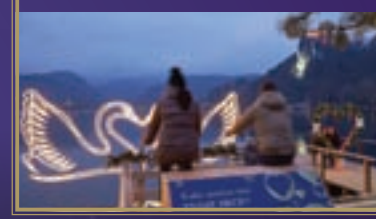

Praznični stol pod največjo naravno novoletno smreko

Več na **www.bled.si/si/dogodki** in na FB strani Bled Slovenia

OBČINA BLED, CESTA SVOBODE 13, BLED

Minimundus – mali svet ob Vrbskem jezeru pozimi

Prvega decembra 2018 se ponovno odpira „MALI ZIMSKI SVET“ v Minimundusu. Za obiskovalce so pripravili številne zanimivosti.

Posebna razstava z drsališčem in božično hišico

Enkratno zimsko potovanje se začenja s posebno razstavo v zunanjem parku, kjer je ogled znamenitosti s celega sveta popestren s čudovitimi svetlobnimi efekti. Možnost ogleda zunanjega parka je v zimskem času odvisna od vremenskih razmer.

Na terasi prvega nadstropja stoji božična hišica, kjer obiskovalci lahko spoznajo zgodovino najznamenitejše božiče pesmi, okoli Kipa svobode pa je urejeno otroško drsališče. Drsalke in čelade si je možno brezplačno izposoditi.

Zanimiv zabavni program

Vsako nedeljo najmlajši mednarodni umetniki poskrbijo za vodenje gostov po Minimundusu, tako da si obiskovalci modele stavb lahko ogledajo na zelo zanimiv in kreativen način. Ob adventnih koncih tedna se otroci lahko

Foto: (c) Minimundus

udeležijo predbožične kreativne delavnice ter se razvedrijo ob predstavah čarovnikov in klovnov. Po božičnih praznikih bo v Minimundusu na obisku tudi najmanjši avstrijski cirkus Dimitri.

Poleg atrakcij, kot so npr. 4-D kino, nogometni gol, veliki tobogan in postaja za selfije, ki so gostom v notranjih prostorih na voljo vse leto, si bo med počitnicami možno ogledati tudi lutkovne predstave in se udeležiti likovnega tečaja pod vodstvom likovne šole iz Vrbe / Veldna. Zimsko sezono bo sredi februarja zaključil čudovit otroški muzikal.

Vsa dodatna ponudba je vključena v ceno vstopnice. Podrobnosti si lahko ogledate tudi na spletni strani **www.minimundus.at**.

Zimski odpiralni čas:
1. december 2018 – 24. februar 2019
vsak dan 10.00 - 18.00 (24. + 31. decembra do 13.00)

Foto: (c) Minimundus

MINIMUNDUS
MALI SVET OB VRBSKEM JEZERU

Minimundus
mali svet ob Vrbskem jezeru

A-9020 Klagenfurt am Wörthersee/
Celovec ob Vrbskem jezeru
Villacher Strasse 241,
tel.: +43 (0)463 21194-0
e-pošta: info@minimundus.at
www.minimundus.at

Foto: (c) Minimundus

Na izlet v Velikovec / Völkermarkt

Velikovec je prikupno koroško mestece na vzhodnem delu Celovške kotline. Iz Gorenjske je v Velikovec najlažje priti čez Jezersko oz. čez Ljubelj. Iz Celovca v Velikovec je zgolj četrt ure vožnje. Velikovec ima okoli 12.000 prebivalcev in je gospodarsko središče regije Podjuna. S svojo lego neposredno nad Velikovškim jezerom nudi obiskovalcem čudovit pogled v dolino Drave in na Karavanke.

Foto: Velikovec se ponaša tudi z zelo bogato kulturno in glasbeno sceno.

Na severu se začenjajo blago dvigati čudovite Svinške planine. Velikovec s svojo okolico je zelo pomembno gospodarsko središče s številnimi mednarodno priznanimi podjetji, kjer je zaposlenih tudi veliko Slovencev. Slovenski jezik tudi na področju kulture igra zelo pomembno vlogo. Med najznamenitejše umetnike spadajo Vokalna skupina Lipa in otroški pevski zbor Lipov cvet.

Lekarna Adler Apotheke

V poslovni stavbi sredi Borovelj, poleg poslovalnice Posojilnice Bank, ima že nekaj časa svoj „dom“ lekarna Adler Apotheke. Lekarna zagotavlja strankam hitre in zanesljive informacije o zdravilih in njihovi dobavi ter o drugih iskanih izdelkih. Sploh pa ni treba priti osebno v lekarno, ampak je mogoče zdravila naročiti ali izvedeti za druge informacije enostavno kar po elektronski pošti adler@apothekeferlach.at.

Praznik Kranja in Žirovnice

Ob obletnici rojstva pesnika Franceta Prešerna praznujeta občini Kranj in Žirovnica. V Žirovnici obeležujejo tudi dvajsetletnico samostojne občine.

V. S., U. P.

Kranj, Žirovnica – Mestna občina Kranj svoj praznik obeležuje na dan obletnice rojstva Franceta Prešerna. Rodil se je 3. decembra 1800. Slavnostna akademija bo danes ob 19.45 na Brdu pri Kranju. Na njej bo župan Boštjan Trilar podelil nagrade in priznanja letošnjim izbrancem, v kulturnem programu pa bodo nastopili ženski zbor Carmen manet pod vodstvom Primoža Kerštanja ter solisti Tilen Lotrič, Manca Zupan in Eva Kern. Zbor bodo spremljali Mateja Grašič, Nastja Vovk, Karim Zajec in Grega Jeraša.

Na praznični dan, v ponedeljek, se bo praznovanje v središču Kranja začelo ob 17. uri s pozdravom župana, blagoslovom luči in smreke ter glasbenim nastopom Lee Sirk na Glavnem trgu. Letos decembra bodo mesto krasile čarobne ledene skulpture, Matjaž Beguš, znani kranjski hortikulturist, pa bo mesto okrasil z mogočnimi lesenimi skulpturami.

Posebej slovesno bo ob letošnjem občinskem prazniku v žirovniški občini, kjer obeležujejo dvajsetletnico samostojne občine. Tako so že sinoči predstavili zbornik, ki je nastal ob jubileju, v nedeljo ob 18. uri pa v Osnovni šoli Žirovnica pripravljajo še gala koncert z gosti Manco Špik, Isaacom Palmo, glasbeno skupino Gadi in vokalno skupino Kvatropirci. Osrednja proslava ob prazniku občine bo v ponedeljek ob 19. uri v Dvorani pod Stolom. Župan bo podelil občinska priznanja, v kulturnem programu pa bodo nastopili Gledališče Toneta Čufarja Jesenice, orkester Glasbene šole Jesenice, otroški pevski zbor Osnovne šole Žirovnica, Pavle Ravnohrib, Oto Pestner in Omar Naber.

V sklopu praznovanj se je nekaj dogodkov že zvrstilo, tako so odprli razstavo likovnih del iz Prešernovih slikarskih srečanj, pripravili večer domačih pesnic, v Osnovni šoli Žirovnica pa odprli razstavo ob šestdesetletnici šole in dobrodelni božično-novoletni koncert z Miklavževim bazarjem.

KMETIJSKA ZADRUGA MEDVODE

zaposli

PRODAJALEC V KMETIJSKI TRGOVINI (m/ž)

Pogoji: vsaj IV. stopnja izobrazbe kmetijske smeri ali KV trgovec, zaželen izpit za viličarja.

Zaposlitev je za določen čas 1 leta, z možnostjo kasnejše zaposlitve za nedoločen čas.

Lokacija: Prodajalna Vodice, Kamniška 8, Vodice.

Prijave z dokazili o izobrazbi, dosedanjimi delovnimi izkušnjami in krajšim življenjepisom naj kandidati pošljejo na naslov: KZ Medvode, z. o. o., Medvode, Cesta ob Sori 11, 1215 Medvode ali na elektronski naslov: zadruga@kzmedvode.si s pripisom: Prijava na prosto delovno mesto, v 10 dneh od dneva objave.

TREVIS

V podjetju Trevis montiramo kovinsko pohištvo in regale po Sloveniji in EU. Zaradi rasti naročil iščemo dodatne monterje:

MONTER KOVINSKIH REGALOV (M/Ž)

Nudimo delo s stimulativnim plačilom. Zaposlitev je za določen čas z možnostjo podaljšanja.
Podroben opis delovnega mesta najdete na **www.trevis.si/zaposlitev.**

Prijave do **19.12.2018** pošljite na **tajnistvo@trevis.si.**

Trevis d.o.o., Dragomelj 83, 1230 Domžale

Ravnateljica naj kulturne šole

Ravnateljica Osnovne šole Žirovnica je v tem šolskem letu postala Erika Melihen.

Urša Peternel

Zabreznica – V Osnovni šoli Žirovnica so prvega septembra dobili novo ravnateljico, to je postala Erika Melihen. Po izobrazbi je profesorica športa, ki je bila prej zaposlena v CŠOD Kranjska Gora, doma pa je iz Mojstrane. Kot je dejala, so bili prvi tedni v novi službi dokaj naporni, saj ni poznala zaposlenih, šole, je pa vse skupaj vzela kot izziv, s katerim se je uspešno spoprijela. »Šola je urejena, takšni so tudi pogoji za učenje in delo. Morda se starši niti ne zavedajo, kako odlične pogoje imajo njihovi otroci tako glede prostora kot kakovosti izvedbe pouka,« je povedala. Kot je dodala, je žirovniška šola priznana kot zelo kakovostna, kar potrjujejo tudi priznanja na različnih področjih. Šola je tesno povezana s krajem in kulturnim utripom vasi pod Stolom, tako je nedavno prejela tudi naziv naj kulturna šola med srednje velikimi šolami. Šola se vključuje v skoraj vse prireditve v kraju, na katerih sodelujejo učenci s kulturnim programom. Tesna je tudi povezanost s tradicijo čebelarstva, za šolo je tako čebelnjak z medovitim vrtom, učenci so dejavni v čebelarskem krožku ... »Posebej všeč mi je, da so projekti, v katerih sodelujemo, naravnani na zdrav način življenja, na kulturo in vključujejo sodobne pristope k poučevanju, in te projekte bomo vsekakor ohranjali,« je poudarila nova ravnateljica. Glede sodelovanja s starši je dejala, da si želi, da bi se tudi starši zavedali, da vsi v šoli delajo v dobro otrok. Včasih starši v jezi pridejo v šolo, tudi naravnost do ravnatelja, četudi bi bilo prav, da bi se o težavi najprej pogovorili z učiteljem. »Prav je, da tudi učitelj iz svojega stališča razloži posamezno situacijo, pove svoje mnenje in pojasni razloge za odločitve,« meni ravnateljica.

Nova ravnateljica Erika Melihen je profesorica športa, doma iz Mojstrane, tudi sama mama dveh osnovnošolcev.

V tem šolskem letu sicer šolo obiskuje 411 učencev, pod njeno okrilje pa sodi tudi vrtec s 176 malčki. A če so prostorske razmere v šoli odlične, je v vrtcu zaradi večjega vpisa otrok začelo primanjkovati prostora, tako so letos odprli še deveti oddelek, kaže pa se potreba še po desetem in v prihodnje morda tudi po enajstem. Tako na Občini Žirovnica že pripravljajo načrt gradnje prizidka, ki naj bi bil zgrajen leta 2020, s čimer bodo prostorsko stisko vrtca dolgoročno rešili.

Pritiski na jezero se stopnjujejo

Ekološko stanje Blejskega jezera bodo spremljali tudi z novo metodo metagenomske analize DNA.

Mateja Rant

Bled – Ekološko stanje Blejskega jezera že nekaj časa niha med zmernim in dobrim in tako še vedno ne dosega okoljskih ciljev vodne direktive, pojasnjuje Špela Remec Rekar iz republiške agencije za okolje. Prelomnico v spremljanju stanja zdaj po njenih besedah predstavljajo analize, ki jih bodo opravljali na genetski osnovi, s katerimi bodo lahko podali še natančnejšo oceno stanja.

Limnološke raziskave bodo tako v prihodnjih dveh letih v okviru projekta Eco-AlpsWater opravljali tako po dosedanji standardni metodi kot novi metagenomski analizi DNA. Omenjeni projekt je po besedah Špele Remec Rekar v prvi vrsti namenjen primerjavi in nadgradnji tradicionalnih načinov vrednotenja ekološkega stanja v jezerih in vodotokih za biološka elementa pritrjenih alg in planktonskih alg, ki se izvajajo v okviru rednega dela na agenciji, z novodobnimi genetskimi pristopi, za katere predvidevajo, da bodo v prihodnosti lahko nadgradili oziroma morda celo nadomestili zamudne in taksonomsko manj precizne tradicionalne metode. »Genetski pristop vrednotenja ekološkega stanja v primerjavi s tradicionalnim taksonomskim pristopom pomeni večjo natančnost in zanesljivost pri določanju ekološkega stanja, poleg tega pa tudi poenostavitev vzorčenja in analiz, kar pomeni prihranek tako pri času kot denarju.« Na Blejskem jezeru, ki je eno izmed pilotnih območij, bodo z omenjenimi analizami začeli januarja prihodnje leto.

Pritiski na jezero se po besedah Špele Remec Rekar v zadnjem obdobju tako stopnjujejo, da bi se lahko stanje jezera, ki ta čas niha med zmernim in dobrim, prevesilo na zmerno ekološko stanje. Zato je treba razmisliti o smiselnih ukrepih za zmanjšanje pritiskov na jezero, opozarja. »Marsikaj bi lahko rešili že z majhnimi ukrepi, kot je stoodstotna pokritost občine s kanalizacijo, ki je zdaj po podatkih občine 95-odstotna, zmanjšanje prometa ob jezeru, še večji doprinos pa bi pomenila prepoved vsakršnega krmljenja rib in perjadi ob Blejskem jezeru, tudi krapov,« je pojasnila Špela Remec Rekar.

Na fronti prve svetovne vojne

Kranj – Ob stoti obletnici konca prve svetovne vojne so v Dijaškem in študentskem domu Kranj odprli priložnostno razstavo, s katero poskušajo prikazati nekatere tegobe, s katerimi so se v frontnih jarkih srečevali naši predniki vojaki, poleg njih pa tudi civilisti v zaledju. Odsotnost moških, nenehne nepopolne in slabe novice najdražjih z bojišč, neobetavne politične razmere, zlasti pa zlom oskrbe vojakov in civilistov so namreč tlakovali pot v odločitev za drzni korak v novo konfederativno urejeno državno tvorbo, Državo Slovencev, Hrvatov in Srbov – s tem smo Slovenci postavili osnovo za kasnejše zgodovinsko argumentirano podkrepitev osamosvojitvene volje v devetdesetih letih 20. stoletja. Zanimivo tematiko je na odprtju razstave, ki bo na ogled do sredine decembra, preko fotografij in z dokumentarnim filmom predstavil organizator razstave, profesor zgodovine in vzgojitelj Aleš Žlebnik.

Preživetje na bojnem polju: razstava v Dijaškem in študentskem domu Kranj / Foto: arhiv razstave

Povezovanje za uspešen posel mladih

V Kranju bo začel delovati Klub mladih podjetnikov, ki bo članom pomagal pri mreženju in pridobivanju novih znanj.

Podporniki Kluba mladih podjetnikov (z leve): Ludvik Kavčič, predsednik OOZ Kranj, Andraž Ušlakar, Daniela Žagar, direktorica OOZ Kranj, in Anton Magdič, podpredsednik OOZ Kranj / Foto: Primož Pičulin

Neža Rozman

Kranj – Območna obrtno-podjetniška zbornica (OOZ) Kranj je v mladih podjetnikih prepoznala potencial, in kot pravi direktorica Daniela Žagar, zbornica potrebuje mlado energijo, mladi pa druženje in priložnosti za povezovanje. S tem namenom so ustanovili Klub mladih podjetnikov in na prvi ustanovni seji predstavili idejo, ki stoji za projektom. Pobudnik je Andraž Ušlakar, ki je dejal, da bo klub podpiral zdravo podjetniško kulturo in zdrav razvoj podjetništva. Klubu se lahko pridružijo vsi, ki se na kakršen koli način podjetniško udejstvujejo – ne glede na panogo in kraj, iz katerega prihajajo. Tudi starost ni pomembna, pravijo, pa čeprav ime kluba veleva, da se v njem združujejo mladi podjetniki.

Klub bo članom glede na njihove želje in potrebe ponujal praktične in izobraževalne vsebine, možnost za druženje ter nadgrajevanje znanja. Osredotočali se bodo tudi na povezovanje z drugimi združenji podobne narave, njihova srečanja pa bodo potekala enkrat mesečno. Na začetku članarine ne bo, kasneje pa bodo o njej razmislili, vendar bo znesek za člane dostopen. Vsi, ki so se v klub včlanili na ustanovni seji, so postali ustanovni člani, teh pa je bilo približno štirideset. Veselijo se novih članov, saj verjamejo, da posel vzcveti skozi prijateljstvo in druženje.

V decembru posebne praznične vožnje vlakov

Kranj – Slovenske železnice bodo znova priredile posebne decembrske vožnje z muzejskim vlakom v družbi Božička in z rednimi vlaki s pravljičnimi junaki. Načrtujejo 28 voženj z muzejskim vlakom, to nedeljo tudi med Novo Gorico, Jesenicami in Bohinjsko Bistrico, na vlakih med Novo Gorico in Bledom pa bosta ob koncih tedna navihana škrata. S Slovenskih železnic so še sporočili, da bo po novem na progi Jesenice–Ljubljana jutranji vlak imel dodatni postanek v Mednem ob 8.32.

Barkin Miklavžev sejem

Zbilje – Društvo Barka v nedeljo, 2. decembra, prireja Barkin Miklavžev sejem, ki bo v prostorih njihovih delavnic na Jeprci (Zbilje 1k) potekal od 10. do 19. ure. Za obiskovalce so pripravili lesene kravate, metuljčke, pručke in letala, unikaten nakit, otroške, ženske in moške predpasnike (z zanimivimi napisi), obeske za ključe, lesene igrače, praznične voščilnice, sveče (za adventni venček in praznično vzdušje), čaje, vezene blazine ...

Smučarski sejem na Koroški Beli

Koroška Bela – Danes se v prostorih Osnovne šole Koroška Bela začenja smučarski sejem, ki ga vsako leto organizira Smučarski klub Blejska Dobrava. Sejem bo potekal danes, v petek, med 15. in 19. uro, jutri, v soboto, med 9. in 19. uro ter v nedeljo med 9. in 16. uro.

Postavili in blagoslovili bodo božično drevo

Šenčur – Danes popoldne bodo v središču Šenčurja postavili božično-novoletno drevo. Ob njem bo ob 15.30 potekalo srečanje s krajani, božično drevo bo deležno tudi blagoslova. Letos smreko podarjajo krajni KS Šenčur - Srednja vas.

Podelili priznanja in zahvale

Petindvajsetim zaslužnim prostovoljcem iz Rdečega križa Slovenije, OZ Kranj so pred mednarodnim dnevom prostovoljcev, ki ga obeležujemo 5. decembra, podelili priznanja in zahvale za minulo delo.

Maša Likosar

Kranj – Ključna vrednota in način delovanja Rdečega križa je prostovoljstvo – in prav prostovoljci so tisti, ki krepijo odpornost lokalnih skupnosti, prispevajo k družbeni blaginji in so obenem glas ranljivih, pogosto marginaliziranih skupin. »Prostovoljci vzpostavijo neposreden stik s pomoči potrebnimi in onemoglimi ljudmi, darujejo kri, zbirajo obleke in hrano, zato je prav, da jih za njihovo delo nagradimo in jih postavimo za zgled ostalim,« pojasni podpredsednik RKS OZ Kranj Janez Frelih in doda: »V naši organizaciji imamo približno tristo prostovoljcev, želimo pa si, da bi jih bilo še več, predvsem več mladih prostovoljcev.«

Janez Frelih: »V naši organizaciji imamo približno tristo prostovoljcev, želimo pa si, da bi jih bilo še več, predvsem več mladih prostovoljcev.«

Srčnost in dobro delo prostovoljcev so na prostovoljski proslavi v prostorih Mestne občine Kranj nagradili s priznanji oziroma znaki RKS, ki sta jih podelila podpredsednik RKS OZ Kranj Janez Frelih in podpredsednica RKS Irena Nečemer. Slednja je dejala, da prostovoljstvo daje zadovoljstvo, zato so si v RKS v okviru strategije razvoja do leta 2020 zastavili cilj vzpostaviti sistem za pridobivanje, usposabljanje in nagrajevanje prostovoljcev in jim ustvariti pogoje za čim kakovostnejše delo.

Podpredsednika sta 18 posameznikom podelila bronasti znak RKS. Prejeli so ga: Antonija Faganeli, družina Galjot, Magda Jenko, Marija Kavčič, Majda Kern, Anica Koren Zupanec, Štefan Križman, Andrej Kuhar, Jelka Lombar, Ljubo Pegan, Vlasta Rozman, Marjeta Sladič, Olga Svetelj, Marija Tiringer, Nataša Verlič, Alenka Voršič, KS Primskovo in KORK Trstenik. Šest prostovoljcev je prejelo srebrni znak RKS: Stanislav Eljon, Simona Delavec, Anica Janežič, Marinka Prestor, Veronika Prosen in Andrej Rogelj. Zlato priznanje RKS pa si je prislužil Franc Gerkman iz cerkljanskega krajevnega odbora Rdečega križa, ki je prostovoljec že 25 let in si je ves čas prizadeval, da bi na področju, ki ga pokriva, pridobili čim več krvodajalcev in prostovoljcev.

Podpredsednica RKS Irena Nečemer, prejemnik zlatega priznanja RKS Franc Gerkman in podpredsednik RKS OZ Kranj Janez Frelih / Foto: Tina Dokl

Čarobni prazniki s Skupino Pošta Slovenije

Ogrejte srca vašim najdražjim z lepo mislijo in željo, ki jo zapišete na klasično voščilnico in pošljete po pošti. Tudi letos lahko izberete praznične poštne znamke z božičnimi in novoletnimi motivi.
Na vseh poštah so na voljo tudi **zvežčki z 12 samolepilnimi znamkami**, za naslovnike v Sloveniji z oznako A (za voščilnice) ali B (za razglednice) in za naslovnike v tujini z oznako C (za voščilnice in razglednice).

Čas obdarovanja je spet pred vrati, zato obiščite tudi spletno trgovino www.mojpaket.si. Nudijo vam nakup na daljavo, vključno z dostavo naročenega blaga na želeni naslov. V spletni trgovini boste našli vse od kakovostnih igrač za otroke do izdelkov bele tehnike, računalnikov ter izdelkov za vaš dom. Za letošnjo praznično mizo ali lepo božično darilo priporočajo komplet za odpiranje in hlajenje vina **VACU VIN**. Več na www.mojpaket.si.

Ste že preizkusili PS Paketomat?

Nakupi iz naslonjača nam prihranijo dragoceni čas. Praznična darila, igrače, knjige ali zimska garderoba so le nekaj klikov stran. Vi naročite, Pošta Slovenije pa bo poskrbela za dostavo.

Za priročno, hitro in diskretno dostavo ob vašem naslednjem nakupu v spletni trgovini uporabite **PS Paketomat**. Za naslov izberite lokacijo vam najbližjega paketomata (in ne lastnega naslova), dodajte mobilno številko in prevzemite paket. Pakete lahko prevzamete ali oddajate na 24 lokacijah, 24 ur na dan, 7 dni v tednu. Več informacij na **www.pspaketomat.si.**

Na Pošti Slovenije bodo poskrbeli, da bodo vaša voščila pravočasno prispela v prave roke. Zaradi povečanega prometa v decembru pa priporočajo pravočasno **oddajo božično-novoletnih razglednic in voščilnic.**

www.posta.si.

Roki oddaje poštijk	Pisma, razglednice	Paketi
Za naslovnike v Sloveniji	do 19. decembra	do 19. decembra
Za naslovnike v tujini	do 7. decembra	do 30. novembra

Minister za okolje obiskal Škofjo Loko

Minister Jure Leben si je ob obisku Škofje Loke ogledal potek del na Traškem grabnu. / Foto: Primož Pičulin

Danica Zavrl Žlebir

Škofja Loka – V torek popoldne je Škofjo Loko obiskal minister za okolje Jure Leben, ki si je najprej ogledal potek del na Traškem grabnu (potok Žabnica) ob izlivu v reko Soro, nato pa še območje Puštala, kjer bo v prihodnje potekala naložba Občine Škofja Loka v protipoplavno zaščito tega območja. Investicijo sofinancira tudi država.

»Pri Traškem grabnu gre za primer sanacije, kjer je trajalo več kot šest let, da so se začela dela čiščenja naplavin. Cilj tega ogleda je podpreti iniciativo, ki bi omogočila, da bi dela na manjših vodotokih sproti preventivno lahko izvajala kar lokalna skupnost sama v dogovoru in ob nadzoru države. Dobra preventiva lahko prepreči marsikatero bistveno dražjo posledico,« so namen ministrovega obiska pojasnili v lokalnem odboru stranke SMC, ki je gostilo ministra, s čimer so želeli prispevati k še boljšemu sodelovanju med lokalno skupnostjo in državo. Srečanja so se udeležili tudi predstavniki Občine Škofja Loka, ob obisku pa je tekel pomenek tudi o drugih okoljskih izzivih v občini. O namenu obiska sva predstavnici lokalnih medijev želeli dobiti izjavo tudi od ministra Lebna, vendar jo je odklonil.

Obnovljeni prostori za dementne stanovalce

Stanovalka oddelka Mozaik Ana Tavčar je v družbi predsednice sveta zavoda in direktorice Centra slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka prerezala trak obnovljenega oddelka.

Danica Zavrl Žlebir

Stara Loka – V Centru slepih, slabovidnih in starejših v Škofji Loki so ta teden odprli prenovljen oddelek za dementne stanovalce Mozaik, obenem pa tudi demenci prijazno točko. Kot je na slovesnosti povedala direktorica centra Silva Košnjek, so zadnje desetletje ves čas obnavljali prostore doma, ki sprejme 220 stanovalcev. Med njimi je tudi 23 dementnih stanovalcev, ki so bili začasno nameščeni v Vurnikovi dvorani, namenjeni sicer prireditvam. Z obnovo oddelka Mozaik so tudi ti stanovalci dobili prijazne bivalne prostore. S prerezom traku sta jih odprli predsednica sveta zavoda Mirjam Jan Blažič in stanovalka oddelka Ana Tavčar.

Foto: Tina Dokl

Mirjam Jan Blažič, Ana Tavčar in Silva Košnjek so odprle prenovljen oddelek Mozaik.

Hkrati so v škofjeloškem centru, kjer že desetletje deluje društvo Spominčica, odprli tudi demenci prijazno točko. Predsednica društva, ki ozavešča o vse bolj razširjeni bolezni današnjega časa, Štefanija Lukič Zlobec je pojasnila, da je društvo prek enega od ustanoviteljev, dr. Aleša Kogoja, ki je bil iz teh krajev, na poseben način povezano s Spominčico. Poudarila je pomen društva za bolnike in njihove svojce, ki oboji potrebujejo pomoč in podporo, demenci prijazne točke pa so namenjene obojim, pa tudi skupnosti, da prepozna ljudi z demenco in jim lahko pomaga v njihovi stiski. Želja vseh je, da ljudje z demenco čim dlje ostanejo doma med svojci, družba pa naj jim ob tem omogoči čim več pomoči. Veliko pa jih živi tudi v domovih starostnikov, kjer je po besedah govornice zanje dobro poskrbljeno. Društvo Spominčica, ki je nastalo pred več kot dvajsetimi leti, demenci prijazne točke po državi vzpostavlja vse od lani, škofjeloška je že sedemdeseta po vrsti.

Terme Zreče

Prav posebno zdravilišče pod Pohorjem

Terme Zreče so v bližini Rogle, klimatskega zdravilišča sredi neokrnjene narave. Manjše in prijetno mirne Terme Zreče z bogatimi zdravilnimi faktorji in pomirjujočo lepoto narave celostno poskrbijo, da domov odidemo zadovoljni, srečni in v svojem naravnem ravnovesju. Posebnost teh koncev je pohorska šota, edinstveno naravno zdravilo, ki ga odlikujejo ekološka čistost ter učinkovitost pri zdravljenju in lajšanju revmatičnih in drugih obolenj. Terapije izvaja visokokakovosten medico center z mednarodno akreditacijo AACI.

Iz velnesa Idila v Termah Zreče sije dobra, mirna energija in nasmehi prijaznih zaposlenih, po katerih je sicer znan celoten turistični center. Če pa izbirate med razvajanji zase, naj vam prišepnemo: najbolj edinstvena izmed vseh je masaža z mošnjički pohorskih zelišč.

Naj vam prišepnemo: najbolj edinstvena izmed vseh je masaža z mošnjički pohorskih zelišč.

Treba pa je vedeti, da se pri Pohorcih vse začne in konča pri hrani. Ker radi dobro jedo in nikogar ne spustijo domov lačnega, so se tudi tukaj naučili dodobra izkoristiti naravne danosti, kar velja tudi za hotelske ponudnike v Zrečah in na Rogli.

Osem novih svetnikov

V vodiškem občinskem svetu je osem novih svetnikov, razmerja moči pa se niso bistveno spremenila.

Aleš Senožetnik

Vodice – Vodiški svetniki so se v torek zbrali na konstitutivni seji, ki jo je kot najstarejši svetnik vodil Anton Kosec. Seznanili so se z rezultati volitev in potrdili mandate svetnikom in Acu Francu Šuštarju, ki je kot edini kandidat na tokratnih volitvah kandidiral za župana. Po besedah predsednika volilne komisije Janka Bilbana so volitve v Vodicah potekale brez posebnosti, tudi pritožb niso prejeli. V razpravi pa je Anton Kosec opozoril na napako, ki se je pripetila volilni komisiji. Dovolila je namreč uporabo simbola listi Srce Občine Vodice, kar zakonodaja in odločba Ustavnega sodišča prepoveduje. A kot je dodal, so volitve kljub napaki še vedno legalne, komisiji pa je priporočil, naj v prihodnje listam zavrne uporabo znakov.

Svetniki so se na konstitutivni seji seznanili z rezultati volitev.

Tokratne volitve so v vodiški občinski svet sicer prinesle eno večjih sprememb v imenski sestavi. Izmed petnajstih svetnikov je osem novih. To so: Jaka Šimnovec (SDS), Tilen Jeraj, Milan Čebulj (oba NSi), Luka Rozman (Lista neodvisnih krajanov) ter Branko Bogovič, Rudi Kopač in Silva Kralj (Srce Občine Vodice). Zaradi nezdružljivosti županske in svetniške funkcije pa bo Aca Franca Šuštarja nasledila Maja Drešar. Po štiriletnem premoru je svetnik znova Tomaž Gyergyek (NSi), šest pa jih je sestavljalo tudi prejšnji občinski svet. To so: Žiga Janežič (Srce Občine Vodice), Anton Kokalj (NSi), Anton Kosec, Margareta Barle in Miran Vertačnik (Lista neodvisnih krajanov) ter Jože Podgoršek (v prejšnjem mandatu NSi, tokrat Lista neodvisnih krajanov).

Kljub mnogim novim obrazom razmerja moči med listami in strankami ostajajo podobna kot v prejšnjem mandatu. Najmočnejši, županova lista Srce Občine Vodice in opozicijska Lista neodvisnih krajanov, sta pridobili po en mandat in bosta v naslednjih štirih letih zastopani vsaka s petimi svetniki. Za enega svetnika močnejša je NSi, ki ima štiri, SDS pa je dva svetnika izgubila in jo bo v tem mandatu zastopal le en svetnik. Stranki SD, ki je imela v prejšnjem mandatu enega svetnika, v tem sklicu volivci niso namenili zadostnega števila glasov.

Vodiški župan je že po volitvah povedal, da tudi tokrat večine v svetu nimajo in je niti niso pričakovali, zato bo potrebnega veliko prilagajanja. Po torkovi ponovni zaprisegi pa je dodal, da je bil prejšnji mandat zelo ploden, klima v občinskem svetu pa pozitivna, zato si želi takšnega sodelovanja svetnikov tudi v prihodnje.

Preplet sv. Jakoba in Franca Pirca

Šestnajsti Pirčevi dnevi so gostili dva poznavalca svetega Jakoba in dva poznavalca Franca Pirca, ob tej priložnosti so tudi blagoslovili novo informacijsko tablo pred cerkvijo sv. Jakoba v Podbrezjah.

Maša Likosar

Podbrezje – O sv. Jakobu, ki je zaveznik podbreške župnije, sta spregovorila Metod Rigler in Eva Remškar. Slednja je razkrila svoje razmišljanje o prehojeni španski poti Camino, na katero se je prvič podala s hčerko Sanjo, prijateljico Mojco Grešak in njeno hčerko Marjo. »Camino zdravilo. Je takšna tauženterožca, ki bi jo morali predpisovati na recept v vsaki ambulanti, in sicer vsem tistim, ki se jim odnosi morda že nevarno rahljajo,« je dejala Eva Remškar in obenem predstavila knjižico z naslovom In smo šle, v kateri sta skupaj z Mojco Grešak na duhovit in lahkoten način popisali svoje vtise in doživetja s poti. Metod Rigler, ustanovitelj društva Jakobove poti v Sloveniji, pa nas je seznanil s slovensko Jakobovo potjo, zlasti gorenjsko vejo, ki se prične pri cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani, vodi do Medvod, Škofje Loke, Zgornje Besnice, Podbrezij, Radovljice, Bleda preko Mojstrane do Kranjske Gore, vse do končne točke Svetih Višarij.

Drugi del je bil namenjen Francu Pircu. Jožef Perne je najprej pojasnil Pirčev vpliv na Minnesoto, njegovo drugo domovino. »Pred nekaj dnevi je v Podbrezje priromala velika kuverta, ki jo je poslala Mary Kiffmeyer iz Minnesote, nekdanja državna sekretarka, sedaj pa senatorka te države. Iz poslanega pisma in prilog hitro razberemo veliko spoštovanje prebivalcev te države do Franca Pirca. Tam ga štejejo za pionirja in enega najzaslužnejših mož za ustanovitev in razvoj Minnesote kot zvezne države ZDA,« je razkril Jožef Perne.

V sklepnem delu je avtor Bogo Brvar predstavil svojo obsežno, pravkar izdano knjigo o Francu Pircu, za katero je porabil tri leta intenzivnega raziskovalnega in pisateljskega dela. V njej je docela predstavil življenje in delo Franca Pirca, ki je bil rojen v Kamniku, pet let svojega življenja pa je preživel v Podbrezjah in se s svojim delom za vedno zapisal v spomin Podbrežanov. Franc Pirc je bil duhovnik in misijonar med Indijanci v Michiganu in Minnesoti, obenem je bil tudi pesnik in pisatelj, vrtnar, sadjar, pomolog, graditelj cerkva in šol, homeopat. Znan je tudi kot velik borec proti revščini, borec za mir, sožitje in treznost. »Pirc je v kratkem času postal Umni gospodar, ki je znal svetovati peškim kmetom na vseh področjih, praktični zgled pa je bila njegova lepo urejena drevesnica. V Kmetijski družbi je bil med najdejavnejšimi člani, ljudje pa so ga poznali kot nesebičnega moža, ki se ni prestrašil ne truda ne lastnih žrtev, ko je šlo za to, da pomaga svojemu bližnjemu z delom, svetom ali blagom,« je sklenil Bogo Brvar.

Avtor Bogo Brvar je na 16. Pirčevih dnevih predstavil svojo knjigo o življenju in delu Franca Pirca. / Foto: Gorazd Kavčič

Končali asfaltiranje Racovnika

Železniki – Z asfaltiranjem odseka proti zdravstvenemu domu so minuli petek končali gradbena dela na Racovniku, kjer so letos položili še zaključni sloj asfalta in vozišče začrtali s pasom granitnih kock. Občina Železniki je v tem naselju že leta 2015 obnovila komunalno infrastrukturo ter ceste in druge javne površine preplastila z grobim asfaltom, letos pa je urejanje nadaljevala. Slabih 160 tisoč evrov vredno investicijo je izvedlo podjetje Lavaco.

Ceste na Racovniku so dobile še zaključni sloj asfalta.

Priznanje slikopleskarjev tudi Sitarju

Ljubljana – V Osnovni šoli Nove Fužine v Ljubljani je nedavno v organizaciji Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije potekala dvajseta humanitarna akcija slikopleskarjev. Med 120 slikopleskarji je bilo 38 tujcev, ki so prišli iz sedmih evropskih držav. Na zaključni slovesnosti so podelili tudi tri posebna priznanja. Med drugim upokojenemu mojstru Jožetu Sitarju iz Mengša. Priznanje je dobil za pomemben prispevek na vseh dosedanjih tekmovanjih, katerih začetki segajo v leto 1999.

Hišni sejem v Štacjonu

Kamnik – V Dnevnem centru Štacjon, namenjenem uporabnikom z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, njihovim svojcem in bližnjim, bodo v ponedeljek, 3. decembra, odprli hišni praznični sejem, na katerem bodo uporabniki in zaposleni razstavili izdelke, primerne za darila, ki so jih ustvarili sami. Hišni sejem bo odprt do 7. decembra, vsak dan med 8. in 15. uro.

Jutri decembrska tržnica

Šenčur – Krajevna skupnost Šenčur Srednja vas jutri, 1. decembra, spet vabi na mini tržnico pred domom krajanov. Na stojnicah bo od 8. do 13. ure na voljo široka ponudba domačih pridelkov in izdelkov.

V naši mehanični delavnici v Bekštanju (Finkenstein) na avstrijskem Koroškem zaposlimo

mehanika tovornih vozil
oz. mehanika za gradbene stroje m/ž
(KFZ Techniker für LKW oder Baumaschinen)

Delo za nedoločen čas. Delo za polni delovni čas. Od vas pričakujemo, da ste sposobni delati samostojno. Mesečna plača najmanj **2.400,00 EUR/bruto, 14 x letno**. Potrebno je solidno znanje nemščine.

Prosimo, javite se nam na:
Ing. Bruno Urschitz Gmbh
Transporte Erdbau, A-9584 Finkenstein/Bekštanj
0043 4254 21 770 ali office@urschitzgmbh.at

Anderst GmbH, Eggfmxxxwg 26, A-9711 Paternion

spado architects

V naši poslovni enoti Celovec/Klagenfurt zaposlimo
arhitekta m/ž
(Architekt)
in
gradbenega tehnika m/ž
(Bautechniker)

Pogoj je dobro poznavanje programske opreme ArchiCAD in znanje nemščine. Delo obsega izdelave načrtov, načrtovanje vlog za gradbena dovoljenja in načrtovanje gradbenih izvedb.
Delo za polni delovni čas, 40 ur/teden.
Plača po kolektivni pogodbi za uslužbence v arhitekturi.

Veselimo se vaše vloge po e-pošti na **schienegger@spado.at**
oz. po pošti na:
spado architects ZT GmbH, harald weber & hannes schienegger
st. veiter strasse 146 | A - 9020 klagenfurt/celovec

Anderst GmbH, Eggfmxxxwg 26, A-9711 Paternion

Cankar, stripovski superjunak

Strip Ivan Cankar: podobe iz življenja avtorjev dr. Blaža Vurnika in Zorana Smiljanića so obiskovalci Slovenskega knjižnega sejma izbrali za knjigo leta.

Igor Kavčič

Ljubljana – Tako kot v preteklih letih so tudi na letošnjem Slovenskem knjižnem sejmu obiskovalci izbirali knjigo leta. Komisija je med skoraj sto knjigami izbrala pet najlepših po načelu knjiga kot celota, pri čemer je upoštevala naslednje kriterije: vsebina, ureditev, jezik, oblikovanje, ilustracije, fotografije in grafika. V ožji izbor so tako prišle knjige: Žiga Valetič: 80ta: desetletje mladih. Zgodba slovenskega pop-rocka v času, ko je popularna glasba krojila podobo (in usodo) sveta, Primož Premzl: Novi Maribor, Anja Štefan, Alenka Sottler: Drobtine iz mišje doline, Erica Johnson Debeljak, Nela Malečkar: Saj grem samo mimo – Razglednice Aleša Debeljaka in Blaž Vurnik, Zoran Smiljanić: Ivan Cankar: podobe iz življenja. Končno odločitev o zmagovalcu so z glasovanjem v dneh trajanja sejma podali obiskovalci, ki so svoj predlog oddali na posebej natisnjenih glasovnicah. Največ glasov je prejel strip Ivan Cankar: podobe iz življenja. Žirija je v obrazložitvi zapisala, da je natančen, kronološko linearen Vurnikov scenarij podprt s fragmenti iz Cankarjevih del, pisem in dokumenti iz njegovega časa. Mojstrsko kadrirane črno-bele podobe v Smiljanićevi prepoznavni maniri filmskega jezika so s suverenim oblikovanjem in tipografsko skrbnostjo Katje Kastelic prepletene v dinamičen prelom. Avtorji, podpisani pod celovit založniški projekt, so ustvarili delo, ki bo aktualno dlje od Cankarjevega leta. In še: ustvarili so lik največjega slovenskega pisatelja, kakršnega do zdaj nismo poznali.

»Občutek je vsekakor dober, tudi zato, ker je strip kot večno zapostavljen in zaničevan medij naposled pokazal, da lahko prileze na vrh našega literarnega Parnasa. Nisem ravno kvalificiran, da bi ocenjeval lastno delo, zato bom citiral Žigo Valetiča, ki je rekel, da je ''to, kar ste ustvarili, najboljša vstopna točka v razumevanje Cankarja in njegove dobe, kar smo jih imeli''. In to je bil vsekakor namen, saj so Cankarjeva dela danes vsaj tako aktualna, kot so bila v času nastanka,« je povedal risar Zoran Smiljanić. »Naredila sva ga tudi zato, da tisti, ki jim je šolski sistem v nežnih letih uspešno priskutil Cankarja, spet začutijo lakoto po njem in sežejo po njegovih delih. Kajti branja Cankarjevih knjig ne more nič nadomestiti, ne stripi, knjige, razstave ... Najin strip je v tem smislu ženitni posrednik, ki bo bralca spet zvabil v Cankarjev objem. Kamor tudi spada.«

Avtor besedila Blaž Vurnik iz Mestnega muzeja Ljubljana je zelo zadovoljen, da je prva naklada pošla v dobrem mesecu dni, kar pomeni, da je knjiga resnično med bralci. Druga izdaja je menda te dni na poti iz tiskarne. »Da je prav strip o Cankarju postal knjiga leta, je priznanje, ki pomeni, prvič – da smo vsi, ki smo verjeli, da lahko o Cankarju in njegovem delu govorimo tudi skozi ta medij, imeli prav, in drugič – da so vsi tisti, ki se profesionalno ukvarjajo s stripom pred svetlo prihodnostjo. Da pa je strip danes pri nas tam, kjer je, je gotovo njihova zasluga. Mislim, da smo s tem stripom nekaj malega dodali k temu, da spomin na Cankarja in srečevanje z njim ne bosta končana z zaključkom Cankarjevega leta.«

Foto: Tina Dokl

Scenarist dr. Blaž Vurnik in risar Zoran Smiljanić sta ves čas verjela v stripovskega superjunaka Ivana Cankarja.

Pred sto leti na Loškem

V sredo so v Galeriji na Gradu odprli obsežno razstavo o prvi svetovni vojni na Loškem. Kakšno je bilo življenje med fronto in zaledjem in kako so vojno videle uršulinke?

Igor Kavčič

Škofja Loka – Pred sto in nekaj leti, natančneje leta 1915, so uršulinke mojstru Antonu Jebačinu, ki je poslikaval grajsko kapelo, naročile, naj pod strop med drugim napiše izrek v latinščini: »Nihil nocebvnt deo nobiscvm hostilia bella«, kar bi v prevodu nekako pomenilo: »Nič nam ne bo škodovalo v sovražnih vojnah, če bo bog z nami.« Te besede so bile avtorjem razstave o prvi svetovni vojni na Loškem tudi motiv za njen naslov Nič nam ne morejo sovražne vojne! Kustosi Loškega muzeja – zgodovinarka Biljana Ristić, arheolog Jože Štukl in umetnostna zgodovinarka Barbara Sterle Vurnik – so postavili tri razstave, ki jih je na domiseln način v eno postavitev povezala oblikovalka Katarina Čirič.

V skrbno oblikovanem ambientu Katarine Čirič, ki je v eno postavitev povezala tri razstave avtorjev Biljane Ristić, Barbare Sterle Vurnik in Jožeta Štukla. / Foto: Tina Dokl

Doživeti duh vojnega časa

Ko vstopimo v Galerijo na Gradu, vstopimo v čas prve svetovne vojne na Loškem, vojne, ki se je sicer končala ta čas v pozni jeseni pred stotimi leti. Soavtorji so v tem smislu tudi sodelovali pri snovanju razstave, saj obiskovalcu želijo vzbuditi duh časa, ko je vojna potekala, tako v orožju na fronti kot v miru, a vendarle vojni podrejenemu zaledju.

»Tri vidike sem zasledovala pri pripravi materiala za razstavo, obče človeškega, vojaškega in kakšne so bile spremembe, ki jih je v vsakdanjem življenju vojna prinesla v Škofjo Loko in obe dolini,« svoj prispevek k razstavi pojasnjuje Biljana Ristić. Mesto je pred vojno cvetelo, v družabnem in gospodarskem smislu. Ta ''belle epoque'', simbol brezskrbnega življenja je na primer poudarila z ženskim steznikom. Posledica vpoklicev moških na bojišča je bilo pomanjkanje delovne sile, med ljudmi je zavel strah, ker se vojna ni končala hitro, kot so mislili, fronte se niso nikamor premaknile, tudi v zaledju je začelo primanjkovati hrane, priča so bili veliki inflaciji, denar je iz dneva v dan izgubljal vrednost, pojavili so se tihotapci. »Z razstavljenimi predmeti sem želela simbolno opozoriti na vse te stvari, strah, draginjo, pomanjkanje in hkrati na povečanje kulta cesarja in povečano verovanje.« Del razstave je posvečen tudi uršulinkam, ki so ob začetku soške fronte ponudile zatočišče kolegicam iz Gorice, leta 1915 pa so dobile povelje, da prostore gradu spremenijo v poljsko bolnišnico. To je ob fotografijah in zanimivih podatkih predstavljeno tudi z rekonstrukcijo bolniške postelje iz tistega časa. Na ogled je tudi več različnih predmetov – tako iz vsakdanjega življenja tistega časa kot s frontnih črt. Impozanten je seznam padlih na Loškem v prvi svetovni vojni. Skoraj tisoč imen.

Seveda sta v okviru razstave predstavljena tudi orožje in način bojevanja, značilna za prvo svetovno vojno. »To je bila vojna, v kateri sta se iz oči v oči srečali zastarela vojaška taktika iz 19. stoletja in napredna oborožitvena tehnologija dvajsetega stoletja. Rezultat tega so bili milijoni mrtvih,« pojasnjuje Jože Štukl, ki je vojaški del predstavil s predmeti in dokumentacijo, predvsem pa z opisi načina vojskovanja, ki je bilo sprva manevrsko, kasneje pa se je razvilo v pozicijsko. Na ogled je težki mitraljez Schwarzlose in več kratko- in dolgocevnega orožja ter bajoneti, sablje in podobno za boj mož na moža. Vojaki so prejemali tudi odlikovanja in nagrade za hrabrost in požrtvovalnost. Nekaj je prikazanih tudi na razstavi. »Na ogled je vojni dnevnik mojega deda Jakoba Štukla, predstavljen pa je tudi njegov brat Jože, ki se je boril na več frontah, od Galicije so soške fronte.«

Umetnost in vojna

Razstava svojo umetnostnozgodovinsko razsežnost dobiva skozi predstavitev drugega dela cikla fotografij Mi hočemo živeti avtorja Andreja Perka, ki je povezan z zgodbo Franceta Koblarja in njegovega dnevnika, ki je na razstavi prav tako na ogled. »V vojakov čas se vrnemo s sodobno umetniško fotografijo skozi oči avtorja, saj mu sledimo na bojišča, kjer se je bojeval Koblar. V ozadju je slišati odlomke iz dnevnika, ki jih bere kolegica Biljana Ristić,« pove Barbara Sterle Vurnik in dodaja, da so v razstavo vključili tudi dela nekaterih umetnikov, ki sicer niso bili Ločani, a so bili kot avtorji vpeti v vojno, med njimi so Tone Kralj, Fran Tratnik in Hinko Smrekar.« K razstavi je vključena tudi grajska kapela, ki je bila poslikana v času prve svetovne vojne. Že vhod v kapelo nas skozi veliko arhivsko fotografijo popelje med ranjene vojake pri bogoslužju. »V kapeli so na ogled kopije Jebačinovih osnutkov za poslikave, v katerega so, posebno to velja za medaljone na stenah, uršulinke dale zapisati tudi nekatera skrita sporočila.« Razstava bo na ogled do junija prihodnjega leta.

Na eni strani medalje za hrabrost, na drugi spominska obeležja padlim vojakom, ki na vojno spominjajo na Loškem / Foto: Tina Dokl

Shranjeno mamino sporočilo v identifikacijski ploščici vojaka: Tomažek Tomažek, moj up, moja nada, moje vse, pozdrav mama. / Foto: Tina Dokl

Največ pričakujejo od Faka in Bauerja

Cilji slovenske biatlonske reprezentance so visoki tudi v letošnji sezoni, ki se začenja ta konec tedna z domačimi tekmami na Pokljuki.

Maja Bertoncelj

Rudno polje – Večina biatloncev je že zbranih na Pokljuki, kjer se bo v nedeljo tudi uradno začela letošnja biatlonska sezona svetovnega pokala, katere vrhunec bo svetovno prvenstvo v Östersundu. Prav švedsko prizorišče je bilo v zadnjem obdobju uvodna postaja, tokrat pa jo je zamenjala Pokljuka s kar devetdnevnim programom.

Jakov Fak bo tudi v novi sezoni prvo orožje novega starega trenerja reprezentance Uroša Velepca. Na sliki sta še Rok Tršan (prvi z leve), za katerega pravijo, da je v odlični tekaški formi, in Miha Dovžan (drugi z desne), ki je na Pokljuki skorajda domačin, saj prihaja iz Gorij. / Foto: Tina Dokl

Novost pri parkiranju

Da ni lahko biti prvo prizorišče v sezoni, potrjujejo tudi besede Martina Kuchenmeistra, v. d. generalnega sekretarja Mednarodne biatlonske zveze. Organizatorjem je največ skrbi povzročal topel november, a prizorišče bo pravočasno pripravljeno. »V organizacijskem odboru smo priprave začeli že lani. Brez zajetne količine snega, ki je bil shranjen od lanske sezone, te tekme prav gotovo ne bi bilo,« je pojasnil Tim Farčnik, podpredsednik organizacijskega odbora, in dodal, da na Pokljuki v šestih tekmovalnih dneh, skupaj na osmih tekmah, pričakujejo okrog trideset tisoč gledalcev. Pokljuški delavci imajo te dni veliko dela. »Dela so v polnem teku. Teh nekaj dni bomo izkoristili za pripravo dodatnih količin umetnega snega. Od lani smo shranili približno 25 tisoč kubičnih metrov snega, v zadnjih dneh pa uspeli narediti skoraj tri tisoč kubičnih metrov novega. Snežne padavine so bile bolj za kuliso. Prijavljenih ekip je letos kar 32, 149 tekmovalcev in 142 tekmovalk ter 351 spremljevalcev v ekipah,« pa je v sredo dejal Tomaž Šušteršič, generalni sekretar organizacijskega odbora. Poleg tekmovanj gledalce čaka zanimiv spremljevalni program. Novost je vezana predvsem na parkiranje obiskovalcev. »Če smo bili v preteklosti vajeni, da so med tednom brezplačni avtobusi vozili z Bleda, je tokrat celotno parkiranje za dnevne obiskovalce organizirano v industrijskem kompleksu Lip Bled na Rečici, od koder vozijo brezplačni avtobusi na Pokljuko in nazaj. Prvi avtobus bo odpeljal vsak dan tri ure pred začetkom tekme,« je še dodal Šušteršič.

Ekipa gorenjsko obarvana

V slovenski ekipi za Pokljuko, ki jo vodi trener Uroš Velepec, pomočnik pa je Lenart Oblak, je pet fantov in dve dekleti, z izjemo ene so vsi Gorenjci. V večini je ekipa mlada, največ pa se pričakuje od Jakova Faka in Klemna Bauerja. »Cilji so visoki tudi v letošnji sezoni. Lanska je bilo bolj kompleksna glede same priprave, saj smo z Urošem Velepcem naredili načrt, ki me bo varno pripeljal v sezono. Letos smo dodali kanček več tveganja, tako da upam, da bo to prineslo še kakšno dodatno iskro v sami hitrosti teka, kar mi je lani dostikrat zmanjkalo,« pravi Jakov Fak. Klemen Bauer je prvi del priprav na sezono opravil sam in je imel čas tudi še za druge športe, ki jih je vključil v program treninga: »Vse je šlo gladko, občutki pred začetkom sezone pa so dobri. Z novim zagonom se veselim sezone, predvsem pa uvodnih tekem na Pokljuki.«

Pokljuka bo že dala odgovor v zvezi s pripravljenostjo. »Tudi mene zanima, kaj bo na teh tekmah,« je dejal Velepec. Vsi so si enotni, da bi uspešen začetek sezone prinesel mirnejše nadaljevanje. Poleg tega z dobrimi rezultati slovenski biatlonci želijo razveseliti tudi domače navijače.

Zmaga Jeseničanov in poraz Triglava

Kranj, Jesenice – V sredo so hokejisti v Alpski hokejski ligi odigrali tri tekme. V športni dvorani Podmežakla so hokejisti HDD SIJ Acroni Jesenice premagali hokejiste EK Die Zeller Eisbären iz avstrijskega Zell am Seeja s 4 : 1 (2 : 1, 0 : 0, 2 : 0), zadetke pa so dosegli Aljoša Crnovič, Blaž Tomaževič, Eric Pance in Tadej Čimžar. S 34 osvojenimi točkami so na lestvici sedmi. Jutri bodo Jeseničani v domači dvorani gostili VEU Feldkirch. Tekma se bo začela ob 18. uri. Hokejisti v Internacionalni hokejski ligi so v sredo odigrali tri tekme. V Zalogu so domači hokejisti HK Slavija Junior s 4 : 3 (1 : 0, 1 : 2, 1 : 1, 0 : 0) po kazenskih strelih premagali zdesetkano moštvo HK Triglav, v katerem ni bilo treh standardnih igralcev Kristjana Šenka, Žana Zupana in Maja Tavčarja. Zadetke za HK Triglav so dosegli Luka Logar, Anže Terlikar in Miha Ahačič.

Nogometaši Triglava na težko gostovanje

Kranj – Nogometaši v prvi slovenski nogometni ligi Telekom bodo konec tedna odigrali tekme 18. ali predzadnjega kroga jesenskega dela tekmovanja. Kranjski Triglav bo v nedeljo gostoval v Velenju pri Rudarju. Srečanje je zelo pomembno za oba. Triglav kot osmi na lestvici ima namreč enako število osvojenih točk kot Rudar na devetem mestu, le da imajo Kranjčani boljšo razliko v danih in prejetih zadetkih. Domžale bodo jutri gostile Maribor. Tekma na nogometnem igrišču ob Kamniški Bistrici v Domžalah se bo začela ob 17.15. Nogometaši v ostalih treh ligah so že končali jesenski del tekmovanja.

Velik badmintonski turnir v Medvodah

Medvode – Ta konec tedna, od danes, 30. novembra, do nedelje, 2. decembra, v Športni dvorani Medvode poteka badmintonski turnir Medvode Forza cup. Organizatorjem iz Badminton kluba Medvode je uspelo privabiti rekordno število tekmovalcev, kar tristo iz dvajsetih držav. To je mednarodni turnir za tekmovalce v kategorijah do 11, 13, 15 in 17 let. Najstarejša kategorija šteje tudi za točke evropske jakostne lestvice igralcev do 17 let.

Sezono začenjajo smučarske skakalke

Kranj – Karavana svetovnega pokala v smučarskih skokih za moške se je preselila v Rusijo na tretjo postajo, dekleta pa bodo ta konec tedna sezono začele v Lillehammerju. Pod vodstvom Zorana Zupančiča so na Norveško odpotovale Ema Klinec, Urša Bogataj, Špela Rogelj, Maja Vtič, Nika Križnar in Jerneja Brecl. Dekleta za uvod čakajo tri tekme, in sicer danes, jutri in še v nedeljo.

Kek na čelu nogometne reprezentance

Predoslje – V torek je na Brdu pri Kranju Matjaž Kek tudi uradno postal selektor slovenske nogometne reprezentance. Vodil jo bo naslednja dva kvalifikacijska cikla, če se bo slovenska izbrana vrsta uvrstila na svetovno prvenstvo leta 2022, pa tudi tam. »Gre za čast in zadovoljstvo, ko ti zaupajo mesto selektorja reprezentance tvoje države. Gre za nacionalni ponos, na koncu pa tudi za velik motiv in strašen izziv. Tukaj sem, da poskušam z igralci, sodelavci v strokovnem štabu, sodelavci na nogometni zvezi, navijači in mediji narediti nekaj dobrega za slovenski nogomet,« je ob nastopu funkcije dejal slovenski strokovnjak Matjaž Kek. O konkretnih imenih glede igralskega kadra ni želel preveč razpravljati, je pa potrdil, da bosta trenerja v izbrani vrsti še naprej Igor Benedejčič in Borut Mavrič. Kdo bo še sestavljal strokovni štab, bo sporočil v naslednjih tednih.

Loški rokometaši s Hrastnikom

Škofja Loka – Rokometaši nadaljujejo igranje 12. kola v Ligi NLB. Ekipa RD Urbanscape Loka bo danes, 30. novembra, v domači dvorani Poden v Škofji Loki gostila RK Dol TKI Hrastnik. Tekma se bo začela ob 19.30. Ločani so na lestvici na šestem mestu, Hrastnik je enajsti.

Spremembe pri gradnji kmetijskih objektov

Junija sta začela veljati novi gradbeni zakon in nova uredba o razvrščanju objektov, ki prinašata več sprememb tudi pri gradnji kmetijskih objektov.

Cveto Zaplotnik

Kranj – Oddelek za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj bo v letošnji jesensko-zimski izobraževalni sezoni pripravil pet predavanj o novostih pri gradnji kmetijskih objektov. Dve predavanji sta že bili v Železnikih in v Kranju, naslednje bo v torek na Brezjah. Na teh predavanjih Franc Pavlin, specialist za živinorejo v kranjskem kmetijsko-gozdarskem zavodu, seznanja kmete predvsem s spremembami, ki sta jih novi gradbeni zakon in uredba o razvrščanju objektov prinesla pri gradnji kmetijskih objektov.

Franc Pavlin / Foto: Gorazd Kavčič

Gradbeno dovoljenje velja pet let

»Projekt za gradbeno dovoljenje je po novi zakonodaji v primerjavi s prejšnjo bolj enostaven in manj podroben. Upravna enota seznani sosede z vlogo za izdajo gradbenega dovoljenja in jih povabi k sodelovanju v postopku, investitor pa mora to povabilo namestiti tudi na vidnem mestu na parceli oziroma objektu. Gradbeno dovoljenje velja pet let, in ne samo eno leto, kot je veljalo prej. Po pridobitvi gradbenega dovoljenja je treba pridobiti dokumentacijo (projekt) za izvedbo gradnje; takšen projekt je bil sicer potreben že prej, a je z novim zakonom dobil večji pomen. Pred gradnjo objekta mora investitor na upravni enoti prijaviti začetek del in k prijavi priložiti v elektronski obliki tudi dokument o izvedbi gradnje. Ob koncu gradnje je treba pripraviti dokumentacijo (projekt) izvedenih del, ki vključuje tudi morebitna odstopanja od gradbenega dovoljenja,« pojasnjuje glavne spremembe Franc Pavlin in dodaja še eno: »Stara zakonodaja je ob zaključku gradnje zahtevala od investitorja tehnični pregled, na podlagi katerega je potlej lahko pridobil uporabno dovoljenje. Po novem zakonu tehničnega pregleda ni več, investitor pridobi uporabno dovoljenje za objekt na podlagi izjav projektanta, izvajalca in nadzornika, da je projekt zgrajen v skladu z dokumentacijo. Uporabno dovoljenje je obvezno za vse objekte, za katere je treba pridobiti gradbeno dovoljenje.«

Gradnjo enostavnih objektov, za katere ni potrebno gradbeno dovoljenje, po novem nadzira občinska inšpekcija.

Legalizacija odvisna od starosti objektov

Tudi na Gorenjskem so kmetijski objekti, ki so jih na kmetijah iz različnih razlogov zgradili »na črno«, brez gradbenega dovoljenja, ali ne povsem v skladu z dovoljenjem. Za te kmetije so v gradbenem zakonu aktualne tudi določbe o možnostih legalizacije. Kot pojasnjuje Franc Pavlin, je zakon objekte glede možnosti legalizacije razvrstil v štiri skupine, predvsem odvisno od tega, kdaj so bili zgrajeni. V prvo skupino sodijo objekti, ki so bili zgrajeni pred 1968. letom, v drugo objekti, za katere so investitorji pridobili gradbeno dovoljenje, a so jih zgradili z manjšimi odstopanji od načrtov (posamezna stranica ali višina odstopa največ za 0,3 metra), v tretjo objekti, zgrajeni v obdobju med 1968. in 1998. letom, in v četrto objekti, zgrajeni po letu 1998 do 1. junija letos. Medtem ko za prve tri skupine objektov zakon časovno ne omejuje možnosti za legalizacijo, bo objekte iz četrte skupine možno legalizirati le do 17. novembra 2022. Za vsako od teh skupin objektov veljajo različni pogoji za legalizacijo. Tako za objekte, zgrajene v času med 1968. in 1998. letom, pri legalizaciji ne ugotavljajo skladnosti s prostorskim načrtom in gradbenimi predpisi, investitorji pa morajo plačati nadomestilo za degradacijo prostora in komunalni prispevek. Pri legalizaciji novejših objektov, zgrajenih v času po letu 1998 do 1. junija letos, je projekt lahko enostavnejši, a mora biti skladen z občinskim prostorskim načrtom in z gradbeno zakonodajo.

Enostavni in nezahtevni objekti

Junija je začela veljati tudi nova uredba o razvrščanju objektov. »Uredba je pomembna zato, ker določa, kateri kmetijski objekti sodijo med enostavne in kateri med nezahtevne. Enostavni se lahko gradijo brez gradbenega dovoljenja, nezahtevni na podlagi gradbenega dovoljenja za nezahtevne objekte (enostavnega gradbenega dovoljenja), za katerega pa ni treba izdelati projekta, ampak je dovolj že skica (tloris, prerez, lega na parceli). Za gradnjo nezahtevnih objektov tudi ni treba plačati komunalnega prispevka, treba pa je prijaviti začetek gradnje in imeti nadzornika,« pojasnjuje Franc Pavlin in poudarja, da je gradnja enostavnih in nezahtevnih objektov dovoljena le na stavbnem zemljišču, na kmetijskem zemljišču pa le v primeru, če to omogočajo občinski prostorski načrti, ki pa se medsebojno precej razlikujejo.

Uredba ureja tudi postavljanje šotorov

Poglejmo nekaj primerov enostavnih in nezahtevnih kmetijskih objektov! Pomožne kmetijske stavbe, kot so seniki, skednji in stavbe za shranjevanje kmetijskih strojev, so v enoetažni izvedbi do površine 40 kvadratnih metrov in do štirih metrov višine enostavni objekti, stavbe od 40 do 150 kvadratnih metrov površine in do šestih metrov višine so nezahtevni objeti, večje in višje stavbe pa so manj zahtevni objekti, za katere je treba pridobiti že »pravo« gradbeno dovoljenje. Koritasti silosi brez strehe so do 100 kvadratnih metrov površine enostavni objekti, večji, od 100 do 1000 kvadratnih metrov, pa nezahtevni objekti. Zbiralniki za gnojevko in gnojnico, prostornine do tisoč kubičnih metrov, sodijo med nezahtevne objekte. Uredba ureja tudi postavljanje šotorov, ki jih na kmetijah potrebujejo predvsem za shrambo kmetijskih strojev in pridelkov. »Prej so bili to enostavni objekti, ki jih je bilo na zazidljivem zemljišču možno postaviti brez dovoljenja, nove uredba jih uvršča med nezahtevne objekte, a le v primeru, če jih je kot izdelek, ki vključuje vse sestavine – temelje, konstrukcijo, ponjavo in opremo, možno postaviti brez betoniranja, zidanja in varjenja. V nasprotnem primeru je šotor do 40 kvadratnih metrov in visok do štiri metre enostaven objekt, ki ga je možno postaviti brez dovoljenja, od 40 do 150 kvadratnih metrov in do šestih metrov višine nezahteven objekt, za katerega je treba pridobiti t. i. enostavno gradbeno dovoljenje, večji ali višji šotor pa objekt, ki ga je možno graditi le ne podlagi 'pravega' gradbenega dovoljenja,« pojasnjuje Franc Pavlin.

Naslednje predavanje o novostih in spremembah pri gradnji kmetijskih objektov bo v torek, 4. decembra, ob pol desetih dopoldne v Kulturnem domu na Brezjah (občina Radovljica).

Pri vzdrževanju objektov v primerjavi s prejšnjo ureditvijo ni večjih sprememb, po novem sodi med vzdrževanje tudi izdelava frčad med nosilnimi strešnimi elementi, vgradnja strešnih oken in postavitev do štirih kvadratnih metrov velikega nadstreška pri vhodu v objekt. Tudi asfaltiranje in tlakovanje dvorišča sodi med vzdrževalna dela.

Koritasti silosi brez strehe sodijo do površine sto kvadratnih metrov med enostavne objekte, večji, od sto do tisoč kvadratnih metrov, pa med nezahtevne.

Izbrali bodo »naj projekt podeželske mladine«

Kranj – Zveza slovenske podeželske mladine bo ob 25-letnici delovanja pripravila jutri, v soboto, v gostilni Pri Japu v bližini Šentvida pri Stični prireditev, na kateri bodo prvič podelili tudi nagrado za »naj projekt podeželske mladine«. Vsako društvo je lahko na natečaju sodelovalo z enim projektom, ki pomeni novo idejo, prispeva k večji prepoznavnosti društva in povečanju števila članstva ali prinaša za društvo ekonomske učinke.

Priložnost za dodatni zaslužek

Kranj – V sredo, 5. decembra, ob 9. uri bo v prostorih KGZ Sloga Kranj predavanje Dopolnilna dejavnost na kmetiji – priložnost za dodatni zaslužek. Predavali bosta Vanja Bajd Frelih in Ana Beden iz kmetijske svetovalne službe, ki bosta udeležence med drugim seznanili s spremembami uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji.

Pričakujejo ukrepe za povečanje pridelave

Cveto Zaplotnik

Ljubljana – Ko je svet Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije na nedavni seji obravnaval predlog skupne kmetijske politike Evropske unije po letu 2020, je zavzel stališče, da morajo ukrepi skupne politike spodbujati večjo kmetijsko pridelavo na območjih, kjer se pridelava zmanjšuje ali so možnosti za njeno povečanje, in ohranjati pridelavo na celotnem ozemlju države, še posebej na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost. Po mnenju sveta zbornice je v kmetijsko-živilski verigi treba okrepiti položaj kmetov, hkrati pa tudi zmanjšati tveganja, ki jih za kmetijsko pridelavo prinašajo podnebne spremembe. Kar zadeva novi zakon o nepremičninah, v zbornici ne pristajajo na obdavčitev kmetijskih in gozdnih zemljišč, saj naj bi bila ta obdavčena že prek katastrskega dohodka. Vlado so pozvali, da v pripravo zakona vključi tudi zbornico.

Ko je svet zbornice obravnaval informacijo o posledicah nedavnega vetroloma, je predlagal, da naj bi kot višjo silo oziroma naravno nesrečo, ki močno prizadene kmetije, upoštevali tudi vetrolom. Podprli so sklepe slovenjegraške območne enote zbornice, da naj bi v vetrolomu prizadetim kmetijam zaradi dolgoročnega izpada prihodkov iz gozdarstva podelili najmanj 30-letno koncesijo za delo v državnih gozdovih; kmetijam, ki so vključene v obdavčitev po dejanskih prihodkih, pa naj bi izredni prihodek od prodaje v vetrolomu poškodovanega lesa razdelili na daljše časovno obdobje.

Na Brdu o formuli uspeha

Ključni ukrepi za gospodarsko odličnost in minimalna plača sta bili glavni temi letošnjega Vrha slovenskega gospodarstva. Minister Zdravko Počivalšek: »Ljudje si zaslužijo pošteno plačilo.«

Simon Šubic

Brdo pri Kranju – Opozorilom pred negativnimi posledicami predlaganega dviga minimalne plače (na 667 evrov neto v letu 2019, 700 evrov neto leta 2020 ter 20 odstotkov nad minimalnimi življenjskimi stroški od 2021 naprej) se niso izognili niti na letošnjem Vrhu slovenskega gospodarstva, ki ga je v sredo na Brdu pri Kranju že trinajstič organizirala Gospodarska zveza Slovenije (GZS), tokrat v sodelovanju s Predstavništvom Evropske komisije v Sloveniji. Izvršna direktorica GZS Sonja Šmuc je tako vlado pozvala, naj ne podpre zakonskega predloga, o katerem so sicer včeraj v državnem zboru že opravili prvo branje. V GZS poudarjajo, da država ne more administrativno zagotoviti višje minimalne plače, ne da bi s tem tvegala izgubo delovnih mest. Višjo minimalno plačo je po njihovem mogoče zagotoviti le z zvišanjem dodane vrednosti, produktivnosti in izvoza. Šmučeva je ob tem pozvala k strokovni razpravi in socialnemu dialogu o vprašanju minimalne plače in plačne politike v Sloveniji. V GZS tudi poudarjajo, da se je od januarja 2009 povprečna bruto plača zvišala za 17 odstotkov, minimalna plača pa za 43 odstotkov, medtem ko so se cene zvišale za 11 odstotkov.

Počivalšek za postopen dvig minimalne plače

»Minimalno plačo moramo dvigovati postopno in v več fazah. To pomeni, da ne moremo izvzeti vseh dodatkov naenkrat in je obenem še zvišati,« pa je poudaril gospodarski minister Zdravko Počivalšek in ob tem opozoril, da rast minimalne in povprečne plače v zadnjih letih ni sledila rasti bruto domačega proizvoda. Ljudje si po ministrovih besedah zaslužijo pošteno plačilo za svoje delo, je pa treba pri tem pretehtati, kaj je mogoče in kaj je dolgoročno vzdržno za vse. Uspešno gospodarstvo je po njegovih besedah temelj socialne države: »Če to ne ustvarja, ni denarja za nič – ne za šole, ne za ceste, ne za plače, ne za zdravila.«

Več kot 350 vodilnih gospodarstvenikov, predstavnikov sindikatov in vlade je nagovoril tudi direktor generalnega direktorata za ekonomske in finančne zadeve Evropske komisije Manfred Bergmann, pristojen za Slovenijo, ki je dejal, da je Slovenija po krizi dobro okrevala tudi po zaslugi bolečih gospodarskih reform in zategovanja pasu. Danes prevladuje percepcija, da je čas za povračilo, kar je sicer po Bergmannovem mnenju res, a ob tem se ne sme spregledati, da povračilo niso le višje plače in dobički, pač pa tudi višja rast in nova delovna mesta. Slovenija po njegovi oceni za EU zaostaja pri vključevanju nekvalificiranih in starejših delavcev na trg dela ter pri produktivnosti. Pozval je tudi h krepitvi javnih financ, saj so bili primanjkljaji v slabih časih previsoki, presežki v dobrih časih pa so občutno prenizki, kar ni dobra priprava na naslednjo recesijo.

Gospodarstvo pozna formulo uspeha

Predsednik GZS Boštjan Gorjup pa je izrazil zadovoljstvo nad nadpovprečno rastjo slovenskega gospodarstva v zadnjih letih, višjim izvozom, višjo dodano vrednostjo in večjo privlačnostjo Slovenije za mednarodne vlagatelje. Uspeh pa nas ne sme uspavati, saj so področja, kjer močno zaostajamo, je dodal. Na letošnjem vrhu so sicer izpostavili ključne ukrepe, ki tvorijo formulo uspeha za dosego ambiciozno zastavljenih ciljev do leta 2025 (60.000 evrov dodane vrednosti na zaposlenega, 50 milijard evrov izvoza in 2300 evrov povprečne bruto plače). Predlagani ukrepi so: povečanje učinkovitosti javnega sektorja, sprememba dohodninske lestvice v korist neto prejemkov, usklajevanje izobraževanja in usposabljanja na delu z razvojnimi spremembami na trgu dela, razvoj trga kapitala z vsemi finančnimi instrumenti, pridobivanje zaupanja in sprememba regulative, vzpostavitev okolja za domače in tuje talente ter okrepitev menedžerskih praks.

Manfred Bergmann iz Evropske komisije, pristojen za Slovenijo, je pozval h krepitvi javnih financ. / Foto: Gorazd Kavčič

Nagradili najboljše tuje vlagatelje

Javna agencija Spirit Slovenija je letos kar tri od štirih priznanj za najboljše tuje investitorje podelila gorenjskim podjetjem, z Gorenjsko pa je povezana tudi četrta nagrada.

Simon Šubic

Brdo pri Kranju – Javna agencija Spirit Slovenija je v torek na Brdu pri Kranju že trinajstič podelila nagrade za najboljše tuje investitorje. Po mnenju strokovne komisije so si za izjemne rezultate v lanskem letu in prispevek k razvoju slovenskega gospodarstva nagrado Invest Slovenia FDI Award zaslužila podjetja RLS Komenda, Fraport Slovenija z Zgornjega Brnika, Bosch Rexroth Škofja Loka in Cargo-partner Ljubljana. Direktor Spirita Gorazd Mihelič je poudaril, da imajo tuji vlagatelji pomembno vlogo pri uspešnosti slovenskih podjetij, saj zagotavljajo dodaten kapital in omogočajo dostop do tujih trgov.

RLS Komenda je nagrado prejel v kategoriji raziskovalno-razvojna naravnanost in odličen poslovni rezultat. Podjetje deluje na področju avtomatizacije proizvodnje in razvija, proizvaja in trži senzorje, module, dajalnike in merilne sisteme. V letu 2017 je imelo 135 zaposlenih in doseglo 21 milijonov evrov prihodkov, dodana vrednost na zaposlenega je znašala 99.000 evrov, podjetje pa dosega tudi visoko donosnost, so razložili v Spiritu.

Fraport Slovenija, ki upravlja Letališče Jožeta Pučnika Ljubljana, je bil prepoznan kot najboljši zaposlovalec v regiji. V letu 2017 je imel 42 milijonov evrov prihodkov in več kot 400 zaposlenih, število pa se bo še povišalo, saj napovedujejo nadaljnjo rast in širitev. V naslednjih dveh letih bodo razširili potniški terminal za okoli 10 tisoč kvadratnih metrov, kasneje bo sledila še gradnja terminala za tovorni promet. Dodana vrednost na zaposlenega je znašala 76.000 evrov.

Škofjeloški Bosch Rexroth je prejemnik nagrade v kategoriji dolgoročna prisotnost v regiji. Je del nemške skupine Bosch Rexroth, obe podjetji pa sta del korporacije Robert Bosch GmbH s sedežem v Stuttgartu. Podjetje razvija inovativne rešitve, ki dopolnjujejo nove mobilne ponudbe, individualne rešitve za dom, industrijo in obrt. Tuji investitor, takrat še pod imenom Mannesmann Rexroth, je že leta 1998 v Železnikih ustanovil podjetje Indramat, ki se je pred desetletjem preselilo v Škofjo Loko in se leta 2016 preimenovalo v Bosch Rexroth. Lani je zaposlovalo 286 ljudi in doseglo 40,5 milijona evrov prihodkov. Čisti poslovni izid je znašal nekaj več kot milijon evrov, dodana vrednost na zaposlenega pa 40.400 evrov. Podjetje ima tako kot prejšnji dve bonitetno oceno A1++ in poravnane davčne obveznosti, tudi obeti prihodnjega poslovanja so dobri.

Logistično podjetje Cargo-partner iz Ljubljane v lasti avstrijske skupine pa je prejelo posebno priznanje za novo 25-milijonsko greenfield investicijo v logistični in distribucijski center, ki so jo avgusta zagnali na Brniku.

Foto: Gorazd Kavčič

Spiritove nagrade tujim vlagateljem so prevzeli (z leve): Viktor Kastelic (Cargo-partner), Gregor Černivec (Bosch Rexroth), Špela Uršič (Fraport Slovenija) in Janez Novak (RLS).

Podjetje LTH Ulitki kupilo Litostrojeve nepremičnine

Danica Zavrl Žlebir

Ljubljana, Škofja Loka – Škofjeloško podjetje LTH Castings (Ulitki) je za 11,5 milijona evrov kupilo nepremičnine Litostroja v Ljubljani. Kot sporočajo z Družbe za upravljanje terjatev bank (DUTB), bo s kupnino poplačana večina terjatev upnikov in neplačani prispevki za zaposlene. Del kupnine bo šlo finančni upravi za poplačilo prispevkov nekdanjih in sedanjih zaposlenih Litostroja jeklo, s čimer bodo ti poplačani skoraj v celoti, sedem milijonov pa bo prejela DUTB. S tem so v slabi banki zadovoljni, saj je to več, kot bi dobili v primeru stečaja.

Litostroj jeklo je začelo lani prodajati nepremičnine v skladu s programom finančnega prestrukturiranja v okviru ponovne prisilne poravnave. Interes za nakup je lani izkazal investitor iz Nemčije, a je pozneje od namere odstopil zaradi visokih pričakovanj upnikov. Zdaj pa je s podpisom pogodbe med Litostrojem jeklo in podjetjem LTH Castings slednjič prišlo do uspešne prodaje nepremičnin. LTH Castings je podjetje iz Škofje Loke, ki izdeluje ulitke za avtomobilsko industrijo in ga je pred devetimi leti odkupilo 13 menedžerjev, del proizvodnje pa ima tudi na območju Litostroja v Ljubljani.

Dvajset let BKS Bank

Cveto Zaplotnik

Kranj – Letos mineva dvajset let od začetka poslovanja BKS Bank v Sloveniji. Banka je na slovenski trg vstopila leta 1998 z nakupom lizinške družbe, sedanje BKS-leasing, ki uspešno posluje tudi letos. V prvi polovici leta je financirala avtomobile, stroje in nepremičnine v vrednosti 37,4 milijona evrov, skupni obseg lizinških poslov pa je ob polletju znašal 124,5 milijona evrov in je bil za dobrih 19 odstotkov višji kot ob koncu lanskega leta. Banka je pet let po prevzemu BKS-leasinga odprla v Sloveniji tudi prvo bančno enoto, zdaj jih ima osem, zadnjo med njimi je pred kratkim odprla v Kranju. Banka je v Sloveniji v prvi polovici leta s poslovanjem ustvarila milijon evrov dobička, vloge strank, ki niso banke, so ob polletju znašale 943,6 milijona evrov, vrednost kreditov pa 584,1 milijona evrov.

Najprej prodajala okraske, nato pa ukradla nakit

Simon Šubic

Žirovnica – Jeseniški policisti so v sredo prejeli prijavo drzne tatvine nakita iz stanovanjske hiše starejše oškodovanke na območju Žirovnice. Oškodovanka je policistom razložila, da se je neznana ženska pojavila pred vrati in ji v prodajo ponujala okraske. Čeprav je prodajalko odslovila, jo je kasneje zalotila v svoji hiši. Dejanja je osumljena približno 45 let stara ženska s temnejšo poltjo in z v čop spetimi črnimi lasmi, ki je imela v času storitve kaznivega dejanja pri sebi večjo modro vrečko.

»Taka dejanja v določeni meri preprečuje dosledno zaklepanje nepremičnin, ker storilci pri izvrševanju drznih tatvin večinoma izkoriščajo nedoslednost lastnikov ravno pri zaklepanju objektov in zapiranju oken ali vrat. To so stvari, ki lastniku ne vzamejo nič časa, mu pa prihranijo obilico skrbi in lahko preprečijo oškodovanje,« svetuje Bojan Kos s Policijske uprave Kranj.

»Eksplozija« in požar

Simon Šubic

Kranj – V torek okoli 18. ure so operativni gasilci iz Gasilske reševalne službe Kranj in prostovoljnih gasilskih društev Britof, Kokrica in Kranj Primskovo odhiteli na območje nekdanje Oljarice Kranj v Britofu, saj so prejeli obvestilo, da je tam prišlo do hude eksplozije. Glede na to, da nam je več oseb potrdilo, da se je močan pok slišalo daleč naokoli, so bili gasilci izredno presenečeni, ker jih je na kraju pričakalo pravo zatišje. Tudi po pregledu območja niso našli sledi eksplozije, zato so se kmalu obrnili z ugotovitvijo, da je šlo najverjetneje za uporabo pri nas prepovedanega pirotehničnega izdelka. Včeraj so tudi na Policijski upravi Kranj potrdili, da so v torek kranjski policisti obravnavali prijavo rabe pirotehnike v degradirani industrijski coni v Britofu.

Domnevno zaradi rabe pirotehničnih izdelkov pa so v sredo okoli 22.45 zagoreli odpadki v opuščenem zakloniščU na Savski cesti v Kranju. »V dejanju neznane osebe kriminalisti vodijo predkazenski postopek zaradi suma kaznivega dejanja povzročitve splošne nevarnosti,« je sporočil Bojan Kos s Policijske uprave Kranj.

Trčenje na avtocesti povzročil pijan voznik

Naklo – Na avtocesti pri Naklem se je v torek pozno popoldan zgodila prometna nesreča, ki jo je povzročil vinjen voznik. Trčil je namreč v drugo vozilo, ki ga je odbilo v varovalno ograjo. Alkotest je pokazal, da je imel povzročitelj 0,99 mg/l alkohola v izdihanem zraku oziroma več kot dva promila alkohola. Policisti so mu odredili tudi strokovni pregled, obravnavajo pa ga zaradi suma kaznivega dejanja zoper varnost javnega prometa. V nesrečo udeleženo vozilo je bilo močno poškodovano in popolnoma nevozno, njegova voznica pa se je k sreči le lažje poškodovala.

Ta teden povozili več divjadi

Kranj – Gorenjski policisti so ta teden obravnavali več primerov povoženja divjadi, zato opozarjajo voznike, da na odsekih, kjer srečujejo divjad ali kjer nanjo opozarja prometna signalizacija, vedno obstaja tudi nevarnost trčenja v žival. Na teh cestnih odsekih zato prilagodite hitrost, povečajte varnostno razdaljo ter spremljajte dogajanje na in ob cesti, saj boste samo tako lahko pravočasno reagirali, če bo divjad pritekla na cesto.

Pijan za volanom

Kranj – Kranjski policisti so v sredo pozno zvečer obravnavali tujca, ki je vozil avtomobil, čeprav se prej ni prav nič zadrževal pri konzumiranju alkohola. Alkotest je namreč pokazal, da je imel 0,83 mg/l alkohola v izdihanem zraku. Zaradi prekrška ga je včeraj čakalo srečanje z okrajnim sodnikom.

Vlomilci so se premislili

Medvode – Pred dnevi so vlomili v prostore društva v okolici Medvod, od koder so odtujili vrtalnik in traktorsko kosilnico. Večja škoda pa ni nastala, saj so storilci vrtalnik in kosilnico pustili v bližini objekta.

Preiskujejo goljufive bančnike

V torek so preiskovalci Nacionalnega preiskovalnega urada izvedli hišne preiskave tudi v kranjskem Lonu in Novi KBM v Mariboru. Pod lupo so vzeli pet bančnih uslužbencev, ki naj bi zahtevali denar za odobritev posojil.

Simon Šubic

V Lonu so potrdili, da so preiskovalci obiskali sedež hranilnice v Kranju in njeno poslovalnico v Mariboru. Kot poudarjajo, Lon ni predmet preiskave. / Foto: Gorazd Kavčič

Maribor, Kranj – Preiskovalci Nacionalnega preiskovalnega urada (NPU) so v sredo v sklopu preiskav domnevne korupcije v bančništvu podali kazensko ovadbo zoper deset znanih in eno neznano osebo, ki jih sumijo enajstih kaznivih dejanj nedovoljenega dajanja in sprejemanja daril. Vložitev kazenske ovadbe je bilo nadaljevanje hišnih preiskav, ki so v torek potekale na območju Maribora, Kranja in Ljubljane. Do konca hišnih preiskav so večino osumljencev pridržali, enega pa so pozneje privedli tudi pred preiskovalnega sodnika, so pojasnili na generalni policijski upravi. »V okviru preiskave obravnavamo pet bančnih osumljencev dveh bank – ene s sedežem v Mariboru in druge s sedežem v Kranju, vendar s poslovalnico na območju Maribora,« je pojasnil direktor NPU Darko Majhenič.

NPU je v torkovih hišnih preiskavah, v katerih je sodelovalo 110 kriminalistov, pod drobnogled vzel bančnike, ki so za pridobivanje poslov oz. odobritev kreditov domnevno zahtevali nedovoljene nagrade. Po dosedanjih izračunih preiskovalcev je skupni znesek vseh zahtevanih nagrad znašal najmanj štiristo tisoč evrov, vendar pa vse zahtevane nagrade niso bile izplačane. Osumljeni bančniki so po besedah Majheniča kot protiuslugo za pridobitev posla od strank zahtevali nedovoljeno denarno nagrado od dva tisoč do 170 tisoč evrov.

Foto: Tina Dokl (arhiv)

Direktor Nacionalnega preiskovalnega urada Darko Majhenič je pojasnil, da naj bi osumljeni bančniki zahtevali od dva do 170 tisoč evrov nagrade za odobritev posojil.

Hišne preiskave so potekale tudi v prostorih kranjskega Lona in Nove KBM v Mariboru. V Lonu so potrdili, da sta hišni preiskavi potekali tudi na sedežu hranilnice v Kranju in v njihovi mariborski poslovalnici, med osumljenimi pa je tudi njihov uslužbenec v mariborski enoti. Ob tem poudarjajo, »da v zvezi s kaznivimi dejanji, ki so očitana našemu uslužbencu in drugim preiskovancem, ni osumljen niti Lon niti kdo drug od naših zaposlenih«. »Lon je med kriminalističnimi preiskavami nudil popolno sodelovanje, ki ga bomo zagotavljali tudi v prihodnje. Morebitno ukrepanje proti osumljenemu zaposlenemu bo potekalo skladno z internimi akti in zakonodajo. Ravnali bomo izključno tako, da bomo prispevali h krepitvi ene naših temeljnih vrednot – poštenosti pri poslovanju,« so dodali.

Iz Nove NKBM pa so sporočili, da so že 5. marca letos obvestili pristojne organe o sumu kaznivih dejanj in da bodo proaktivno podpirali preiskavo s potrebnimi informacijami še naprej. »Kot smo bili seznanjeni, je eden izmed osumljenih bil v preteklosti uslužbenec banke,« so razložili.

Po navedbah medijev naj bi bil glavni organizator sumljivih bančnih poslov, v katere naj bi bilo vpleteno skupno pet bančnih uslužbencev in tudi mariborski notar, vodja mariborske poslovalnice Lona Matjaž Majcan. Ti naj bi za odobritev posojil od posameznikov zahtevali podkupnine. V večini primerov je šlo za odobravanje posojil za nakup nepremičnin, v dveh primerih pa za prestrukturiranje oziroma reprogramiranje finančnih obveznosti dveh gospodarskih družb, je razložil prvi mož NPU. Preiskovalci naj bi bili sicer osredotočeni predvsem na dva posla: prestrukturiranje podjetja Agroruše in sanacijo strehe osrednje avtobusne postaje v Mariboru. Kriminalistična preiskava, v kateri so uporabili tudi prikrite ukrepe, je sicer stekla marca letos, ko je policija prejela prijavo enega od oškodovancev, menda lastnika podjetja Agroruše.

Rop, drzni tatvini, vlomi ...

Simon Šubic

Kamnik – Ljubljanski kriminalisti preiskujejo rop, ki se je v ponedeljek zvečer zgodil v Šmarci, v zadnjih dneh pa so med drugim obravnavali tudi drzni tatvini v Kamniku in Domžalah.

Za rop v Šmarci so policisti izvedeli v ponedeljek okoli 22. ure. Po dosedanjih ugotovitvah je oškodovanca fizično napadel neznani moški in mu odvzel denar. Roparjevo žrtev so zaradi poškodb odpeljali v ljubljanski klinični center.

V torek popoldan je v Kamniku neznani moški na parkirišču pred trgovino pristopil do oškodovanke in jo ogovoril, češ da ima poškodovano vozilo. Voznica je iz vozila izstopila in govorila z neznancem, kar je izkoristil njegov pajdaš, ki je s sedeža ukradel nahrbtnik. Oškodovanka je policistom povedala, da je bil eden od storilcev star okoli petdeset let, nižje rasti in suhe postave. Imel je črne brke in temne lase. Na glavi je nosil kapo, oblečen pa je bil v temna oblačila.

V torek popoldan je neznani storilec prav tako na parkirišču pred trgovino ogovoril oškodovanko, medtem pa ji je po vsej verjetnosti drugi storilec odtujil torbico. Oškodovanka je pojasnila, da je bil neznani moški manjše rasti in star okoli okoli šestdeset let.

Policisti so obravnavali tudi vlom v stanovanjsko hišo v Kamniku. Neznana storilca je med pregledovanjem prostorov presenetila lastnica, zato sta zbežala, preden bi kaj vzela. Manj sreče je imel lastnik stanovanjske hiše v Mostah, v katero so vlomili v ponedeljek. Storilci so odnesli denar in nakit, lastnika pa s tem oškodovali za tri tisoč evrov škode.

GG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Na otoku zbrani simboli slovenstva

V proštiji na Blejskem otoku Narodni muzej Slovenije načrtuje postavitev stalne muzejske razstave, na kateri bodo s pomočjo simbolov, prisotnih v slovenskem prostoru, predstavili materialno in duhovno dediščino, ki zaznamuje in predstavlja Slovenijo in njene državljane skozi čas.

Mateja Rant

Na razstavi, ki nosi delovni naslov Slovenija v simbolih, bo obiskovalec najprej spoznal Blejski otok s pomočjo interaktivnih informacij, ki jih bo lahko sam izbiral. V naslednjem koraku se bo odpravil na aktivno potovanje po Sloveniji, na katerem bo spoznaval njene simbole in dediščino, je koncept razstave strnil vodja oddelka za zgodovino in uporabno umetnost ter vodja tega projekta v Narodnem muzeju Slovenije Darko Knez. »Izbiral bo lahko med klasično in interaktivno predstavitvijo razstavnih vsebin, med pasivnim in interaktivnim potovanjem skozi slovenski imaginarij.« Obiskovalec bo tako lahko poiskal svojo individualno pot med predstavitvijo Blejskega otoka kot samostojne teme in Slovenije kot celote skozi njene simbole. Po načrtih naj bi razstavo odprli 25. junija prihodnje leto.

Na razstavi bodo po besedah direktorice Narodnega muzeja Slovenije Barbare Ravnik predstavili najprepoznavnejše slovenske simbole, torej tisto, kar je v Sloveniji posebno in nas odlikuje oziroma razlikuje od drugih držav in za kar si želimo, da si obiskovalci muzejske razstave vtisnejo v spomin, tako da se bodo na Bled in Slovenijo spomnili vsakič, ko se bodo srečali s katerim od teh simbolov. »Gradimo na dejstvu, da je Slovenija stičišče treh različnih svetov: alpskega, panonskega in sredozemskega, kar nas je oblikovalo in zaznamovalo našo kulturo,« je razložila. Razstava bo postavljena v štirih prostorih v prvem nadstropju proštije in v mansardi. V prvem prostoru se bodo osredotočili na Slovenijo in njene nacionalne simbole, med katerimi bosta med drugim razstavljena slovenski potni list in osebna izkaznica, v prostoru, ki so ga delovno poimenovali Preteklost in dediščina, si bo recimo mogoče ogledati tudi opravo kurenta, v delu razstave, ki nosi delovni naslov Prostor in narava, pa bodo med drugim izpostavili Triglav z Aljaževim stolpom. V enem od prostorov bodo predstavili še zgodovino in razvoj slovenskega jezika. V mansardi bodo predstavili Bled in Blejski otok, razstavili pa bodo tudi nekatere predmete, kot so zlata našivka z obale Blejskega jezera iz 6. stoletja, bronastodobni meč iz jezera ali Plečnikovo cerkveno posodje. »Razstavo gradimo predvsem z gradivom iz zbirk Narodnega muzeja Slovenije, pri čemer se opiramo na javno dostopne vire, ki so znanstveno potrjeni,« je pojasnil Darko Knez in dodal, da bo na razstavi tako vsekakor možno videti državne simbole, torej grb, zastavo in himno, svoje mesto na razstavi bodo dobili še faksimile Zdravljice, kopija Aljaževega stolpa, Triglav Marka Pernharta, močeril, lipicanci, kranjska sivka, Brižinski spomeniki, prva slovenska tiskana knjiga, Biblija Jurija Dalmatina in podobno. Prav tako bo možno spoznati različna slovenska narečja. S klikom na določene točke na zemljevidu Slovenije bo namreč mogoče poslušati isto besedilo v različnih narečjih.

»Simboli bodo izpostavljeni na različne načine: kot originali, kopije, fotografije in filmi, predvsem pa s pomočjo sodobnih tehnologij,« je poudaril Knez. Ob tem je Barbara Ravnik opozorila, da so zaradi izjemno visoke vlage na otoku, ki je pogubna za večino materialov, pri izboru originalnih predmetov skrajno omejeni. »Zato bomo v prvi vrsti poskušali čim bolj izkoristiti možnosti, ki jih ponujajo sodobne informacijske tehnologije, pomagali si bomo tudi s kakovostnimi kopijami oziroma sodobnimi izdelki, ki se lahko nadomestijo.« Razstavišče na otoku je po njenih besedah specifično tudi zaradi omejenega časa, ki ga bodo imeli obiskovalci na voljo za ogled razstav, povprečno manj kot dvajset minut, zato mora biti razstava obenem jasna, zgoščena in razumljiva. »Da bo zanimiva tudi zahtevnejšim gostom, pa bomo skušali čim bolje izkoristiti možnosti, ki jih omogoča sodobna tehnologija.«

Ministrstvo za kulturo in Nadškofija Ljubljana sta že leta 2003 podpisala protokol o izvajanju medsebojno usklajenih vsebin na Blejskem otoku. Takrat so se po besedah Barbare Ravnik dogovorili, da se proštija trajno nameni Muzeju slovenske simbolike, za katerega skrbi Narodni muzej Slovenije. Na podlagi sporazuma, ki so ga sklenili po koncu denacionalizacijskega postopka v letu 2008, pa so se dogovorili, da se proštija nameni muzejski predstavitvi Dokumenti slovenstva. Na koncu so se odločili za delovni naslov Slovenija v simbolih. Izraz slovenska simbolika je po besedah Barbare Ravnik namreč strokovno in vsebinsko vprašljiv. »Muzejsko pripoved vsebinsko in časovno izrazito omejuje, saj bi za izrazito slovenski simbol in z njim povezane vsebine lahko označili le slovenski jezik ter naše državne simbole.« Podobno je po njenih besedah z naslovom Dokumenti slovenstva, ki izključuje kulturno dediščino starejših obdobij ter narekuje izbor predvsem arhivskega, knjižničnega in drugega pisnega gradiva.

Blejska podobica (hrani Narodni muzej Slovenije)

Marko Pernhart, Vrh Triglava (hrani Narodni muzej Slovenije)

Osebnosti

Po Antonu Likozarju se imenujeta ulici v Kranju in Ljubljani. **Stran 26**

Spomini

Spominski zapisnik avstrijskega ujetnika v Rosiji, kot ga je zapisal Jože Žagar ... **Stran 27**

MultiKulti

Jakob J. Kenda je prvi Slovenec, ki je prehodil Apalaško pot. **Stran 28**

Od petka do petka

Stavkovni sporazum je z vlado parafirala tudi koordinacija stavkovnih odborov sindikatov javnega sektorja, ki jo vodi Jakob Počivavšek. / Foto: Gorazd Kavčič

Odzivi na poziv predsednika vlade Marjana Šarca o oglaševanju v medijih, ki širijo sovražni govor, so različni, SDS pa razmišlja celo o ustavni obtožbi. / Foto: Gorazd Kavčič

Foto: Gorazd Kavčič (arhiv)

Upokojeni brigadir Anton Krkovič vztraja pri 600 tisoč evrov odškodnine, ki jo zaradi zadeve Patria terja od države.

Bo res ustavna obtožba?

Zaradi poziva premierja Marjana Šarca, naj državna podjetja razmislijo o oglaševanju v medijih, ki širijo sovražni govor, SDS razmišlja o vložitvi ustavne obtožbe.

Simon Šubic

Stavkovni sporazum parafiral tudi Počivavšek

Vladni pogajalci so v torek stavkovni sporazum parafirali tudi s koordinacijo stavkovnih odborov sindikatov javnega sektorja, ki jo vodi Jakob Počivavšek. Ker so sporazum že prej parafirali tudi v šolskem in zdravstvenih sindikatih, vse bolj kaže, da za 5. december napovedane stavke javnega sektorja vendarle ne bo. To pričakuje tudi glavni vladni pogajalec Peter Pogačar, ki se je koordinaciji 19 stavkovnih odborov zahvalil za »korektna, na trenutke trda pogajanja«, v katerih so prišli do dogovora, ki javnim uslužbencem prinaša višje plače. Počivavšek pa je povedal, da je za sindikate ključno to, da so v pogajanjih zagotovili višje plače za vse javne uslužbence, tudi zaposlene do 26. plačnega razreda, za katere sprva na vladni strani po lanskih dvigih plač povišanja niso predvideli. Stavkovni sporazum z vlado je v sredo parafiral tudi sindikat delavcev v pravosodju.

Različni odzivi na Šarčev poziv

Medtem ko podpora vladi po zadnjih javnomnenjskih raziskavah raste, pa njenemu predsedniku Marjanu Šarcu v SDS grozijo z vložitvijo ustavne obtožbe. V največji opozicijski stranki napovedujejo, da se bodo o tem v kratkem tudi dokončno odločili. O ustavni obtožbi zoper premierja Šarca v SDS razmišljajo zaradi njegovega odziva na razpravo o oglaševanju državnih podjetij v medijih, ki širijo sovražni govor. Šarec je namreč preko spletne strani vlade sporočil, da je »na mestu razmislek, kakšno je sporočilo oglaševanja državnih podjetij v medijih, ki se od nestrpnosti in sovražnega govora ne ogradijo in ju ne obsodijo, pač pa – nasprotno – celo širijo ali pri tem pomagajo«. Po njegovem mnenju lahko bralci takšno oglaševanje razumejo tudi kot aktivno podporo zapisanemu in pozval k razmisleku, »ali želja po dobičku res upravičuje strpnost do nestrpnosti«. V SDS Šarčeve besede razumejo kot resno kršitev ustave ter nedopusten pritisk na gospodarske subjekte. Kritično so se odzvali tudi v NSi in SNS, medtem ko v koalicijskih strankah in Levici v Šarčevem pozivu ne vidijo ničesar spornega. Šarcu so zaploskali tudi v društvu Alternativna akademija in v Društvu novinarjev Slovenije, kjer poziv vidijo kot korak k prekinitvi nedopustne prakse. V Združenju novinarjev in publicistov pa ga nasprotno ocenjujejo kot enega največjih pritiskov oblastnikov na medije v zadnjih letih. Tudi pravniki Andraž Teršek, Matej Avbelj, Jurij Toplak in Jernej Letnar Černič so z javnim pismom o svobodi izražanja sporočili, da premier tvega resno prestopanje meje politično sprejemljivega, če se postavi v vlogo presojevalca, kaj so to sovražne vsebine, kdo je zanje odgovoren in kako se jim zoperstavljati. Tudi v Slovenski oglaševalski zbornici pravijo, da vlada nima pravice vplivati na ali celo z drugimi vzvodi posegati v razrez oglaševalskih proračunov v državnih podjetjih. »Ta poziv je namenjen temu, da se razmisli v naši družbi, če je z oglasi, ki pomenijo denar, za financirati take vsebine. Nisem pa jaz nikomur govoril, kaj mora in česa ne sme pisati,« pa se je na kritike odgovoril Šarec, zadovoljen, da je poziv dvignil nekaj prahu in so ljudje začeli o tem razmišljati.

Krkovič zavrnil ponudbo države

Ljubljansko okrožno sodišče je ta teden obravnavalo odškodninsko tožbo upokojenega brigadirja Antona Krkoviča zoper državo zaradi časa, ki ga je neupravičeno prebil v zaporu zaradi zadeve Patria. Ponudbo državnega odvetništva za odškodnino v višini 35.000 evrov je zavrnil kot sramotno nizko. Po poročanju POP TV je Krkovič na obravnavi povedal, da so bili stiska, strah in trpljenje zaradi zapora in desetletne kalvarije na sodišču prehudi. Meni, da se mu škode, ki mu je bila povzročena med sojenjem, in zapora »ne da poplačati z eno zajetnejšo plačo menedžerja«, zato vztraja pri zahtevanih 600.000 evrov odškodnine. Odškodninski tožbi sta vložila tudi predsednik SDS Janez Janša in prokurist podjetja Rotis Ivan Črnkovič, ki sta bila prav tako obsojena v kasneje razveljavljeni sodbi v zadevi Patria. Črnkovič se je z državo že poravnal za nekaj manj kot 63.000 evrov, tožbe Janše, ki zahteva dobrih 900.000 evrov, pa sodišče še ni začelo obravnavati.

Bobovniku nagrada za življenjsko delo

Društvo novinarjev Slovenije je prejšnji teden podelilo novinarske nagrade Čuvaj/Watchdod. Nagrado za življenjski prispevek k slovenskemu novinarstvu je letos prejel Slavko Bobovnik, voditelj Odmevov na TV Slovenija, ki novinarsko delo opravlja že več kot štiri desetletja.

Slovenci v zamejstvu (640)

Glavna naloga: ohranitev jezika

Jože Košnjek

med sosedi

Novi minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Peter Jožef Česnik je bil pretekli teden na prvem uradnem obisku pri slovenski manjšini na Koroškem. Na generalnem konzulatu v Celovcu se je pogovarjal s skoraj tridesetimi predstavniki političnih, kulturnih, gospodarskih, znanstvenih in športnih organizacij na Koroškem. Po pogovorih je na konferenci za novinarje strnil svoje vtise.

»Po pogovorih sem dobil neverjetno veliko koristnih informacij, ki jih pisna sporočila na naš urad ne morejo dati. Spoznal sem stvarne razsežnosti problemov, ki so na mnogih točkah medsebojno povezani. Na primer Slovenska glasbena šola, ki je v finančnih težavah in se iščejo različni načini reševanja krize,« je povedal slovenski minister Česnik. Poudaril je, da o prispevku iz Slovenije še ne more govoriti, saj proračuna za prihodnje leto še ni in bi bile zato obljube brezpredmetne. Enako velja tudi za reševanje težav slovenskega tednika Novice. Je pa vodstvu glasbene šole predlagal, naj si pri reševanju krize pomaga s sponzorji iz sveta bančništva in gospodarstva, kar bi, glede na pozitivno ozračje v deželi, lahko uspelo. Minister Česnik je povedal, da bo treba na slovenski strani pri reševanju problemov slovenske manjšine na Koroškem (in tudi v drugih sosednjih državah) sodelovanje med ministrstvi, še posebej s kulturnim. Reševanje težav pogosto motijo administrativne ovire v obeh državah, vendar niso tako velike, da Ljubljana in Dunaj ter Celovec ne bi našli skupnega jezika.

Včeraj zvečer je bila v Mohorjevi hiši v Celovcu slovesnost v spomin na 250. obletnico rojstva najpomembnejšega koroškega ljudskega bukovnika, dramatika in zbiralca narodnega blaga Andreja Šusterja Drabosnjaka. Rojen je bil leta 1768 v Drabosinjah pri Kostanjah / Kostenbergu nad Vrbskim jezerom. Jutri zvečer pa bo v farni cerkvi na Radišah / Radsbergu adventni koncert, na katerem bo sodeloval tudi mešani pevski zbor Koledva iz Krope.

Urednik Novic Emanuel Polanšek in urednik slovenskega programa ORF Marjan Velik v pogovoru z ministrom Česnikom (desno)

»Ljudje na osebni ravni na obeh straneh meje zelo dobro sodelujejo, naloga politike in politikov pa je, da se obrnejo k njim in tako ravnajo tudi sami,« je povedal minister. »Vrednost blagovne menjave med Slovenijo in Avstrijo je približno 5 milijard evrov. Če bi samo odstotek tega namenili za delovanje slovenske manjšine na Koroškem in Štajerskem, bi bilo to zanjo pravo bogastvo,« je še dejal.

»Moja glavna naloga bo delo za ohranitev slovenskega jezika na Koroškem. Pri tem imajo primarno vlogo otroški vrtci in nato gimnazije, potem pa se žal učenje slovenščine konča. Zato bi morala imeti slovenščina v javnih ustanovah tudi položaj drugega uradnega in pogovornega jezika,« je strnil svoje vtise minister Peter Jožef Česnik, ki ima, kot je povedal, tudi bohinjske korenine.

Po svetu

Naša hiša v vesolju

Katera je največja in doslej najdražja človeška zgradba v vesolju? To je Mednarodna vesoljska postaja (ISS), »na nebu« je že dvajset let. Njen prvi del, ruski modul Zarja, je na raketi Proton v orbito poletel 20. novembra 1998 ...

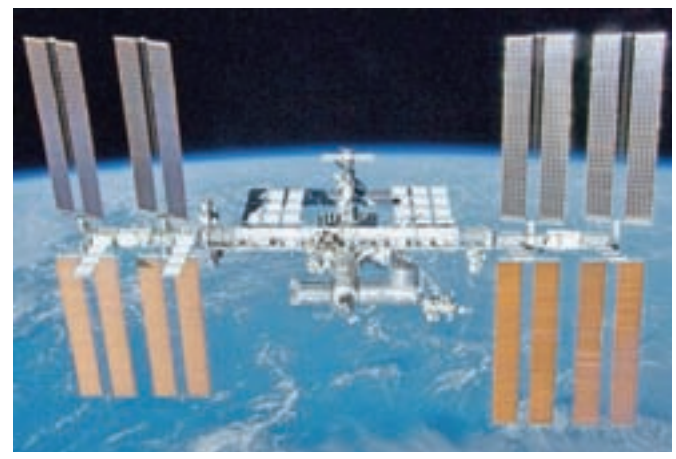

Mednarodna vesoljska postaja, kot jo je posnel član posadke raketoplana Endeavour ob vračanju z odprave STS-132, 23. maja 2010 / Foto: Wikipedija

Miha Naglič

Vidna s prostim očesom

»Mednarodna vesoljska postaja (MVP, angleško International Space Station – ISS, rusko Meždunarodnaja kosmičeskaja stancija – MKC) je vesoljska postaja v nizkozemeljski orbiti, skupni projekt petih vesoljskih agencij ZDA (NASA), Rusije (FKA), Japonske (JAXA), Kanade (CSA) in Evropske unije (ESA). Služi predvsem kot infrastruktura za raziskave učinka mikrogravitacije, kozmičnega sevanja in drugih vesoljskih pojavov. Glavni cilj je razkritje vplivov na biologijo človeka med daljšim bivanjem v vesolju, astronavti pa preučujejo tudi astronomijo, astrobiologijo, vesoljsko vreme in fizične pojave, kot sta temna snov in temna energija. MVP ima modularno zgradbo iz modulov pod pritiskom, zunanjega ogrodja, sončnih panelov in drugih komponent. Postaja se nahaja na tirnici okoli Zemlje na višini približno 360 km, tirnici, ki ji običajno pravimo nizkozemeljska. Njena dejanska nadmorska višina se spreminja za nekaj kilometrov zaradi atmosferskega upora in usklajevanja (dviganja) višine. Postaja dnevno izgubi na višini od 65 do 100 m, zato je treba vzdrževati orbito s pomočjo raket. Njena orbitalna perioda je približno 93 minut. Od izstrelitve prvega modula Zarja 20. novembra 1998 je naredila več kot sto tisoč obhodov. Tirna hitrost je 7,66 kilometra na sekundo (27.600 km/h). MVP v mnogočem predstavlja združitev prejšnjih načrtovanih neodvisnih vesoljskih postaj: ruske Mir 2, ameriške Freedom/Alpha in predvidenih modulov, evropskega Kolumba in japonskega Eksperimentalnega modula Kibo (Upanje). Bilo je nekaj predlogov, da bi postajo imenovali po Hermanu Potočniku Noordungu, vendar ni prišlo do tega. Prva stalna človeška posadka se je naselila 2. novembra 2000. MVP je podrla rekord vesoljske postaje Mir za najdaljše neprekinjeno človeško bivanje, ki zdaj znaša 18 let, 18 dni. Trenutno lahko v njej prebiva šest ljudi. Večina dosedanjih stalnih posadk je bila ruskih in ameriških, krajši čas pa je postajo obiskalo tudi več astronavtov iz množice različnih držav in prvi vesoljski turist. Postaja je vidna z Zemlje s prostim očesom ... Financiranje je zagotovljeno do leta 2024.« (Vir: Wikipedija) Pa še nekaj zanimivosti. Postaja je od novembra 2000 ves čas naseljena. Na njej navadno živi šest oseb. Do zdaj je naenkrat gostila največ 13 ljudi. Najdlje neprekinjeno sta na postaji živela Scott Kelly in Mihail Kornienko (340 dni). Kar 665 dni je na postaji s prekinitvami preživela Peggy Whitson. Astronavti imajo na voljo šest spalnih kotičkov in dve kopalnici. Prostor za življenje in delo je podobno velik kot trup letala Boeing 747. Za sprostitev in vadbo imajo telovadnico ter priljubljeno razgledno kupolo z najlepšim pogledom na Zemljo. Trije astronavti v pol leta pojejo štiri tone hrane, od tega največ rakcev, tortilj, goveje pečenke, fajite s piščancem, makaronov s sirom in čokolade, največ popijejo limonade ... Čeprav se življenjska doba naše hiše v vesolju počasi izteka, ji ob 20-letnici želimo vse najboljše. Je zgleden primer dobrega sodelovanja velikih držav in izbranih Zemljanov.

Javno in zasebno

Zdaj pa se iz vesolja ozrimo še na nekaj zemeljskih pritlehnosti, kakor jih vidi duhovita Američanka. »Seveda razumem, da se zdi številnim ljudem kajenje sporno. To je njihova pravica. Jaz sem zadnja oseba, verjemite, ki bi kritizirala negodovanje nad stvarmi. Meni se zdi ogromno – pravzaprav večina – stvari spornih. Razžaljenost je naravna posledica tega, da si zapustil svoje domovanje. Ne maram vodice po britju, odraslih na kotalkah, otrok, ki govorijo francosko, in ljudi, ki so nenaravno zagoreli. Vsekakor pa ne hodim okrog in spreminjam zakonodaje ali postavljam znakov. V zasebnem življenju se takim ljudem izogibam; v javnosti imajo seveda vso svobodo. Doma ostajam, kolikor je le mogoče, kar bi morali početi tudi oni. Ko je res nujno stopiti iz hiše, pa morajo biti pripravljeni, tako kot sem jaz pripravljena, na shajanje z neprijetnimi osebnimi navadami drugih. To pomeni 'javno'.« To so besede ameriške pisateljice in kolumnistke Frances Ann »Fran« Lebowitz (1950), ki je znana po svojem lakoničnem smislu za humor in komentarjih družbe s perspektive Newyorčanke.

Publicistka in javna govornica (»public speaker«) Fran Lebowitz (1950) je mojstrica socialnega komentarja ameriškega načina življenja. / Foto: Wikipedija

Bertoluccijev zadnji tango

»Svojih filmov ne gledam. Mislim, da je bolj zdravo in varneje držati nekaj razdalje. Bojim se, da bi bil razočaran.« To je izjavil italijanski filmski režiser Bernardo Bertolucci (1940–2018), ki je 26. 11. umrl v Rimu. Nekatere od njegovih filmov bi si rad vsaj še enkrat ogledal: Zadnji tango v Parizu, Dvajseto stoletje, Zadnji kitajski cesar ...

Režiser Bernardo Bertolucci (levo) in glavna igralca Marlon Brando in Maria Schneider med snemanjem filma Zadnji tango v Parizu, 1972 / Foto: Wikipedija

Petinšestdeset let Gorenjskega muzeja (44)

Prešernove Poezije »z napako«

mag. Barbara Kalan

GORENJSKI MUZEJ

Prešernove Poezije so izšle leta 1846 z letnico 1847. France Prešeren je leta 1846 postajal vse bolj razočaran v prizadevanjih za lastno odvetniško pisarno. Tega leta je 26. aprila šestič zaprosil za lastno pisarno, in sicer v Kranju ali Postojni. Nato je 14. maja vložil rokopis Poezij v dvojniku in prošnjo za natis pri ljubljanskem guberniju. Gubernij je na predlog prosvetnega in cenzurnega referenta dr. Simona Ladiniga prepustil zadevo dunajskemu policijskemu in cenzurnemu uradu, ta pa jo je v oceno izročil profesorju Francu Miklošiču, cenzorju za slovanske, grške in romunske tiske. Miklošič je predlagal, naj Prešeren v Zdravljici izpusti tretjo (prvotno četrto) kitico in epigram proti filologu Antonu Murku. Miklošičevo poročilo je policijski in cenzurni urad odobril. Rokopis je zopet prišel v roke Ladinigu, ki je na tisti rokopis, ki je bil predviden za tisk, zapisal uradni odlok, da se pesmi lahko natisnejo, če avtor izpusti tisto, kar je cenzura uničila. Nato je revizorju Juriju Pavšku oddal tiskarski in revizijski rokopis, da je ta videl, kaj je cenzura odločila, in da bi lahko ob izidu ugotovil, ali je avtor izpolnil njen odlok. Prešernu so nato vrnili tiskarski rokopis, sam je kasneje izločil še zabavljiva napisa Metelku in Bleiweisu in prečrtal Zdravljico, saj je želel, da bi bila natisnjena v prvotni obliki. Tiskarski rokopis je tiskarju Jožefu Blazniku izročil verjetno avgusta 1846, tisk pa je bil končan 15. decembra 1846.

Poezije so bile natisnjene v 1.200 izvodih, vendar vsi izvodi niso bili enaki. V večini naklade, 1.050 izvodih, je bil Magistrale, 15. sonet Sonetnega venca, natisnjen brez akrostiha Primicovi Julji. V 150 izvodih pa je Prešeren v nasprotju s tedanjimi cenzurnimi predpisi akrostih ohranil. Prešeren je prvo tiskarsko polo še sam skrbno pregledal, drugi dve pa verjetno že malo manj natančno, ker so ga 22. avgusta 1846 imenovali za odvetnika v Kranju. Posebno očitne napake so v deveti poli, ki je bila v 47 izvodih popolnoma pokvarjena ali pa je sploh ni bilo. Morda najbolj očitna napaka je na strani 130, kjer je v prvem verzu soneta namesto »sestri« natisnjeno »sesti«.

Prešeren je v Magistralu prestavil besede v prvem, sedmem, desetem in enajstem verzu, da bi tako zastrl akrostih Primicovi Julji. Ohraniti ga je želel le v 150 izvodih, ki jih je nameraval razdeliti prijateljem. / Fototeka Gorenjskega muzeja

Blaznik je polovico naklade takoj broširal, polovico pa ohranil v polah. Po ponovnem tisku devete pole je dal broširati tudi še vseh šeststo nevezanih izvodov. Podatek o tem, koliko izvodov s pokvarjeno deveto polo se je ohranilo do danes, ni dostopen. Enega izmed teh izvodov »z napako« pa hranimo tudi v zbirki Prešerniana v knjižnici Gorenjskega muzeja.

Osebnosti

Kjerkoli je deloval, je pustil sledi

Anton Likozar (1857–1933), rojen na Primskovem pri Kranju, je bil nadučitelj, občinski svetnik in ljubljanski gerent ter vnet čebelar. Po njem se imenujeta Likozarjevi ulici v Kranju in Ljubljani. Nanj je spomnila in o njem spomine zbrala sorodnica, Kranjčanka Zdenka Pajer-Likozar.

Suzana P. Kovačič

Anton Likozar se je rodil 11. decembra 1857 v kmečki hiši na Primskovem pri Kranju, po domače pri Jakovc kot deveti od dvanajstih otrok očetu Aleksu, polgruntarju in podložniku graščine Brdo, in mami Agati, rojeni Pogačnik. Ljudsko šolo in nižjo realno gimnazijo je obiskoval v Kranju, državno moško učiteljišče pa v Ljubljani. Od 1878 do konca aprila 1880 je služboval kot desetnik in podčastnik v avstro-ogrski vojski ob okupaciji Bosne in Hercegovine.

Leta 1880 se je zaposlil kot učitelj na Ljudski šoli v Velesovem. Nato je služboval na Olševku, oktobra 1884 pa je prišel na Ljudsko šolo v Goriče, kjer je postal šolski vodja. V Goričah se je 28. aprila 1885 poročil z Marijo Gros. Rodili so se jima otroci Konrad (1887–1959), Anton (1889–1931), Anica (1891–1976), Jožica (1894–1974) in Frančiška (1895–1982). Po tedanjih predpisih je vsaka šola morala imeti svoj šolski vrt, za njegovo ureditev v Goričah je poskrbel Anton Likozar, ki je na njem uspešno poučeval mladino o sadjarstvu. Dodatno se je izobraževal med šolskimi počitnicami v Kmetijski šoli na Grm pri Novem mestu.

Leta 1893 so Antona premestili v Godovič, 1896 je prišel na Ljudsko šolo v Preserje pod Krimom, kjer je postal nadučitelj (ravnatelj). Po njegovi zaslugi je kraj dobil tudi pošto in železniško postajo; 1. aprila 1904 je prevzel vodenje Salezijanske šole na Rakovniku pri Ljubljani in tam ostal vse do upokojitve leta 1924.

Član gerentske deteljice

Leta 1908 je prvič postal ljubljanski občinski svetnik in je na tem odgovornem in častnem mestu ostal skoraj nepretrgano do smrti. Bil je občinski svetnik za časa županov Ivana Hribarja, Ivana Tavčarja, Ljudevita Perica in Dinka Puca.

Osmega februarja 1925 je bil imenovan gerentski svet (občinska uprava), ki so ga predstavljali dr. Dinko Puc, Josip Turk in Anton Likozar. V Ilustriranem Slovencu je bila objavljena njegova karikatura in karikatura Josipa Turka s podnapisom: »Anton Likozar in Josip Turk, dva lista iz triperesne ljubljanske gerentske deteljice, ki upravlja v današnji demokratičnih in svobodnih časih posle občinskega sveta.«

Častni član društev, častni meščan Ljubljane

Leta 1891 je bil sprejet v Ljubljansko učiteljsko društvo, 1905 je postal član Hranilnice in posojilnice Učiteljskega konvikta v Ljubljani, leta 1906 je postal član Učiteljskega tiskarskega društva, 1912 ga je c. kr. Mestni šolski svet ob novem zakonu o šolskem nadzorstvu imenoval za namestnika za dobo šest let. Vodil je ljubljansko osnovno in obrtno, nadaljevalno šolstvo ter socialno-politični oddelek. Bil je član Društva pomoči učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem in član društva za varstvo mladine. Med prvo svetovno vojno je bil član odbora za mestno aprovizacijo (organizacija oskrbe s hrano) in vodja Žetvene komisije za Barje. Med plebiscitom je hodil ob nedeljah in praznikih bodrit narod na Koroško. Od leta 1920 je bil v odboru mestne bolniške blagajne. Štirinajst let je bil načelnik občinskega ubožnega odseka. Bil je ustanovitelj in predsednik Šentjakobskega kulturnega in gospodarskega naprednega društva in Šentjakobske knjižnice.

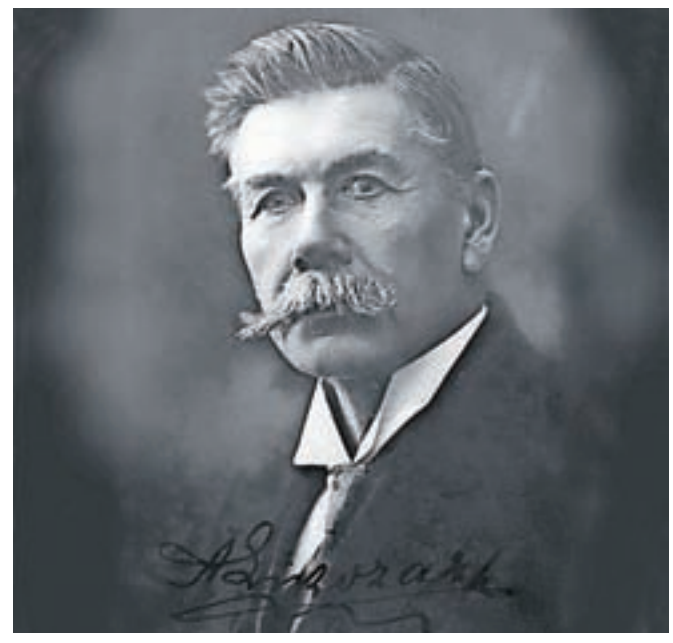

Anton Likozar

Z dušo in srcem je bil čebelar, v čebelarstvu je bil prav takšen strokovnjak kot v pedagogiki. Leta 1908 je v Velikih Žabljah na Vipavskem poročevalec zapisal: »G. Likozar je pač ljubitelj in poznavalec čebel. Pa tudi govoriti zna tako, kakor bi imel z medom namazana usta. Z dobrimi nasveti je odgovarjal na vsa vprašanja in prigovarjal nazadnje tudi mladini, da se poprime čebelarstva, pojasnjujoč dobre strani, ki jih ima čebeloreja na človeka.« (Dolenjske novice, 1909)

Kjerkoli je deloval, povsod je pustil sledi. Tako je v svojem bogatem in plodnem življenju postal častni član raznih društev, dobil številna priznanja ter diplome prosvetnih kot strokovnih ustanov. V stari Jugoslaviji je bil leta 1925 odlikovan z redom sv. Save IV. razreda. Bil je častni meščan Ljubljane.

Anton Likozar je umrl 22. julija 1933 v Ljubljani, star 76 let. Pokopan je na ljubljanskih Žalah.

Najprej je zrenje v belino papirja

Namesto koga roža cveti, Petelinji zajtrk, Ne bodi kot drugi, Muriša ... je le peščica naslovov del, ki so nastala izpod peresa prekmurskega pripovednika, zgodbarja, pesnika, scenarista Ferija Lainščka. V kaj verjame, kako je z bralno kulturo, kaj ga žene, o čem piše, nam je zaupal na kulturnem večeru Knjižni sejem na obisku v radovljiški Knjižnici A. T. Linharta.

Maša Likosar

Feri Lainšček sodi med tiste ljudi, ki verjamejo v pesniško resnico. Celo več, pesniška resnica je zanj najpomembnejša resnica, saj meni, da se z njo ne da manipulirati ali jo ponarejati. »Začela se je takrat, ko se je človek učlovečil, ko se je začelo njeno potovanje v obliki legend, mitov, izročila,« razloži izvor pesniške resnice Lainšček in nadaljuje: »Potovala je pred Gutenbergom, kasneje s tiskom in bo tudi vnaprej, saj če preneha potovati, bo konec sveta, ker z njo do nas prihajajo temeljne civilizacijske vrednote.« Feri Lainšček se ne boji časa, v katerega stopamo, v novo paradigmo branja. »Knjiga ne bo usahnila, le nov nosilec bo dobila, ki bo blizu sodobnemu bralcu. Umberto Eco je nekoč dejal, da orodje, s katerim pišeš, vpliva na to, kako pišeš. Pisateljem se je spremenil le miselni proces, nekoč so pisali na roko,

Radovljiška Knjižnica A. T. Linharta je gostila prekmurskega literarnega umetnika Ferija Lainščka. / Foto: Tina Dokl

kasneje na pisalni stroj, danes smo v internetnem obdobju računalnika. Prilagoditi se moramo duhu časa in obenem ostati zvesti izročilu, če želimo uspešno nagovoriti bralca.«

Splošno mnenje je, da mladi danes ne berejo ter prebranega besedila ne razumejo. Lainšček ima drugačno izkušnjo. »Ko se je moj roman bral za maturo, sem obiskal večino slovenskih gimnazij. Pogovarjal sem se z dijaki in spoznal, kako močno pesniška resnica prihaja do njih. Poznajo vrednote, vedo, kaj je ljubezen, svoboda, pravica. Čudil sem se čistim dušam in obenem poskušal razumeti, kako so lahko starši, ki so zavozili našo državo, vzgojili tako zavestne otroke.« Danes 59-letni literarni umetnik opaža, da je z branjem podobno kot v času njegovega šolanja. »Trije v razredu smo brali, deset jih je bralo zato, ker so morali, drugi niso brali.« Mladi Feri Lainšček je bil jasno eden izmed tistih treh, ki so brali – in bral je zelo veliko. »S knjigo sem se prvič srečal v osnovni šoli. Do tretjega razreda sem prebral vse knjige, kar jih je premogla naša podružnična šola, zato mi jih je učiteljica kasneje prinašala z matične šole,« razkrije Lainšček in doda: »Iz obsedenega branja se je razvil besedni zaklad. Ko me ljudje sprašujejo, kako postaneš pisatelj, jim pojasnim, da brez branja ni pisanja.«

Pisatelj pa ni odvisen le od branja, temveč tudi od navdiha in radovednosti, pojasni Lainšček. »Brez navdiha me ni, na silo ne morem ničesar ustvariti. Seveda je potrebna tudi ''božja iskra'', ki ni dana vsakemu. V procesu ustvarjanja je namreč najprej zrenje v belino papirja oziroma praznino računalnika. To je prostor za trenutke posebne občutljivosti, zato se ustvarjalcem dogaja marsikaj paranormalnega.« Obenem je vsestranskega Lainščka od nekdaj gnala radovednost. »Želel sem vedeti, kaj je za naslednjim ovinkom. Še vedno se čudim temu svetu, sem radoveden in se sprašujem, kaj se zares dogaja. Nisem si še odgovoril na vsa vprašanja, ki so se razvila v mladosti. Iščem lepoto in iščem smisel, vmes je ta radovednost, iz katere se rojeva navdih,« pravi Lainšček in nadaljuje: »Vedno sem pisal o tem, kar je mene zanimalo, in ugotovil sem, da se bo edino tisto, kar napišem tako, da se dotakne mene, potem dotaknilo tudi bralcev. Tedaj zares postaneš pisatelj, ko druge zanima, kar v zapisani besedi zanima tebe. Je pa hkrati res, da ne morem dopustiti, da bi bile moje knjige osamljene, zato sem se verjetno spečal s filmom, spečal z glasbo, spečal z vsemi.«

Spomini

Kalanušar je potoval čez pol celine

Na odmevnem spominskem večeru v Stari Loki so predstavili Spominski zapisnik avstrijskega ujetnika v Rosiji, kot ga je v spomin na veliko svetovno vojsko od leta 1915 do 1918 zapisal Jože Žagar, Kalanušarjev iz Stare Loke.

Danica Zavrl Žlebir

Knjiga, ki jo je uredil Alojzij Pavel Florjančič, predstavlja dragoceno zapuščino za Staroločane, smo slišali na spominskem večeru, ki ga je ob stoti obletnici konca prve svetovne vojne in prav na dan Rudolfa Maistra pripravilo Kulturno zgodovinsko društvo Lonka iz Stare Loke. Jože Žagar (1886–1961), po domače Kalanušarjev, gospodar na kmetiji v Stari Loki, je veljal za človeka, ki je rad doma. Kot mladenič je sicer potoval v Jeruzalem, sicer pa je bila njegova najdaljša pot na Brezje. Toda v času prve svetovne vojne je potoval čez pol celine do meje z Azijo. Leta 1915 so ga vpoklicali v avstrijsko vojsko in tako je čez Gradec in Budimpešto odšel na vzhodna bojišča in bil že v prvem oboroženem spopadu pod Karpati v Galiciji zajet. Od tam so vojne ujetnike z vlakom odpeljali v notranjost Rusije prav do Bozoluka v Sibiriji na meji z Azijo. Del ujetnikov so od tam poslali v Sibirijo, Slovane, med katerimi je bil tudi Žagar, pa proti jugu do Rostova ob Donu. Tam so vojne ujetnike ruski kmetje potrebovali za delo na svojih razsežnih posestih. Jože Kalan je dobil delo na veleposestvu v Irinovki pri družini Fedorja Ivanoviča Kamenova. Kalanušar, ki je od leta 1909 do svoje smrti 1961 ves čas vestno pisal dnevnik in z njim napolnil več kot ducat zvezkov, je tudi v Rusiji pronicljivo opazoval in beležil dogajanja. Prav na podlagi njegovih zapisov, ki jih je Alojzij Pavel Florjančič pregledoval, prepisoval in urejal leto dni, je nastala tudi knjiga, ki so jo naslovili Spominski zapisnik avstrijskega ujetnika v Rosiji.

Občinstvo v polni Jurjevi dvorani v Stari Loki je z zanimanjem spremljalo odisejado svojega rojaka v času velike vojne. Florjančič je na zemljevidu prikazal njegovo pot od doma do Galicije, kjer je bil ujet, potovanja v osrčje Rusije, njegovega življenja na veleposesti v Irinovki, do leta 1918, ko se je iz ujetništva skupaj z drugimi najprej več kot sto kilometrov peš, nato pa z vlakom vračal proti domu. Imel je veliko srečo, da je kot ujetnik delal pri družini Kamenovih, kjer so ga imeli kot za svojega. Bil je izredno priden, dober kmetovalec in kmalu je postal delovodja na posesti, kjer so imeli le obdelovalne zemlje okoli dva tisoč hektarjev in so imeli za delo na voljo za tiste čase dobro kmetijsko mehanizacijo. Hitro se je naučil tudi rusko in tako je lažje spoznaval ljudi in njihove običaje. Čeprav so živeli sredi stepe, je od blizu doživel tudi rusko revolucijo leta 1917. V letih 1917 in 1918 je pozimi kar štirikrat s konji prejahal in prevozil stepo do 120 kilometrov oddaljenega Novočerkaska. V svojem dnevniku je natančno vodil tudi evidenco prejetih in poslanih pisem. V ujetništvu je napisal 302 pismi in jih 123 prejel. Pisma so dolgo potovala, najdlje kar dvesto dni. Medtem ko je bil v ruskem ujetništvu, se mu je doma rodila hčerka Terezija, v zapisniku je pisal tudi, da je doma umrl njegov stric župnik, leta 1916 pa avstrijski cesar Franc Jožef.

Alojzij Pavel Florjančič je v Stari Loki predstavil zgodbo starološkega rojaka, ujetnika v Rusiji med prvo svetovno vojno. / Foto: Tina Dokl

Kalanušar se je domov vrnil 1. novembra 1918, na dan ustanovitve nove države Slovencev, Hrvatov in Srbov. V dnevnik je zapisal: »Avstrija je propadla, cesar odstopil, začela se je Jugoslavija.« V knjigi je popisana tudi nadaljnja usoda Kalanušarjeve družine. Jože je imel deset otrok, zaradi razmer po drugi svetovni vojni so nekateri med njimi odšli v tujino – zgodba, ki bi si zaslužila zapis v še kakšni knjigi. Potomci Jožeta Žagarja še danes živijo na kmetiji v Stari Loki. S pomočjo njegovih svojcev, ki hranijo zapise svojega prednika in tudi družinsko kroniko, je lahko Florjančič uredil knjigo, ki je dragoceno pričevanje o dogodkih, ki so pred stoletjem pretresli svet in ga temeljito spremenili.

Bohinjci v veliki vojni

Marija Cvetek v knjigi Hude so res vojské oživlja pripovedi Bohinjcev o prvi svetovni vojni. Nedavno jo je predstavila tudi v Galeriji mežnariji v Mengšu.

Aleš Senožetnik

Maja 1915 se je z vojno napovedjo Italije Avstro-Ogrski odprla soška fronta, s tem pa je Bohinj v njenem neposrednem zaledju postal etapno območje. Gibanje domačinov je bilo omejeno, ljudem je grozila evakuacija, hrane je primanjkovalo, skozi Bohinj pa so se valile trume vojakov in tovornih konj. Bohinjci so s strahom pričakovali mobilizacijo svojih mož, sinov in bratov. Vojna vihra se je trdno usidrala v kolektivni spomin Bohinjcev, med katerimi so številni na bojiščih pustili svoja življenja.

Pripovedi starejših, ki so se še spominjali tistih časov, je več let zbirala in zapisovala Marija Cvetek, upokojena profesorica slovenskega jezika in primerjalne književnosti, sicer pa etnologinja, bibliotekarka in publicistka. Marija Cvetek, tudi sama Bohinjka, je pripovedi zapisala, tako kot so ji jih povedali pričevalci – v pristnih bohinjskih

Marija Cvetek s knjigo Hude so res vojské

govorih. Knjižni jezik ima za ta pristna občutja pretesno uniformo, pravi avtorica. Narečje pa ima »bogatejše mere za človekovega duha in dušo; s svojimi izraznimi možnostmi močneje izžareva svoj etnos; vse njegove posebnosti in slikovitosti,« poudarja Cvetkova. Pričevalci tako pred bralca stopajo kot živi in avtentični pripovedovalci pretresljivih zgodb, ki pa so prežete s trdnostjo in pokončnostjo ter pragmatičnim pogledom na svet preprostega bohinjskega človeka.

Naslov Hude so res vojské si je avtorica izposodila pri slovenski vojaški ljudski pesmi, saj kot pravi, ob urah najhujšega trpljenja zmanjka primernih besed, pesem pa vendarle pomaga neizrekljivemu.

V 53 zgodbah, kolikor jih prinaša knjiga, osrednje mesto namenja svojim prednikom ter prednikom drugih bohinjskih družin, ki jih je vojna prizadela. Knjiga je posvečena avtoričini mami Ivani Cvetek, rojeni 27. avgusta 1914. Le dan pred njenim rojstvom so na ruskem bojišču padli prvi bohinjski vojaki. Vojna pa je zahtevala svoj davek tudi med Ivaninimi brati.

Brat Vorenc, ki je na fronto odšel z dobrimi 17 leti, je bil ranjen, v bolnišnico v Judenburg pa sta ga prišla obiskat mama in brat Franc. Takole o obisku pripoveduje Ivana: »K jə biv v bolǝncə v Judǝnburgo, sta ga šla obisket mát pa Fronc. Ta prve bə sede so ble, k jəh je zagledov: ''Zakogá oba cérata (zapravljata, op. a.)?!''«

Za brata Franca je bila po vrnitvi s fronte usodna španska gripa, ko je bil star šele dvajset let. Vorenca, ki se je kasneje boril tudi v drugi svetovni vojni, pa je težko življenje izčrpalo pri 57 letih – kot zadnjega izmed osmih sinov, ki jih je morala Ivanina mama pospremiti h grobu. »Ta zadnjəga mə v trugo napravljate. Ta vosməga!,« je menda dejala. Ivana pa je ob pripovedi te zgodbe avtorici knjige dodala: »Pa šə jest b uhkej məd vojskó padov, čə b na biv dəkəljč.«

Knjiga, ki je ob obletnici začetka vojne izšla pri Celjski Mohorjevi družbi, odstira še mnogo več takšnih in drugačnih zgodb, ki so se ohranile v pismih in spominih vojakov ter drugih ljudi, ki so čas pred stotimi leti doživljali od blizu. Gotovo zanimivo branje za vsakogar, ki ga zanima življenje v Bohinju v času velike vojne, še zlasti ker ga z velikim čutom za jezik in poznavanjem narečja podaja gorenjska pisateljica, »Bohinjka z geografskim poreklom«, kot je v spremni besedi zapisal Joža Mihelič.

MULTIKULTI

»Krepek sprehod« po divjinski Apalaški poti

Jakob J. Kenda je prvi Slovenec, ki je prehodil Apalaško pot. Divjinska pot skozi štirinajst ameriških zveznih držav prek Apalaškega hribovja je dolga 3500 kilometrov in ima kar 142 kilometrov vzponov. To je toliko, kot bi se z gladine morja šestnajstkrat vzpel na Everest. Za pot je porabil štiri mesece, po vrnitvi pa napisal knjigo Apalaška pot – 3500 kilometrov hribov in Amerike, ki jo je pred dnevi predstavil tudi v Občinski knjižnici Jesenice.

Urša Peternel

»Iti, hoditi, ne zato, ker je treba, ne zato, ker moraš, ampak zato, ker tu, razen hoje, drugega ni ...« piše Kajetan Kovič v pesmi Navodilo za hojo. In s to pesmijo, v kateri je hoja metafora za življenje, je Jakob J. Kenda, doktor literarnih ved, prevajalec in pisec, orisal glavni razlog, zakaj se je lani podal na »mater vseh poti«, na 3500 kilometrov dolgo divjinsko Apalaško pot. V štirih mesecih je v tem »krepkem sprehodu«, kot ga duhovito poimenuje, prehodil štirinajst ameriških zveznih držav, premagal 142 višinskih kilometrov, se boril s črnimi muhami, kačami, mišmi in medvedi, stopil v zeleni tunel, se potopil v globine ameriške kulture in zgodovine, na poti srečal nekaj krasnih ljudi, ki so postali eni najboljših prijateljev v življenju, predvsem pa je spoznaval samega sebe. In na koncu poti, kot pravi, občutil – ljubezen. »Rekel sem si, da je to tisto, kar hočem: enkrat v življenju Kovičevo metaforo življenja dobesedno živeti. In odločil sem se prav ...«

Foto: Gorazd Kavčič

Jakob J. Kenda, poznan po prevodih Harryja Potterja, doktor literarnih ved, pisal je o literaturi, filmu, Apalaška pot pa je njegov prvi (potopisni) roman. Izvira iz Radovljice, obiskoval je jeseniško gimnazijo, zdaj pa z družino živi v Ljubljani.

Divjinska pot

»Od nekdaj sem si želel iti na neko tako dolgo pot, a mi ni nikoli uspelo. Najprej je bila fakulteta, po fakulteti prevajanje Harryja Potterja, potem so prišli otroci in je bilo treba obrisati kakšno ritko ... Tako je trajalo skoraj trideset let. A ker sem bolj počasne sorte, je bilo zame dobro, da sem lahko trideset let koprnel in bral o teh dolgih poteh in na koncu izbral natanko pravo pot zame,« je v pogovoru z Moniko Sušanj pripovedoval v Občinski knjižnici Jesenice. Poti ni izbral samo zato, ker je (tudi kot prevajalec) želel globlje spoznati Ameriko, pač pa tudi zato, ker mu je bila ta gozdna, hribovska pot, ki je ves čas speljana skozi divjino, pisana na kožo. »Ne maram hoditi po cestah, tudi gozdnih ne; to pa je gozdna, hribovska steza, ves čas si v naravi in le redko prečkaš kakšno mesto. Je res divjinska pot in od vsega, od prve hiše ali trgovine, si lahko oddaljen tudi dvesto kilometrov. Predvsem pa je speljana dol in gor in vsak dan narediš tisoč, tisoč petsto, tudi dva tisoč višinskih metrov. Obstajajo tudi daljše poti, a nobena ni speljana tako, da nabereš toliko višinskih metrov. Dol do dvesto in gor do dva tisoč metrov višine; skoraj tako, kot bi šel vsak dan na Triglav ...« je pripovedoval Kenda, rojen Radovljičan, ki z družino živi v Ljubljani. Na poti tudi ni koč, so le zavetišča, bivaki. »Lesena ploščad, dvignjena od tal, tri stene, streha. Skupinska spalnica. In eden najlepših delov poti večeri ob tabornem ognju in pohodniških zgodbah. Le enkrat na teden prespiš v hostlu in si 'malo privoščiš', ker imaš svojo posteljo ...«

Dejstva o Apalaški poti:
– 3500 kilometrov dolžine, 142 kilometrov vzponov
– poteka čez štirinajst ameriških zveznih držav na vzhodu ZDA
– zaradi zahtevnosti, dolžine in starosti jo imenujejo »mati vseh poti«

Ljudje, narava, hoja

Kenda je prvi del poti prehodil večinoma sam, v drugem delu pa v družbi z ostalimi pohodniki. »V prvi polovici poti sem presenečeno ugotovil, da nas ljudi, kakor smo samotarski (in jaz sem rad sam, od nekdaj), potegne skupaj. In skupaj nas je potegnilo res različne ljudi in nas zvezalo skupaj do te neverjetne mere, da so ti ljudje zdaj eni mojih največjih prijateljev v življenju,« je povedal. Sicer pa imajo pohodniki, ki se podajo na pot, zelo različne motive. Po Kendovih besedah gredo mnogi na pot zato, da bi našli sami sebe, drugi zato, ker se jim je v življenju zalomilo ... »Saj ne, da je meni škodilo spoznavanje samega sebe, a mene so bolj zanimali ljudje, narava, sama hoja ...«

Od zelenega tunela do depersonalizacije

A doživetja na poti so bila globoka. Na tej poti se vidiš takega, kot si, je dejal Kenda. Pot ves čas poteka po gozdu, ki je tako gost, da do tal pride le štiri odstotke svetlobe.

»In ta svetloba je res zelena; ne gre samo za pot, ki te mrcvari, gre tudi za ta neverjetni gozd. Ves čas si v tej zeleni, prideš na dva tisoč metrov višine in si še zmeraj pod krošnjo dreves. Nenehno si potopljen v to zeleno barvo. To je učinek, ki mu rečejo zeleni tunel, v katerem res vidiš sebe takšnega, kot si. Eno z drugim te pripelje v alternativno stanje zavesti. Sicer vsak to doživlja na malo drugačen način in le redki govorijo o tem, a ne poznam človeka, ki ne bi doživel tega. Ko hodiš dan, teden, mesec, prideš do meje, ko se sproži depersonalizacija; naenkrat zagledaš sebe, kot bi se gledal od zunaj, kako hodiš; vidiš se natanko takšnega, kot si.«

Krize so bile, a ne hude

Kenda je pot prehodil v štirih mesecih; vsak dan je v povprečju prehodil 18 milj oziroma 30 kilometrov. Nekateri pohodniki se odločijo in hodijo vsak dan, v povprečju tako prehodijo 19 kilometrov dnevno; sam je hodil šest dni v tednu, en dan pa si je vzel za počitek in nujne opravke. Vmes ga je obiskala družina in so imeli nekaj tednov družinskih počitnic. Skupaj je bil tako na poti skoraj pol leta.

Kenda je pot prehodil z dvema paroma pohodnih čevljev, ki so za seboj imeli že kar nekaj višinskih metrov slovenskih gora. V šestdesetlitrskem nahrbtniku je nosil še izjemno lahek šotor in spalno vrečo, vse ameriške izdelave. »S težjo opremo poti ne bi prehodil,« je prepričan.

»Vsak pohodnik dobi pohodniško ime, ki je včasih zelo v slogu te poti ... Otrokoma sem povedal za to in takoj sta zastrigla z ušesi. 'Ti si poimenoval naju, midva bova poimenovala tebe ...' Ravno takrat je Lučka slišala za Indijance in duhovne živali in uvidela moj živalski duh. In izkazalo se je, da je to njuna plišasta žival morska krava, ki ji je ime gospod Šuligoj ali na kratko Šulo. Tako sem na pot prišel s pohodniškim imenom Šulo. Tista dva, ki sta hodila z mano, sta bila Bullet (Krogla) in Kevlar. Jaz pa plišasta žival morska krava ... Radi so se mi malo smejali ... In so mi dali ime Šulo the Beast (Šulo Zver) ... strašna morska krava, ki je rjula preko gozdov ...«

Na pot je bil, kot je povedal, dobro pripravljen, tako da kakšne večje krize ni imel »Bil sem pripravljen in odločen, da jo bom prehodil. Krize so bile, a ne tako hude, da bi šel s poti.«

Od tipkanja v mobilni telefon do knjige

Kenda je že na poti pisal podlistek za internetni »peskovnik« Beletrine. »Že na poti sem pisal – kar na telefon – za Airbeletrino in besedila pošiljal kar iz gozda. To so bili zelo zabavni prizori, ko hodiš z milenijci, ki so se rodili s telefoni; in potem gledajo mene, ko dve, tri strani teksta tipkam z enim prstom po ekranu. Valjali so se po tleh od smeha ...«

Po vrnitvi domov pa se je lotil resnega pisanja in tako je nastala knjiga Apalaška pot – 3500 kilometrov hribov in Amerike, ki je izšla v samozaložbi.

»Vsak, ki prehodi neko dolgo pot, ima potrebo, da bi to opisal. O Apalaški poti je napisanih stotine knjig. Verjetno pišemo zato, da bi sploh razumeli, kar smo doživeli.« Knjigo v teh dneh predstavlja po slovenskih knjižnicah.

In kako visoko in globoko ga bo odpeljala naslednja pot? »Z veseljem bi šel še kam, a zdaj sem se lotil druge avanture, založniške. Bil sem urednik, prevajalec, knjižničar, kritik, zdaj sem se lotil še založništva, ki me poleg službe zelo okupira.« A kot je dodal, mu prav v tej naglici vsakdana zelo koristi gozdni mir, ta zen Apalaške poti ...

Na robu

Kri ni voda

Milena Miklavčič

usode

Zoran se ga je prvič bolj zares napil za deseti rojstni dan. S prijatelji so kupili več steklenic jägermeistra, se zavlekli za grmovje na nabrežini Save in pili, dokler niso posrkali zadnje kapljice. Še sreča, da so jih pravočasno odkrili sošolci. Če se to ne bi zgodilo, bi dva on njih verjetno umrla zaradi zastrupitve.

Zoranova zgodba je nekaj posebnega predvsem zato, ker dokazuje, da se lahko človek, če le hoče, reši tudi iz najbolj globoke jame: »Sem letnik 1972. Pri nas doma je bilo alkohola zmeraj na pretek. V bistvu so popivali vsi: od babice in dedka do atija. Neštetokrat se je zgodilo, da so kozarec tega ali onega vsilili tudi meni. Najbolj jih je jezilo, ker je morala biti iz takšnih ''junaštev'' sestra izključena. Imela je prirojeno sladkorno bolezen in mama je pazila nanjo kot na punčico svojega očesa. Zelo blizu so mi bile sladke pijače. Jägermeister na primer. Ko sem pil, sem doma veljal za junaka, v šoli pa je bilo malo drugače. Vrstili so se obiski pri ravnatelju in pri psihologinji. Gospe Jerce nisem jemal resno, saj je imela doma podobnega pijanca, kot je bil moj oče, njegov bratranec. Bil sem vesel fant, za štose, dekleta so me imela rada. Kadil pa nisem, pa ne vem, zakaj ne. Po osnovni šoli sem se vpisal na gimnazijo, se preselil v internat, prepričan, da se mi bosta v Ljubljani cedila med in mleko. Brigala me je šola, sanjal sem o svobodi, žuriranju, puncah, veseljačenju! A sem dobil zelo strogo razredničarko in tudi v internatu se z vzgojiteljem ni dalo pogajati. Živa ''jeba'', samo bič so vihteli nad menoj! Nekako sem se vdal v usodo. Zamujeno smo potem nadoknadili ob koncu tedna in med počitnicami. Še danes ne vem, kako sem sploh lahko maturiral, saj sem se učil manj kot nič. Odločil sem se, da se vpišem na igralsko akademijo, a se mi je zalomilo. Izkazal sem se za totalno nesposobnega. Mogoče sem takšno situacijo, ko so bili ''drugi krivi'' za moj poraz, celo sam iskal. Verjetno. Niti na kraj pameti mi ni padlo, da bi poskusil srečo na kakšni drugi fakulteti. Predal sem se uživanju, svojo smolo pa sem obilno utapljal v alkoholu. Verjetno sem bil potencialni pijanec že v prvem ali drugem letniku gimnazije, pa sem to lahko še skrival. Po tistem, ko se nisem streznil več mesecev zapored, je bilo težko reči, da sem še pri zdravi pameti. Kadar mi je zmanjkalo denarja, ki mi ga je mama redno pošiljala, sem odkolovratil do avtobusne postaje in tam beračil. Zmeraj se je našel kdo, ki mi je v žep porinil kakšen tolar. Tudi prodajal sem se. Ni bilo pomembno, ali je bila stranka moškega ali ženskega spola. Ko si pod gasom, ti je čisto vseeno, da le pade nekaj keša. Najraje sem imel starejše ženske, željne seksa. Zmeraj so me še nahranile, umile, mi dale s seboj nekaj oblačil. Poleg plačila. Z eno takšno – ko sva začela, sem imel malo več kot 19 let ona pa 73 – sem se družil skoraj pol leta. Potem pa me je začela prevzgajati, češ kako bi bilo fajn, če bi se šel zdravit in podobno. Pa sem jo poslal v tri krasne in nikoli več se nisem vrnil.

Leta 1992, 17. januarja, sem zbolel. Dobil sem pljučnico. Tako hudo je že bilo, da se mi je bledlo. Prijatelj Mikša me je odvlekel k zdravniku. A ker nisem imel urejenega zdravstvenega zavarovanja, so naju vrgli skozi vrata. Potem je Mikša telefoniral na uredništvo Slovenskih novic. Povedal jim je, za kaj gre. Neki novinar je prišel k nama že čez pol ure. Pomagal me je odvleči v Zdravstveni dom. Ko je vratarju pokazal izkaznico, so vsi postali zelo prijazni. Verjetno še malo preveč, ker moja zgodba v časopisu ni bila nikoli objavljena. Novinar me je skupaj z vrečko antibiotikov odpeljal domov, k staršem, kjer sem okreval več kot pol leta. Da bi bila smola še večja, sem staknil še granulom. Usta sem imel polna gnoja, zobje so se mi majali, bolelo pa je kot sam hudič. Poskušal sem se pozdraviti z žganjem, a sem si naredil samo škodo. Močni antibiotiki in žganje sta smrtna sovražnika. Dokazano!

Verjemite, da človek čuti, kdaj bo umrl! Meni se je to zgodilo septembra istega leta! Nisem več mogel zadrževati niti blata niti vode. Sploh si nisem upal spati v postelji, da mama ne bi opazila, kaj se dogaja z menoj. Tako in tako jo je bilo sram, da je bolj ni moglo biti. Še ata se je ob pogledu name streznil in zmajeval z glavo. Oktobra je umrl ded. Ciroza jeter. Kar pobralo ga je. Od danes na jutri. Zjutraj na dan pogreba sem sklenil, da bom nehal piti. Smrti sem se strašno bal, pa ne vem, zakaj. Zdržal sem do večera, ko nisem več mogel umiriti tresenja rok in nog. Že tako sem bil živ okostnjak zaradi pljučnice in zagnojenih dlesni. Ni bilo misliti, da bi še bolj kaznoval telo. Mami ni počela drugega, kot jokala ter očitala očetu, da je on za vse kriv. Sestra, ki je prišla v puberteto, je bila zaradi svoje bolezni do konca zafrustrirana. V tej norišnici so morali prenašati še mene. Ponoči nisem spal. Taval sem po hiši in iskal alkohol. Strah se mi je zažrl v kosti, kajti ugotavljati sem začel, da mi odpovedujejo noge. Kadar sem hotel vstati iz postelje, sem se kar nekaj časa trudil, da sem lahko stal pokonci. Kar klecal sem. Ko sem se nekoč le privlekel do kuhinje, sem naletel na sestro. Iz nje se je usulo: da jo je sram, ker sem takšen, da ne počnem drugega, kot preklinjam, pljuvam po tleh, rigam, prdim in za mizo žrem kot navaden prašič. V jezi, ki me je že tako in tako preplavljala, sem stopil do nje in jo udaril. Začela je jokati, nakar je pritekla mama, in ko je videla na njenem obrazu sled moje roke, je brez besed iztegnila roke in zasikala, naj izginem. Da me noče več videti.

V torek dopoldan, po steklenici slivovke, ki sem jo spil proti jutru, je pred hišo ustavil rešilni avto. Oče, ki tudi ni bil čisto trezen, je vstopil v mojo sobo in mi rekel, naj se pripravim, da me bodo odpeljali na zdravljenje. ''Raje crknem!'' sem zasikal nazaj in se še bolj zakopal pod umazano odejo.

Žal se dvema fantoma, ki sta me zagrabila, nisem mogel upirati. Pomagala sta mi, da sem se oblekel. Sam se ne bi mogel. Mame ni bilo na spregled, sem pa z enim ušesom ujel njeno hlipanje, ki je prihajalo izza kuhinjskih vrat.

Dni, ki sem jih preživel na odvajanju, ne bom nikoli pozabil. Tudi sovražniku ne bi privoščil tega, kar sem moral prestati! V sobi sem bil skupaj z nekim znanim gospodom. Njegov obraz je poznala vsa Slovenija. Ni pa poznala tistega, ki sem ga poznal jaz. Bil je ogaben, tako kot je bil ogaben tudi moj. Star sem bil komaj 21 let, toda z žganimi pijačami so bile zasvojene vse celice mojega shujšanega telesa. Ko sem šel na stranišče, sem imel kri na vodi. Kri na blatu. Bruhal sem kri. Zdravniki so dejali, da so postlali notranji organi kot sito – polni ran in lukenj. Bil sem nevaren samemu sebi, zato so me imeli pogosto zvezanega. Po treh tednih sem se, ko sem se prebudil, prvič zavedel, da soba ne stoji pokonci. Da lahko diham, ne da bi me grabila panika. Čez mesec dni me je prišla obiskat mama. Oče ne, ker ni bil nikoli povsem trezen. Ni mogla verjeti svojim očem, ko me je zagledala! Skočila je k meni in me objela. Tega objema ne bom nikoli pozabil. Še danes, ko sem trezen skoraj 25 let, pa me kdaj zamika, da bi spil kakšen kozarec vina, se spomnim njenih rok, ki so se me oklenile. Bil sem brez vseh sprednjih zob, nosil sem opornico, kajti padel sem po stopnicah in si zlomil roko. A bil sem že na pol človek. Cel še ne. Do ozdravitve je manjkalo še veliko trnja in odpovedovanj.

Pri tridesetih sem se vpisal na fakulteto, diplomiral, si našel službo. Le ženske nimam. Tam, kjer živim, me vsi zelo dobro poznajo. V bistvu se me dekleta bojijo, saj je naša družina že več zaporednih rodov vdana alkoholu. Tudi moj oče je lani umrl zaradi njega. Le jaz sem se rešil. Za zdaj. Morda je bolje, da nimam otrok. Kri ni voda, pravijo ...«

(Konec)

Franjo Sirc in njegov pečat Kranju

Peter Colnar

Trgovec in industrialec Franjo Sirc, ki je dal v svojem življenju močan pečat industrijskemu Kranju, se je rodil 27. novembra 1891 v Kranju. Med drugim je bil tudi oče pomembnega slovenskega ekonomista, na smrt obsojenega Ljuba Sirca. S sinom sta bila oba obsojena na razvpitem Nagodetovem procesu. Franjo se je rodil očetu Francu in materi Magdi, hčerki Petra Pavla Franchettija. S štiri leta mlajšim bratom Vinkom sta kmalu ostala brez očeta, saj je umrl zaradi tuberkuloze.

Šolal se je na slovanski trgovski akademiji v Pragi. Najprej je bil zaposlen kot praktikant pri podružnici praške Obrtniške banke v Trstu. Od oktobra 1911 je bil zaposlen kot uradnik na centrali Kreditne banke v Ljubljani. Nekaj časa prve svetovne vojne je preživel tudi na bojišču. Po odpustu iz vojske je v Kranju postal vodja materine trgovine. Septembra 1918 se je poročil z Zdenko, hčerko Cirila Pirca. Materino trgovino je želel spremeniti v veletrgovino, vendar se mu to ni posrečilo. Začel je iskati nove možnosti zaslužka. Leta 1922 je postal direktor podružnice Slavenske banke v Kranju. Pri tem mu je pomagal Ciril Pirc, ki je maja 1921 postal kranjski župan. Podružnica banke je bila v stavbi tiskarne Sava, ki je bila predhodnica Gorenjskega tiska (na prostoru sedanjega Globusa). Ciril Pirc, ki je bil direktor tiskarne, je po prvi svetovni vojni vključil Franja Sirca v svoje podjetje in ga postavil za odgovornega urednika v tiskarni Sava v Kranju.

V letu 1928 je sodeloval pri ustanavljanju več večjih podjetij v Kranju. Z domačim kapitalom je bila zgrajena tudi njegova tekstilna tovarna v Stražišču pri Kranju. Od gostilničarja in posestnika Pavla Šmida je kupil zemljišče v Stražišču nad Gaštejskim klancem. Ko je od občine Stražišče dobil potrebna dovoljenja, je začel graditi tkalnico. Tovarna je zaposlovala petdeset delavcev, na leto je proizvedla med osemsto tisoč in 1.250.000 tekočih metrov bombažne tkanine. Ob izbruhu druge svetovne vojne je bilo uničeno vse, kar je dolga leta ustvarjal. Nemški okupator, pred katerim se je z družino umaknil v Ljubljano, je ukinil proizvodnjo tekstila in uvedel proizvodnjo za vojaške potrebe.

Po končani vojni je na ministrstvu za industrijo in rudarstvo dobil mesto referenta za tekstilno industrijo. Veliko je potoval po svetu. Njegovo zadnje potovanje je bilo v Varšavo leta 1947. Po vrnitvi je bil aretiran in obtožen, da je posredoval podatke o stanju jugoslovanske tekstilne industrije. Na Nagodetovem procesu je bil obsojen na deset let odvzema prostosti s prisilnim delom. Njegovo premoženje je bilo zaplenjeno, za deset let pa je izgubil tudi politične pravice. Avgusta 1950 so ga pogojno izpustili s prestajanja kazni, tri mesece kasneje pa je umrl.

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- **V Podljubelju se je 27. 11. 1860 rodil gospodarstvenik Andrej Šarabon. Leta 1923 je bil soustanovitelj in nato predsednik upravnega sveta tiskarne Merkur.**
- **V Kamniku se je 29. 11. 1795 rodil verski in družbeni reformator Andrej Bernard Smolnikar, ki je od leta 1837 živel in deloval v ZDA.**
- **V Srednjih Bitnjah pri Kranju se je 30. 11. 1845 rodil misijonar Andrej Šifrer.**
- **V Pevnem pri Škofji Loki se je 2. 12. 1858 rodil duhovnik in politik Andrej Kalan. Bil je med pobudniki ustanovitve Univerze v Ljubljani.**

»Na elektriko ...«

Alenka Bole Vrabec

mizica, pogrni se

Leta 1881 je po tirih zapeljal prvi električni tramvaj na svetu. Vstopna postaja je bil Lictherfeld, danes del Berlina. Dotlej so imela velika mesta konjske tramvaje, sijajna novost pa je bila delo Wernerja Siemensa (1816–1892). Siemensi so bili meščanska družina iz Goslarja, v starih listinah zasledimo priimek že 1384. Werner je bil četrti otrok in prvi sin, vseh otrok pa je bilo štirinajst. Sredstev, da bi zelo nadarjenega sina poslala na univerzo, ni bilo. Na nasvet svojega profesorja geodezije na gimnaziji se je Werner javil v vojaško šolo in zelo kmalu postal artilerijski podčastnik v pruski vojski, kar mu je omogočilo, da je 1835 kot bodoči častnik poslušal predavanja na univerzi. Zaradi smrtnega zapleta v nekem dvoboju so ga obsodili na pet let zapora v magdeburški trdnjavi. Njegova celica je kmalu postala poskusni laboratorij. Nastajale so zamisli za bodoča odkritja. Po pomilostitvi se je vrnil v Berlin 1842. Leta 1846 je izumil kazalni telegraf s samodejnim prekinjanjem, 1866 načelo elektroenergetske tehnike (tehnike jakega toka).

V vojski se mu je – ne glede na prestano kazen – obetala sijajna kariera, vendar se je Werner Siemens odločil drugače. Postal je izumitelj in podjetnik.

Že 1847 je skupaj z J. G. Halskejem ustanovil Zavod za graditev telegrafov, iz katerega je zrastel eden največjih koncernov elektrotehnike in elektronike v svetu, Siemens AG. Skupaj z bratom Wilhelmom je 1856 izumil regenatorni sistem za plavže, 1864 se je uveljavilo Martinovo jeklo. Leta 1881 je iz Lichterfelda proti Berlinu zapeljal tramvaj na električni pogon. Vagon je bil dolg pet, širok dva metra, hkrati se je v njem lahko peljalo dvajset potnikov. Hitrost se je gibala okoli 20 km/h.

Werner Siemens je bil izrazit družinski človek. Imel je šest otrok, štiri s prvo ženo, ki mu je kmalu umrla, nato pa z drugo še dva. V življenju je poznal velike vzpone, a tudi padce, nemalokrat so ga mučile materialne težave. Zavzemal se je za pošteno patentno pravo. Pri svojih izumih je trezno presojal, kaj je tisto, kar bo prinašalo korist ljudem. Bil je dosti pred svojim časom, o čemer priča tudi njegova bogata korespondenca z znanstveniki, z družino in vplivnimi osebnostmi. Za vse družbi koristne iznajdbe je bil leta 1888 povišan v plemiški stan.

Berlinski adventni kolački z medom, lešniki in čokolado – za 12 modelčkov za mafine

Za 1 peko potrebujemo: *175 g posebne bele moke, 125 g medu, 100 g zmletih lešnikov, 100 g masla, 50 g kandiranega ingverja, 50 g temne čokolade, 2 jajci, 1 sladkor z vaniljo, 1 čajno žličko pecilnega praška, 1 čajno žličko cimeta, pol žličke ingverja, četrt čajne žličke klinčkov, četrt čajne žličke muškatnega oreška, četrt čajne žličke kardamoma, sladkor v prahu za posip.*

Pečico ogrejemo na 175 stopinj. Čokolado in ingver fino sesekljamo. V skledo damo presejano moko in vse suhe sestavine razen sladkorja v prahu. Dobro premešamo. Dodamo med, mehko maslo in jajci. Zmešamo z ročnim mešalnikom. Zmes nadevamo v papirnate skledice, lahko tople ali hladne. Preden postrežemo, jih potresemo s sladkorjem v prahu.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Predsednik države Borut Pahor in kranjskogorski župan Janez Hrovat sta lani sodelovala pri pleskanju Osnovne šole 16. decembra v Mojstrani. Po končanem delu sta na steni pustila odtis. Tega pa sta očitno pustila tudi pri volivcih, saj sta po zadnjih volitvah oba še vedno na položajih. N. R. / Foto: Gorazd Kavčič

Spektakularni slap Peričnik je v letošnjem poletju privabil skoraj dvajset tisoč obiskovalcev. Prav zdaj opravljajo ponovne meritve njegove višine, saj natančno izmerjen ni bil še nikoli. N. R. / Foto: Gorazd Kavčič

Nove knjige (462)

Morska molitev

Miha Naglič

»Tvoja mama je nocoj tu, Marvan, z nama na tej mrzli obali, obliti z mesečino, med jokajočimi otročički in zaskrbljenimi ženskami, ki govorijo drugačne jezike kot midva. Med Afganistanci in Somalci in Iračani in Eritrejci in Sirci. Vsi nestrpno čakamo sončni vzhod, vsi se ga na smrt bojimo. Vsi iščemo dom.

Govori se, da veljamo za vsiljivce. Da smo nezaželeni. V svoji nesreči naj se zatečemo kam drugam. / Toda skozi šum morja slišim glas tvoje mame, ki mi šepeta v uho: 'O, ljubi moj, če bi le videli samo pol tega, kar si videl ti. Ko bi vsaj videli. Potem bi gotovo našli prijaznejše besede.' / Od strani te gledam v obraz, moj deček, trepalnice ti počivajo v nedolžnem spancu, v soju zadnjega luninega krajca se zdijo kot narisane s kaligrafskim peresom. Dejal sem ti: Drži me za roko. Nič hudega se ne bo zgodilo.' / To so samo besede. Očetovska zvijača. Tvojemu očetu se trga srce, ko mu tako zaupaš. Kajti nocoj ves čas mislim samo to, kako globoko je morje, kako prostrano, kako brezbrižno. Kako brez moči sem, da bi te zaščitil pred njim. / Lahko samo molim. / Molim, naj Bog vodi čoln čez valove, ko se bo obala izgubila v daljavi in nas bo razburkano morje premetavalo sem ter tja kot lupinico, ki jo lahko v hipu pogoltne. Kajti ti, ti si dragocen tovor, Marvan, najdragocenejši, kar jih je videl svet. Molim, da morje to ve. Inšalah.«

V gornjem odstavku sem si dopustil nekaj nedopustnega. Pesmi velikega pesnika, ki so sicer napisane v svobodnem verzu, sem prepisal tako, kot da so proza. A so še vedno pesem v prozi. Zato naj mi avtor ne zameri. Na koncu zapiše: »Morsko molitev je navdihnila zgodba Alana Kurdija, triletnega sirskega begunca, ki mu ni uspelo prepotovati na varno v Evropo in se je septembra 2015 utopil v Sredozemskem morju. V letu po Alanovi smrti je umrlo ali izginilo še 4176 drugih, ki so se odpravili na podobno pot. Ta knjiga je posvečena tisočem beguncev, katerih življenja so ugasnila na morju, ko so bežali pred vojno in preganjanjem.« Kdo se ne bi spomnil fotografije utopljenega dečka! Pesnitev se morda dogaja prav na tisti obali. Ali pa na neki drugi obali v Sredozemlju, kjer begunci čakajo na prevoz v Evropo. Oče pripoveduje sinu o tem, kako lepo mesto je bil njun rodni Homs, preden ga je uničila državljanska vojna. Zato jim ne preostane drugega, kot da bežijo, a pot je polna neprijetnosti in nevarnosti. Zdaj lahko le molijo, da bodo srečno prišli čez morje ... Preživelim so namenjeni tudi dohodki od prodaje te knjige.

Khaled Hosseini, Morska molitev, ilustracije Dan Williams, Mladinska knjiga, Ljubljana, 2018, 48 strani

PO POTEH DOLENJSKIH SLAVČKOV

Trije avtobusi z izletniki Gorenjskega glasa so dva tedna nazaj vozili po poteh slavnih Dolenjcev: pesnika, prevajalca in urednika Toneta Pavčka in glasbenika Lojzeta Slaka.

Jože Košnjek

Organizator izletov Gorenjskega glasa Grega Flajnik je z izbiro ciljev oktobrskega izleta zadel v polno. Bralci in naročniki Gorenjskega glasa so napolnili tri avtobuse in na potovanju združili zgodovino, kulturo, arhitekturo, poezijo, glasbo in veselje, saj je bilo nekaj dni pred našimi potovanji martinovo. Najprej smo namreč obiskali ljubljanske Žale, spoznali Plečnikovo arhitekturno mojstrovino, zgrajeno leta 1940, in postali pred grobovi znanih Slovencev, tudi pesnika Toneta Pavčka in arhitekta Jožeta Plečnika. Spoštljiv obisk Žal smo sklenili z obiskom Parka zvončkov, kjer počivajo ob rojstvu umrli otroci.

Potem smo se vozili in hodili po poteh velikih dolenjskih rojakov Toneta Pavčka in Lojzeta Slaka. Oba slavčka z dolenjskih gričev imata veliko skupnega. Njuni rojstni vasi, Pavčkov Šentjurij ali Šentjurje po domače in Slakov Jordankal sta si blizu, obe v okolici Mirne Peči. Pesnik in godec sta bila prijatelja. Lojze je prelil v skladbe, ki so njegove knjige, kot je rekel sam, nekaj Pavčkovih pesmi. Oba sta umrla leta 2011. Slak 29. septembra, na dan Pavčkovega rojstva, Pavček pa oktobra. V Šentjuriju, ki je Pavčkova Vrba, nam je knjigo pesnikovega življenja in dela odprla domačinka, Slakova sorodnica Anica Barbo Levstik. Sledil je postanek v Mirni Peči, kjer so oktobra v stari šoli uredili čudovit muzej Lojzeta Slaka. V njem nam je o Slakovem življenju in glasbeni poti pripovedovala Ljudmila Bajc. Anica Barbo Levstik nas je sprejela tudi v Malem Kalu pri Barbovih, na domu Slakove mame Ane, kjer je Slak odraščal. Iz Malega Kala je odšel v Ljubljano, v svet, postal slaven in ostal skromen.

Dveletnega Lojzeta so hoteli vrniti mami in očetu na Jordankal, vendar se je na vse načine upiral. Ostal je v Malem Kalu in se skrivaj učil igranja na stričevo harmoniko. V 47-letnem glasbenem delovanju je za svoj trio in za Fante s Praprotna napisal 531 viž, ki so posnete na 58 nosilcih zvoka. Pokopan je v Šentvidu nad Ljubljano.

Pri Barbovih pa nas je čakal prečastiti sveti Martin, ki je mošt spremenil v vino in nam zabičal, da nikakor ne smemo domov brez glasbe, petja in plesa. Seveda smo ga ubogali!

Prva skupina izletnikov pred Slakovim muzejem v Mirni Peči / Foto: Gregor Flajnik

Na Malem Kalu pri Barbovih so postavili spomenik Lojzetu Slaku. Ob njem se je fotografirala tretja skupina izletnikov. / Foto: Gregor Flajnik

Pavčkov dom v Šentjuriju je bila prva postaja drugega izleta po poteh Pavčka in Slaka. / Foto: Gregor Flajnik

Dobrodelna razstava posvečena Unicefovi punčki iz cunj

Punčko iz cunj poznajo vse kulture sveta. Marsikomu je v otroštvu delala družbo, v Unicefovem projektu pa predstavlja otroka iz države v razvoju, ki ga je treba cepiti in potrebuje našo pomoč. S projektom Punčka iz cunj je Unicef Slovenija v preteklih letih rešil ogromno otroških življenj. Tokrat bodo odprli dobrodelno razstavo pisanih punčk v četrtek, 6. decembra, ob 18. uri v Peterokotnem stolpu na Ljubljanskem gradu. Prijetno druženje v decembrskem razpoloženju bo popestril nastop dua Spopad harmonik, v katerem Miha Debevec in Dejan Kušer z občuteno interpretacijo in virtuoznim obvladovanjem glasbila demonstrirata svoj prepoznavni glasbeni izraz, kombinacijo diatonične in klasične harmonike.

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.
Naročniki **Gorenjskega glasa,** izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: ***040 514 975***
Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)
Presenetile vas bodo novice, ki bodo romantično obarvane. Kljub slabemu vremenu boste vi okoli sebe videli le sonce. Dobro voljo boste prenesli na vse v svoji okolici. Povečala se vam bo tudi delovna vnema in uspeh je pred nosom.

Bik (22. 4.–20. 5.)
Zaradi prehitrih besed se lahko zgodi, da v krogu družine ali drugih bližnjih pride do prepira in zamere. Morate se vprašati, kaj vse lahko vi naredite, da se to hitro preneha, in nikar še sami ne prilivajte dodatnega olja na ogenj.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)
Za veselim in nasmejanim obrazom skrivate žalost. Skrivate jo pred sabo in pred drugimi. Masko, ki jo nosite, je iz dneva v dan težje nositi. Ko boste tik pred odločitvijo, se ne pozabite vprašati, kdo ste, kam greste in katere so vaše resnične želje.

Rak (22. 6.–22. 7.)
Strah vas bo, da bi priložnost šla mimo vas, zato boste te dni stalno na preži. Ob koncu tedna se stvari postavijo na svoje mesto in blesteli boste v svojem trenutku zmagoslavja. Vse je bilo vredno, ves trud in angažiranje.

Lev (23. 7.–23. 8.)
V prejšnjem obdobju ste preveč delali, šli čez mejo, preko sebe. Vsaka stvar terja svoj davek in vaš bo prisiljen počitek. Občutek, da ste kot prazna vreča in brez energije, vas bo položil v posteljo. Vse bo v redu in ni razloga za paniko.

Devica (24. 8.–23. 9.)
Resnica in laž si podajata roko. Prav tako si tudi sreča in nesreča vedno hodita naproti. Dan ni enak dnevu. Jutri vam lahko prinese same čudovite stvari. Zakaj ne, zakaj ne ravno vam? Vse je mogoče in vse se vedno zgodi z razlogom.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)
V delovnem okolju boste končno imeli priložnost pokazati svoje vrhunsko znanje. Kasneje se vam bo več kot lepo finančno obrestovalo. V bližnji prihodnosti. Lažje boste zadihali in si privoščili nakup, o katerem že dolgo časa sanjate.

Škorpijon (24. 10.–22. 11.)
Če ste imeli zadnje čase občutek, da se nikamor ne premaknete, se vam bo v tem tednu vse postavilo na glavo. Hiteli boste z enega na drugi konec. Za veliko stvari vam bo zmanjkalo časa, zato glejte, da ne pozabite na dane obljube.

Strelec (23. 11.–21. 12.)
Obeta se vam nepričakovano potovanje. Lahko bo to oblika darila nekoga, ki mu veliko pomenite in se zaveda, da ste nujno potrebni dopusta. V čustvenem svetu se vam bodo začele dogajati neverjetne stvari in kar šokirani boste.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)
V primeru, da vas obišče žalost, ta ne bo dolgo ostala na obisku. Ste vesele narave in znate tudi slabe dogodke sprejeti z nasmehom. Kmalu vam bo šlo vse po načrtu. Na področju službe bo kmalu prišlo do pozitivnega rezultata.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)
Neke uradne zadeve vam bodo prinesle temne oblake. Znašli se boste in se posvetovali s strokovnjakom za določene težave. Naj vam ne bo škoda denarja. Čeprav ne bo kazalo preveč dobro, se na koncu uredi tako, da boste več kot zadovoljni.

Ribi (20. 2.–20. 3.)
Preveč se gibljete v enem krogu in ne širite obzorja. Veliko ljudi je, ki bi se radi družili z vami, vi pa jim sploh ne daste te možnosti. Kmalu nepričakovano pride do situacije, ko se temu ne boste mogli ogniti – in ne bo vam žal.

TA JE DOBRA

V napačni basni

Zagotovo poznate La Fontainovo basen o mravlji in murnu. Tisto, kako je muren poleti pel, mravlja pa garala, pozimi je zmrzoval, ona pa je uživala ...
V resnici je bilo povsem drugače: Pomlad. Muren poje, mimo mravljinec privleče smrekovo iglico, dvakrat večjo, kot je sam.
Ustavi se in okara murna:
»Zakaj ne delaš, zakaj samo prepevaš?«
»Vadim! Poleti sem povabljen na operni festival v Verono.«
Mravljinček si misli svoje in odide dalje.
Na jesen je muren spet doma, veselo poje, mravljinec pa še vedno gara. Ustavi se, in kot se za basen spodobi, pove nauk: »Lenega čaka prazen bokal!«
Muren pa: »Kaj me briga, pozimi gostujem v pariški operi!«
Mravljinec užaljen zasope: »Pa greš res v Pariz?«
»Prisežem!«
»Prav! Če boš v Parizu slučajno srečal tistega La Fontaina, mu reci, da ga en k... gleda.«

V gostilno bo šel

Gorenjec vstane s kavča in reče ženi: »Žena, obleci se, jaz grem v gostilno na kozarček.«
Žena: »Ali to pomeni, da me vabiš s sabo?«
»Ne, samo peč sem ugasnil!«

Zlaganih trideset

Marta prijateljici: »Ne verjemi nikomur, ki reče, da je čez trideset.«
»Zakaj pa ne?«
Marta: »Ker je najmanj petnajst centimetrov zlaganih.«

LAŽJI SUDOKU

9	8	6	5		1		2	
4			6	2				1
					3			5
2		3		9			7	4
	7		3		4		8	
8	1			7		9		3
3			7					
1				6	2			8
	4		8		9	7	1	

Rešitev:

9	8	6	5	4	1	3	2	7
4	3	5	6	2	7	8	9	1
7	2	1	9	8	3	4	6	5
2	5	3	1	9	8	6	7	4
6	7	9	3	5	4	1	8	2
8	1	4	2	7	6	9	5	3
3	6	8	7	1	5	2	4	9
1	9	7	4	6	2	5	3	8
5	4	2	8	3	9	7	1	6

TEŽJI SUDOKU

2	3	8			5			
5					8		9	
	4			2			5	
		6			7			
		5	6		1	3		
			4			7		
	1			8			4	
	5		1					6
			5			8	2	

Rešitev:

2	3	8	9	1	5	6	7	4
5	6	1	7	4	8	2	9	3
9	4	7	3	2	6	1	5	8
3	2	6	8	5	7	4	1	9
4	7	5	6	9	1	3	8	2
1	8	9	4	3	2	7	6	5
6	1	3	2	8	9	5	4	7
8	5	2	1	7	4	9	3	6
7	9	4	5	6	3	8	2	1

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov.

Sestavil: B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: F. KALAN	OBLIKA IMENA JUSTA	ZADNJI POGOJ	DRŽAVNIK CASTRO	VRSTA OGLJIKO-VODIKA	JANEZ BONČINA	KMEČKO NASELJE	LETNI GOZDNI POSEK	MESTO PRI PALMANOVI V ITALIJI	VNETJE SKLEPOV, REVMA	GORENJSKI GLAS	JEZERO V ETIOPIJI	TERME PRI PADOVI	KENAN EVREN	JEDRO, BISTVO	REKA V GR. PODZEMLJU / FIZIKALNA KRIVULJA						UGO TOGNAZZI / BELOPOLTA SUŽNJA V HAREMU		
NAŠ MA-TEMATIK (J. V)					25					VRŠILEC TAKSACIJE			14						PEVEC COTUGNO		28		
GLAVNO MESTO MONGOLIJE										MESTO V WALESU / KNJIGA Z ZEMLJEVIDI									IGRALEC SANDLER / PISATELJ SVETINA				
GNUS					AMERIŠKI GLASBENIK (CARLOS) / NAGIB								PLOD BUKVE / PREDNIKI NEMCEV		3		GLASBILO S STRUNAMI / REŽISER KUSTURICA		18				
KOMIK ARTAČ	17					VLAČILNA MREŽA ZA LOV OB OBALI			6					ŠVEDSKO SMUČIŠČE / IVAN TAVČAR				KRMILO PRI AVTU / ENA OD ELEKTROD					16
IVO MOJZER			NATRIJ / VRSTA GODALA			ODPRTA POŠKODBA	ODŽAGAN KOS DEBLA / MESTO V S. IRSKI				JADRANSKI OTOK					NOVOZE-LANDSKI DOMAČINI / SVETI VERZ BUDIZMA					9	HRIBOVEC	LATNIK ZA VZGOJO TRTE
NAVJE				HRASTA / ? IN IZOLDA		20					VOJAŠKA BOLNIŠNICA	MREŽASTA TKANINA / ROMUNSKI TERENEC							LITERARNI JUNAK (MARTIN)	ROMUNOV SOSED			
OGNJENIK V GVATE-MALI								MUSLIMAN-STVO / PISATELJ LEINO						IGRA S KARTAMI / REKA V AFRIKI						DVIGNJEN DEL CERKVE / OBL. IMENA ŽARKO			
GORENJSKI GLAS	BORZNI POSREDNIK	REKA V SIRIJI / SORTA KROMPIRJA		2						GOROVJE V MJANMARU				8			SUVERENA SKUPNOST / VODNA ŽIVAL						
ITAL. DIRIGENT (BERNAR-DINO)									ŠKANDAL	SRH Z DRHTENJEM / REKA NA POLJSKEM	22				TEPKA, TRAPICA / PODZEMNA ŽIVAL				19		TOM JONES / PAUL DANIELS		27
ANTIČNO IME REKE GUADIANE V ŠPANIJI					KOŠARKAR MURIČ	SUMERSKA BOGIN JA PLODNOSTI / PRASKA						ŽAREČ DELEC SNOVI						PRVI MADŽARSKI KNEZ					
KATJA EMAN			POSTELJNI OGREVALNIK / KOROŠKI SLOVENEC						4			BOŽJE-POTNIK	RIŽEVO ŽGANJE / NARAVA (STAR.)			15		GRUDI, PRSA					
TRAVNIK							ZAKONČEV OČE	PLOŠČA IZ CEMENTA ZA KRITJE STREH															
ENOTNOST			13					GOVORNIK, PRIDIGAR / DIVJI KOZEL						NAŠ IGRALEC (JURIJ)	STARA RIMSKA LADJA, TROVES-LAČA								
ZGODEN				ALANDSKI OTOKI	DIRKALNI KONJ / UMIRANJE, POMOR						MAZILO / JEZERO NA ŠKOTSKEM (LOCH)												
ABERDARE ATITLAN LUMIERE MOLINARI TARTANA	ATLETSKA DISCIPLINA	GL. MESTO SIRIJE / GLASBENIK JURAK			10				PEVKA MILČINSKI	VRTILNI MOMENT / PRAZNIČNI OGENJ													
MODEL VOZILA FIAT						LADJA ZA PREVOZ NAFTE / JAPONSKI VULKAN					26		5. IN 3. VOKAL / SKAND. MOŠKO IME	11									
PLETENA POSODA							KEMIK ONSAGER / TINKARA KOVAČ					ATA / EDI ŠELHAUS											
DRŽAVA Z GLAVNIM MESTOM MASKAT			5		NAŠ IGRALEC (S. S.)																		
PRALNI ŽAMET					DEKOR					7	LISASTA KRAVA												

GORENJSKI GLAS	PLETENA STEKLE-NICA	NAŠ BIVŠI NOGOMETAŠ (MLADEN)	MENJAČICA	FRNIKOLA	DEL VODOVODNE NAPELJAVE	VELIKA OPICA	NEMŠKA REVOLU-CIONARKA (CLARA)
SOSED NEMCA							12
FILMSKA PIONIRJA (LOUIS IN AUGUSTE)		24					
USTREZEN NADOMES-TEK							
VELIKA ŽIVALSKA USTNICA					NICOLE KIDMAN / OMELO (REDKO)		
BARVILO ZA LASE, KANA				ŠVICARSKI DRŽAVNIK (ADOLF) / OBRI			
OLIVIA JOHN			EGIPČ. BOG, AMON / SNEŽENI MOŽ				
PODUK	23						NUŠA DERENDA
GORENJSKI GLAS	JAVNI GOVORNIK	BIBLIJSKI PREROK / MOČVIRSKA PTICA				21	
MATE-MATIČNA KOLIČINA		1					
SAD ROŽI-ČEVCA						SVEŽENJ VEJ ZA KURJAVO	TUREK, OSMAN
PEVKA DEŽMAN / BEATLE (RINGO)				ŠVEDSKO IME LUKE TURKU / MIRUJOČI DEL STROJA			

Nagrade: 3-krat dve vstopnici za koncert

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do ponedeljka, 10. decembra 2018, na Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj. Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Nazorjevi ulici 1.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28				

MEDIA BUTIK D.O.O., POTOČE 33, PREDDVOR

DRUŽABNA KRONIKA

OD ZLATE DO ZELENE BARVE

Začenja se adventni čas, čas pred božičem, čas adventnih venčkov. Glede na modnost, želje in okus posameznikov so oblike in barvna paleta venčkov, ki so danes predvsem dekorativne narave, pestre.

Alenka Brun

Biotehniški center (BC) Naklo je pred kratkim povabil tudi na delavnico, kjer so predstavili trende v adventnih dekoracijah in seveda same adventne venčke. Sonja Jerič Štefe, učiteljica cvetličarstva na BC Naklo, nam je povedala nekaj o tem, kaj je letos modno oziroma po čem ljudje po njenih opažanjih najraje posegajo.

»Vsako leto je modnih več barv, saj smo tudi ljudje različni.« Barve vplivajo na naša čustva. Enim so všeč tople, drugim hladne barve, pove Jerič Štefetova. Odločimo pa naj se za barvno kombinacijo, ob kateri se najbolje počutimo oziroma nam je najbolj všeč.

Letos je recimo modna rožnato-smetanasta kombinacija: »Poimenujemo jo lahko kar prijetna eleganca – se pravi: nežna, pudrasta, smetanasta, rožnata; tudi v kombinaciji z bordo rdečo barvo.«

Pogovor nanese na sveče, ki so na adventnem venčku. Lahko so nižje in debelejše ali pa ozke in visoke, ki v tem primeru delujejo bolj elegantno: »Prefinjeno – kot je tudi že rožnata barva sama.«

Zimski dogodek so nadeli ime razstavljenim venčkom, pri katerih pride do izraza modra barva z naravno kombinacijo: »Zelo temna, morska modra z naravnimi plodovi, materiali in naravnimi, zemeljskimi barvami. Naslednja kombinacija je kot ledeno jutro. Je bolj hladna, pomirjujoča, primerna za zimski čas. Tu imamo t. i. mint modro, ledeno modro barvo. In potem imamo medeno-zlato barvno kombinacijo, ki smo jo poimenovali Zlati prazniki ter je čisto nasprotje hladnemu jutru: je polna energije, topline. Že sama rumena barva nam to daje, za zlato pa vemo, da je barva večnosti, prihodnosti.« Na koncu je ostala še Gozdna pravljica, kjer se v različnih odtenkih pojavlja zelena barva v kombinaciji z naravnimi gozdnimi plodovi.

Jerič Štefetova še pove, da je res odvisno od posameznika, njegovega razpoloženja, okusa, celo značaja, za kakšne kombinacije in materiale se odloči. Poleg naravnih materialov pa se lahko uporabljajo tudi pliš, volna, celo žamet. Opaža tudi, da gre trend zadnja leta vseeno v smeri več blišča, glamurja, več okraskov na dekoracijah. A kot znajo biti nekateri drzni, celo ekstravagantni, pa drugi še vedno prisegajo na tradicijo in njihovi adventni venčki ostajajo rdeče in bele barve.

Foto: Tina Dokl

S Sonjo Jerič Štefe (desno) z BC Naklo smo se pogovarjali o adventnih venčkih in dekoracijah v prazničnem času.

Priljubljeni naravni materiali, rjava barva, svetlejši toni, z rahlim dotikom modre / Foto: Tina Dokl

Eleganca visokih in ozkih sveč / Foto: Tina Dokl

Kombinacija zlate in rumene / Foto: Tina Dokl

Zimski pridih in ... / Foto: Tina Dokl

... prevladujoča temno modra barva / Foto: Tina Dokl

VRTIMO GLOBUS

Amanda zabeležila štiri leta treznosti

Ameriška igralka **Amanda Bynes (32),** ki se je pred petimi leti po številnih incidentih umaknila iz javnosti, je spregovorila o težavni preteklosti. Zanjo, kot pravi, ni krivo duševno neravnovesje, temveč mamila. Že kot šestnajstletno dekle je redno posegala po marihuani. Zdravilo aderal, za katerega je verjela, da pomaga pri izgubi odvečnih kilogramov, pa jo je pogubilo. "Bila sem mlada in neumna," je priznala igralka, ki je sedaj že štiri leta trezna in se posveča študiju modnega oblikovanja.

Umrl je igralec Ricky Jay

V dvainsedemdesetem letu starosti je umrl igralec **Ricky Jay.** Najbolj znan je bil po vlogah v filmih Vroče noči, Hiša iger in seriji Deadwood. Gledali ga bomo v tretji sezoni dramske serije Sneaky Pete. Sicer pa je Jay v šestdesetih letih prejšnjega stoletja služil kruh z izvajanjem čarodejskih trikov v newyorškem Električnem cirkusu. »Bil je edinstven. Ne bomo več srečali njemu podobnega,« je dejal njegov predstavnik za javnost.

Poročila se je hčerka Jackieja Chana

Etta Ng Chok Lam, hčerka igralca **Jackieja Chana,** je obljubila večno zvestobo svoji partnerki Andi Autumn. Ob razkritju vesele novice je med drugimi poudarila, da sta z dekletom končno našli ljubezen. "Združeni v zakonu in ljubezni. Nikoli nisva obupali nad ljubeznijo, kljub temu da sva bili v otroštvu zanjo prikrajšani," je pod poročno fotografijo zapisala devetnajstletnica.

Oprah Winfrey žaluje za mamo

Umrla je triinosemdesetletna **Vernita Lee,** mama televizijske voditeljice in igralke **Oprah Winfrey.** Kljub temu da Oprah z mamo ni imela najboljšega odnosa, sta se skozi leta naučili spoštovati druga drugo. V otroštvu je voditeljica šest let živela pri babici in bila kasneje poslana k mami v Milwaukee. Tam sta jo zlorabljala dva sorodnika. Kot pravi, se je vedno spraševala, kakšna je vloga mame in kaj naj bi čutila do nje.

Simpatična Maja Mohar je vestna študentka italijanščine in španščine na filozofski fakulteti. V prostem času se ukvarja s športnim plezanjem in alpinizmom. Pleza že skoraj desetletje, svoje znanje pa bo nadgradila v alpinistični šoli. Srečali smo jo na nedavnem državnem plezalnem prvenstvu v Kranju, kjer je uspešno povezovala organizacijske niti tekmovanja. / Foto: Gorazd Kavčič

Pomol, kot je nekoč že bil

S ponovno postavitvijo pomola na hotelski strani jezera Črnava v Preddvoru pričakujejo, da bodo jezero lahko namenili čolnarjenju, pozneje tudi kopalcem.

Danica Zavrl Žlebir

Preddvor – Pred kratkim so na hotelski strani jezera Črnava v Preddvoru ponovno postavili pomol, kakršen je v preteklosti že bil. To je prvi korak k ponovni oživitvi jezera za turistične namene, saj v Preddvoru želijo, da ne bi bil le lepa kulisa, temveč bi služil tudi kopanju, čolnarjenju in drugi vodni rekreaciji. V svojem volilnem programu so to navajali tudi domala vsi kandidati za občinske svetnike.

»Za to pa bomo najprej potrebovali odlok o plovbnem režimu. Besedilo smo že pripravili in ga oddali na občino,« je povedala direktorica Zavoda za turizem Preddvor Ernesta Koprivc. »Lahko bi bil sprejet v nekaj mesecih, tako da bi takrat po jezeru lahko že zapluli čolni. Tri smo pri izdelovalcu na Bledu že naročili in spomladi naj bi bili dokončani, do takrat pa bo tudi novi pomol dobil nekaj patine. Naložba v pomol je stala 10 tisoč evrov, izdelal pa ga je domači podjetnik iz Kokre. Kadar je le mogoče, izvajalce poiščemo v domači občini.«

Foto: Primož Pičulin

Prejšnji teden so ob jezeru Črnava postavili pomol, kot je na tem mestu v preteklosti že bil.

Za jezero Črnava si tudi želijo, da bi pridobilo status kopalne vode, zato so naredili elaborat o jezeru in ga že spomladi poslali na okoljsko ministrstvo, da odloči o tem statusu. Kopalne vode je treba pogosto analizirati, že zdaj odvzemajo vzorce štirikrat v poletni sezoni, in kot pravi Koprivčeva, so poročila o kakovosti ugodna. Radi bi uredili tudi plažo za kopalce, morda ob zahodni obali jezera, vendar se je treba najprej dogovoriti z lastniki oziroma se dogovoriti o morebitnem odkupu zemljišč. Na mestu, kjer bi urejali prostor za kopalce, je lastnik Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov, pove Koprivčeva. Dodaja pa tudi, da je treba upoštevati tudi dejstvo, da v jezeru prebivajo race in labodi, ki bi jim kazalo urediti gnezdišča.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 1. 12.
17.20 ROBIN HOOD
21.50 FAHRENHEIT 11/9
13.00 MAGIČNE ŽIVALI: GRINDELWALDOVA HUDODELSTVA
13.20, 15.00, 16.40 GRINCH, sinhro.
15.25 NAJVEČJI DAR
18.20, 20.45 BOHEMIAN RHAPSODY
19.25 ZVEZDA JE ROJENA
21.00 VDOVE
19.20 GRINCH
14.50, 16.40, 18.30 GRINCH, sinhro.
13.50, 15.40, 17.30 GRINCH, 3D
13.40, 18.10, 20.20 BOHEMIAN RHAPSODY
14.00 LUIS IN VESOLJČKI, sinhro.
21.10 ZVEZDA JE ROJENA

CINEPLEXX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 1. 12.
18.50 POJ MI PESEM
15.50, 20.00, 22.20 ROBIN HOOD
18.00 BTS – BURN THE STAGE
16.15, 20.45 MAGIČNE ŽIVALI: GRINDELWALDOVA HUDODELSTVA
15.20 MAGIČNE ŽIVALI: GRINDELWALDOVA HUDODELSTVA, 3D

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 30. 11.
18.00 FAHRENHEIT 11/9
20.00 STEFAN ZWEIG: SLOVO OD EVROPE

Sobota, 1. 12.
18.00 GRINCH, 3D, sinhro.
20.00 FAHRENHEIT 11/9

Nedelja, 2. 12.
17.00 GRINCH, sinhro.
19.00 STEFAN ZWEIG: SLOVO OD EVROPE

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Sobota, 1. decembra
10.00 Sobotna matineja: Brata Grimm: MOTOVILČICA (v dvorani PGK)

Ponedeljek, 3. decembra
20.00 Asher Kravitz: JUDOVSKI PES (v Stolpu Škrlovec)

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE

Petek, 30. novembra
19.30 Gledališka šola Senior: NAJLEPŠE, NAJBOLJŠE IN NAJBOLJ SLEČENE (gostovanje v Bohinju)

PREJELI SMO

Raztrganci

Med narodnoosvobodilno borbo so se pri nas pojavili tako imenovani raztrganci. To so bili policijski sodelavci Gestapa, ki so se preoblekli v raztrgance in se pod pretvezo izdajali za partizane. Toliko o tej vrsti raztrgancev. Tudi v našem, enaindvajsetem stoletju so se pojavili nekakšni raztrganci nove dobe, ki jih srečujemo na ulicah, v šolah, lokalih, vsepovsod. Ta trend je dosegel že pandemično razsežnost. To so mladi, večina je ženskega spola, ki so oblečene v kavbojke z velikimi strganinami ob kolenih in še kje. In to naj bi bila moda, ki nima nobene povezave z estetiko, če bi me kdo vprašal. Menda se takšne hlače s strganinami že prodajajo, po višjih cenah v trgovinah, in jih trgovci prodajajo za med. Za trgovce pa vemo, da bi prodali tudi mišje drekce za poper, če bi se pojavil kupec. In ta naša bodočnost, mladi živelj, paradira levo in desno z razcefranimi hlačami in tekmuje, kdo bo imel več in večje luknje. Na srečo nismo edini. Tudi drugod ni nič bolje. Kot najstnik nisem bil ravno angelček. Večkrat se je tudi zgodilo, da sem strgal hlače, vendar sem bil za to tudi kaznovan. Ko pa sem zvečer šel v posteljo, mi jih je mama zakrpala, da sem naslednji dan šel z edinimi hlačami v šolo. Tako. Zakaj sploh pišem o tem – modernem, beri norem, pojavu? Bojim se, da je vzrokov več. Prav gotovo je posredi nekakšna akutna dekadenca na področju kulture oblačenja. Razvrednotene so vse dobrine, kot so: obleka, hrana, pijača, bivanje, šolske potrebščine, razvedrilo itn. Verjetno smo krivi kar sami, starši in stari starši, ker smo jim pozabili povedati, »kje kruh raste«. Kdor ni bil še nikoli lačen, ne bo »štekal«, kaj je lakota. Najbrž bo to besedo iskal v slovarju tujk. Nisem prepričan, da se lakota ne more pojaviti. Je že pred durmi. Naši »raztrganci« pa o teh stvareh »še ne« razmišljajo in te na kratko in »po domače« odpravijo z: okej, ajde, čau!

Edvard Erzetič, Škofja Loka

Stavka policistov

Zelo sem ogorčena nad novico, da bodo policisti zaostrili stavko na Obrežju in na Gruškovju. Za koga bodo zaostrili stavko? Koga bodo s to stavko prizadeli? Seveda, poklicne šoferje, ki niso nič krivi. Šoferji bodo zopet stali na mejah po več ur brez plačila, brez hrane, brez WC-jev. Ne vem, kakšno pamet imajo vodje teh policijskih stavk, da kaznujejo šoferje, ne pa tistih, s katerimi se ne morejo pogovoriti. Sicer pa policisti sploh ne bi smeli stavkati. Policisti sedaj kaznujejo tiste, ki delajo, ki preživljajo svoje življenje v tovornjakih, ki nimajo redne hrane in higiene. Ali je to smisel stavke? Ta svet je res vržen iz „tečajev“. Demokracija? Utopična beseda, žal. Zakaj zmeraj nastradajo tisti, ki so najmanj krivi?

Anka Jan, Kranj

Nagrada

V vašem časopisu (sem dolgoletna naročnica) sem za rešeno križanko Zavoda za turizem Cerklje prejela nagrado. Telefonirala sem na njihov naslov. Oglasila se je mlada gospodična (po glasu sodeč). Povedala sem ji, da trenutno nisem preveč pri zdravju in ne morem priti po nagrado. Prijazno se je odzvala in mi obljubila, da mi jo pošlje po pošti. Res je prišla pošiljka v dveh dneh. Zraven je bilo tudi prijazno pisemce. Tudi tako se dela promocija turizma. Hvala in lep pozdrav!

Martina Hartman, Medvode

Družine so prepevale

Kulturno-umetniško društvo Pod lipo Adergas pod Krvavcem je pred nedavnim že sedmič pripravilo prireditev Družina poje.

Janez Kuhar

Mačkova družina vedno zapoje ubrano in navduši polno dvorano.

Adergas – Nastopilo je deset družin in skupin, skupaj kar 61 pevcev iz cerkljanske in šenčurske občine in celo iz Ljutomera, ki so prepevali ponarodele in stare ljudske pesmi. Prireditev so začeli s Slakovo pesmijo V dolini tihi, ki jo je na diatonično harmoniko zaigral 18-letni Žan Sirc, z njim pa je zapela vsa dvorana. Po nastopu štiričlanske družine Beznec iz Ljutomera se je predstavila družina Maček iz Adergasa, za katero so prepevali oče Jože in mama Angelca, hčerki Monika in Petra ter vnukinja Zala. Z nastopom so navdušile tudi Kodranova dekleta z mamo Francko in vnukinjo Tinkaro. Za družino Zarnik iz Šenčurja so nastopili mama Petra ter njuna otroka, šestletni Lovro in štiriletna Anika, ki so obe pesmi posvetili triletni deklici z Visokega, da bi čim prej okrevala po bolezni. Za družino Vreček z Zgornjega Brnika so nastopili oče Janez, mama Ivanka in vnukinja Meta, ki sta skupaj zapeli staro ljudsko pesem Urška, nunca velesovska. Na vseh dosedanjih prireditvah in tudi tokrat na sedmi so prepevali Šinkovčevi iz Adergasa – Štefan in sestri Jelka in Brigita Plevel, ki sicer pojejo že več kot petdeset let. Z nastopom so občinstvo navdušili tudi Blejčevi bratranci ter Pristavovi, Bolkovi in Rezarjevi. Za družino Sirc iz Adergasa so prepevali oče Franci, mama Nancy in njuni trije sinovi Žan, Rudi in Matic ter hčerka Vesna. Ubrano so zapeli tudi pevci Fantje izpod lipe, ki jih vodi Nancy Sirc. Vsi skupaj, pevci in gledalci, so na koncu prireditve zapeli En hribček bom kupil. Vsaka družina je za nastop dobila zanimivo darilo, pleteno košaro, ki jih še vedno plete 94-letni Vinko Cuderman iz Babnega Vrta in v kateri je bilo polno jabolk znanega pridelovalca Janeza Markuta. Med gosti na prireditvi je bil tudi cerkljanski župan Franc Čebulj, nad prireditvijo pa je bil navdušen tudi velesovski župnik Slavko Kalan.

Popravek

V članku z naslovom Pomembni za obstoj kmetij in slovenstva, ki je bil objavljen v torkovi številki časopisa, smo objavili napačno sliko, s praznovanja 40-letnice GRS Škofja Loka. Tokrat napako popravljamo in objavljamo pravo sliko, s slovesnosti ob 30-letnici delovanja Kmečke izobraževalne skupnosti na avstrijskem Koroškem. Za napako se opravičujemo.

ALPETOUR Potovalna agencija

Valencija
El Mercato Central, Barrio del Carmen, Agora...
5. 4. 2019, 4 dni
457,00 EUR

Nürnberg in Rothenburg
pravljično adventno vzdušje
22.12., 2 dni
od 116,00 EUR

Gradec in čokolada
za ljubitelje čokolade
15. 12., 1 dan
od 44,00 EUR

Adventni Dunaj
dunajski adventni sejem
22. 12., 1 dan
od 39,90 EUR

Adventna Koroška in praznične luči
22. 12., 1 dan
od 37,00 EUR

Azurna obala
cvetoče mimoze in citrusi
28. 2. 2019, 4 dni
od 209,00 EUR

Sončni otok Capri, Pompeji in Amalfi
27. 3. 2019, 5 dni
od 319,00 EUR

www.alpetour.si

Kranj: 04/20 13 222, Šk. Loka: 04/51 70 305, Radovljica: 04/53 20 445, Jesenice: 04/58 09 755, Domžale: 01/72 20 016, Ljubljana: 01/23 08 505, Tržič: 04/59 63 280

Part of Arriva – a DB company

ARRIVA ALPETOUR D.O.O., ULICA MIRKA VADNOVA 8, KRANJ

Knjiga Kuhajmo brez glutena je kuharski vodnik od nakupov do receptov. V knjigi boste našli napotke za osnove kuhanja, kakšna je idealna kuhinjska shramba, kje nakupujemo, kako pripravljamo jedi in najboljše recepte 100% brez glutena.
Preko 50 receptov je razdeljeno na kruh in peciva za zajtrk, prigrizke, predjedi in jedi ter sladice.

140 strani, 190 x 245 mm, mehka vezava

18,90 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

Gasilke zbrale dovolj za koledar in obleke

Ana Šubic

Kranj – Članice PGD Jošt so uspešno sklenile enomesečno kampanjo, s katero so na spletnem portalu za množično financiranje Adrifund zbirale denar za izdajo koledarja, kar jim bo omogočilo nakup delovnih oblek in zaščitnih škornjev. Cilj zbrati 2850 evrov, s čimer bi oblekli in obuli deset od štirinajstih članic, so presegle, saj jim je 71 podpornikov skupaj namenilo 3205 evrov. »Rezultat 112 odstotkov zbranih sredstev je prav čudovit – 112 je namreč tudi klicna številka gasilcev. Trenutno je v načrtu, da oblečemo še dodatni dve članici in nekaj članov,« je zadovoljna pobudnica kampanje, gasilka Tatjana Čeh Naglič. Sedaj se že dogovarjajo za termin pri krojaču, koledar, ki ga bo krasilo trinajst gasilk, pa bo šel ta teden predvidoma v tisk. Gasilke poudarjajo, da projekt ne bi bil mogoč brez fotografa Sama Paušerja, ki jim je požrtvovalno priskočil na pomoč, enako velja za oblikovalca Nejca Zajca. »Kmalu bomo lahko izpolnile naročila svojih podpornikov. Decembra bo sledila promocija koledarja, v pripravi je tudi spletna stran, da nas bodo dosegli tudi tisti brez Facebooka,« je napovedala Tatjana Čeh Naglič. Ves izkupiček od prodaje koledarjev bodo namenile načrtovani širitvi gasilskega doma PGD Jošt.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

KOPALNI TOPOLŠICA: 10. 12.; **GRADEC PRIMARK:** 8. 12.; **STRUNJAN:** 2.–5. 12.; **BANJA VRUĆICA S TERAPIJAMI:** 10.–17. 12.; **VESELI DECEMBER: ZAGREB:** 22. 12.; **ŽIVE JASLICE:** 28. 12.; **BANOVCI:** 26.–27. 12.; **RADENCI:** 26.–28. 12.; **SILVESTROVANJE TERME TUHELJ ali MADŽARSKE TOPLICE:** 30. 12.–2. 1.
www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Miklavževanje

Škofja Loka – Prosvetno društvo Sotočje Škofja Loka organizira Miklavževanje za vse otoke na Mestnem trgu pri Marijinem znamenju v sredo, 5. decembra, ob 16.50. Miklavž bo nagovoril otroke in starše, nato bodo vsi skupaj odšli na Loški oder, kjer bo igrica Zakleti grad, po njej pa bo Miklavž obdaril vse otroke. Vstopnine ne bo.

Podoknica

Kranj – MePZ Petra Liparja DU Kranj z zborovodkinjo Nado Krajnčan vabi na jubilejno, 15. Podoknico, ki bo v nedeljo, 2. decembra, ob 18. uri pred Prešernovo hišo v Kranju. Posvečena bo tudi prazniku Mestne občine Kranj, 240. obletnici prvega vzpona na Triglav, stoti obletnici smrti Ivana Cankarja in stoti obletnici konca prve svetovne vojne.

Literarni utrinki v Hiši čez cesto

Milje – Na predvečer rojstva dr. Franceta Prešerna bo v nedeljo, 2. decembra, ob 18. uri literarni večer, na katerem bodo v Hiši čez cesto na Miljah pri Visokem recitirali Prešernove pesmi. Ker pa se izteka Cankarjevo leto, bodo nekaj časa namenili tudi njemu. Vabijo, da se jim pri recitacijah pridružite.

Dobrodelni srečelov

Škofja Loka – Župnijska karitas Škofja Loka prireja dobrodelni srečelov, ki bo 2. decembra po dopoldanskih svetih mašah pred župnijsko in kapucinsko cerkvijo v Škofji Loki.

Pokukajmo v špajzo

Adergas – Kulturno-umetniško društvo Pod lipo Adergas in gospodinje vasi pod Krvavcem vabijo v nedeljo, 2. decembra, ob 18. uri v Kulturno dvorano v Adergas na družabno prireditev Pokukajmo v špajzo. Osrednje mesto bo namenjeno slovenskemu medu. O delu v čebelarstvu bosta spregovorila Janez Maček in Franc Čebulj, Cirila Šmid pa bo prikazala izdelovanje dražgoških kruhkov oziroma medenih dobrot in okraskov za bližajoče se praznike. S kratkim kulturnim programom bodo nastopili člani Kulturno-umetniškega društva Pod lipo Adergas.

Medgeneracijske prireditve

Kranj, Cerklje – V Medgeneracijskem centru Kranj bodo v ponedeljek, 3. decembra, ob 18. uri »vaje dihaj« – skupinska vadba z Brigitto; v torek, 4. decembra, bo ob 10.30 tehnična prva pomoč – računalništvo in telefonija, ob 17. uri pa bo pred vodnjakom zbor sprehoda po poti nastanka slike Marija Pomagaj z Brezij: od kavarne Layer do stolpa na Pungartu. V Cerkljah se bo v ponedeljek, 3. decembra, ob 18.30 v prostorih osnovne šole začela telovadba za prožno telo, v torek, 4. decembra, pa bodo od 15. do 19. ure na TIC-u brezplačne inštrukcije matematike. Za vse dejavnosti so obvezne prijave na telefon 041 724 134 ali na e-naslov mck-prijava@luniverza.si.

IZLETI

Pohod na Šmarjetno goro

Kranj – Društvo za pomoč ženskam in otrokom žrtvam nasilja Varna hiša Gorenjske v petek, 7. decembra, vabi na pohod na Šmarjetno goro. Start je ob 10. uri izpred parkirišča pod Šmarjetno goro v Kranju. S pohodom, s športno dejavnostjo in z druženjem društvo opozarja na nasilje v družbi, ki mu odločno nasprotuje. Pohodu se bo pridružil tudi donator Ivo Čarman, udeleženec dvojnih olimpijskih iger in nosilec olimpijske plamenice na zimskih olimpijskih igrah v Sarajevu. Pohod bo v vsakem vremenu. Prijave do torka, 4. decembra, sprejemajo na tel. 030 380 380 ali 051 200 083.

Na Šmarno goro

Šenčur – Turistično društvo Šenčur organizira v soboto, 8. decembra, pohod na Šmarno goro (Aljaževa in Martinova pot): Smlednik–Brezovec–Pirniče–rojstna hiša Jakoba Aljaža v Zavrhu–Šmarna gora–Šmartno–Tacen–Brod–Vižmarje–Šentvid–Dravlje–Šiška–park Tivoli–center Ljubljane, kjer boste prisostvovali predbožično-novoletnemu vzdušju. Skupne zmerne hoje bo okrog pet ur, možna bo tudi krajša varianta. Informacije in prijave zbira do četrtka, 6. decembra, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Izlet v neznano

Kranj – Planinsko društvo Iskra Kranj tudi letos vabi na enega najbolj priljubljenih izletov, izlet v neznano ... Izlet bo lahek. Odhod z avtobusom izpred Creine v Kranju bo ob 7.30. Prijave in informacije: Sebastjan Potočnik, tel. 031 408 439, sebastjan.potocnik@gmail.com. Število mest je omejeno.

OBVESTILA

Izdelava adventnih venčkov in razstava

Škofja Loka – Prosvetno društvo Sotočje Škofja Loka vabi otroke, starše in stare starše na delavnico izdelave adventnih venčkov iz naravnih materialov, ki bo jutri, v soboto, 1. decembra, od 9. do 13. ure v veži starega župnišča na Mestnem trgu v Škofji Loki. V istem prostoru bo tudi razstava izdelkov kiparske delavnice za otroke, ki je bila 23. avgusta letos.

Radovljica – Waldorfski vrtec Čebelica vabi v nedeljo, 2. decembra, ob 10.30 v prostore vrtca na Kranjski c. 4 na delavnico izdelovanja adventnih venčkov iz smrečja, mahu, storžev in drugih naravnih materialov. Delavnica bo potekala v okviru Božičnega semnja.

Smučarski sejem

Škofja Loka – Smučarski klub Alpetour Škofja Loka vabi na sejem rabljene smučarske opreme, ki bo jutri, v soboto, 1., in v nedeljo, 2. decembra, od 8. do 19. ure v prvem nadstropju dvorane Poden. Na sejmu bo komisijska prodaja rabljene opreme, pri kateri bodo kupcem svetovali tekmovalci in trenerji. Rabljeno opremo prinesite in jo oddajte v komisijsko prodajo v soboto. Na sejmu bo možno v predprodaji kupiti tudi smučarske vozovnice za Stari vrh. Informacije na telefon 041 621 610 ali 031 462 064.

Meritve tlaka, holesterola in sladkorja

Kranj – Rdeči križ Kranj obvešča, da bodo meritve tlaka, holesterola in krvnega sladkorja do konca leta potekale na naslednjih lokacijah: 5. decembra KS Vodovodni stolp, Begunjska 10, od 7. do 9. ure; 6. decembra Dom KS Primskovo ob 8. uri, 7. decembra Društvo upokojencev Kranj, Tomšičeva 4, od 8. do 10. ure.

Meritve krvnega tlaka in sladkorja v Škofji Loki

Škofja Loka – Društvo diabetikov Škofja Loka v okviru Preventivnega programa za zdravje vabi na brezplačne meritve krvnega tlaka in sladkorja, ki bodo v soboto, 1. decembra, od 9. do 12. ure potekale v preddverju Sokolskega doma v Škofji Loki.

Zbiranje izdelkov in hrane za ljudi v stiski

Kranj – Rdeči križ Kranj obvešča, da so se pridružili Lidlovi humanitarni akciji zbiranja hrane za ljudi v stiski na lokaciji Šuceva 58 v Kranju. V vseh Lidlovih trgovinah po Sloveniji bo zbiralna akcija izdelkov in hrane z daljšim rokom trajanja potekala do 6. januarja 2019.

Miklavž s spremstvom v rojstni hiši Ignacija Borštnika

Cerklje – V nedeljo, 2. decembra, bo od 10. do 18. ure rojstna hiša Ignacija Borštnika zadnjič odprta v sklopu dnevov odprtih vrat, ki so potekala vsako prvo nedeljo v mesecu. V naslednjem letu bo hiša odprta ob posebnih priložnostih in dogodkih oziroma po predhodni najavi. Obiskovalce bo tokrat v hiši pričakal Miklavž s parkeljni in angelčki, a le v obliki tradicionalnih dražgoških kruhkov.

PREDAVANJA

Lahko si zaupam

Radovljica – V Waldorfskem vrtcu Čebelica na Kranjski c. 4 bo v nedeljo, 2. decembra, ob 11.30 Simona Pajk, dolgoletna učiteljica na waldorfski šoli, predstavila vrednost waldorfske pedagogike. Kako poteka delo pri glavni učni uri v waldorfski šoli, pa bo ob 13.30 predstavila učiteljica Mateja Korošec.

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 1. decembra, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Najbolj prepričljiv dokaz ob 9. uri ter predavanje Ilijane Aleksin ob 10.30.

KONCERTI

Nastop Veronike Arnšek

Radovljica – Veronika Arnšek, učenka kljunaste flavte, ob zaključku 8. razreda Glasbene šole Radovljica v petek, 7. decembra, ob 19. uri v Baročni dvorani Radovljiške graščine pripravlja večer Händlovih sonat. Vstop bo prost.

Vrtiljak popevk

Stražišče – Pevci KPZ Mysterium pod vodstvom dirigenta Lovra Freliha in Banda D'Smiles vabijo na koncert z naslovom Vrtiljak popevk, in sicer danes, v petek, 30. novembra, ob 19. uri v Šmartinski dom v Stražišču. Vstop bo prost.

Folklornik, to sem jaz

Tržič – Jutri, v soboto, 1. decembra, bo ob 19. uri v Kulturnem centru Tržič koncert Folklorne skupine Karavanke. Gostje bodo člani zasedbe Volk folk.

RAZSTAVE

Naša narava

Slovenski Javornik – DPD Svoboda France Mencinger Javornik - Koroška Bela vabi v ponedeljek, 3. decembra, ob 18. uri v prostore Galerije Viktorja Gregorača na odprtje slikarske razstave Ljubice Zorko z naslovom Naša narava.

Praznovali smo osemdeset let

Adergas – KUD Pod lipo Adergas vabi danes, 30. novembra, ob 19. uri v dvorano v Adergasu na odprtje fotografske razstave Janeza Ribnikarja Praznovali smo 80 let. Razstava bo na ogled še v nedeljo, 2. decembra, od 9. do 12. ure in po dogovoru.

Krajine Miše Krofl

Kranjska Gora – V četrtek, 6. decembra, bodo ob 17. uri v Liznjekovi domačiji odprli slikarsko prodajno razstavo Krajine Miše Krofl. V kulturnem programu bosta nastopili učenki Glasbene šole Jesenice.

PREDSTAVE

Lutkovne pravljice

Radovljica – Vzgojiteljice v Waldorfskem vrtcu Čebelica so v okviru Božičnega semnja v nedeljo, 2. decembra, za otroke pripravile tri lutkovne pravljice: ob 11. uri Zvezdni tolarji (3+), ob 12. uri Mačica (2+) in ob 14.30 Kraljična v ognjenem gradu (3+). Vstopnine ne bo.

Ljubezen druge polovice

Visoko – KUD Visoko vabi jutri, v soboto, 1. decembra, ob 19.30 v Dom krajanov Visoko na ogled abonmajske predstave za abonma in izven Ljubezen druge polovice, komedije v izvedbi KPD Josip Lavtižar Kranjska Gora.

Neskončno ljubljeni moški

Bohinjska Bela – v Domu krajanov Bohinjska Bela bo v soboto, 1. decembra, ob 19.30 predstava Kulturnega društva Bohinjska Bela – Gledališča Belanskega Neskončno ljubljeni moški avtorice Dese Muck.

Novoletna predstava za otroke

Vodice – Knjižnica Vodice vabi na novoletno predstavo za vse otroke gledališča Smejček, ki bo v torek, 4. decembra, ob 10. uri v dvorani Kulturnega doma Vodice.

Butik

Kranj – V ponedeljek, 3. decembra, bo ob 18. uri v OKC Krice krace uprizoritev kratke neme gledališke igre Butik, ki je nastala v koprodukciji Medobčinskega društva gluhih in naglušnih za Gorenjsko Auris Kranj in Kulturnega društva Figura. Vstop bo prost.

PETKOVA PRIREDITEV
Izvaja: Uliana Dorofeeva
PALČICA
Petek, 30. novembra 2018, ob 17.30 uri
OKC Krice krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izvaja: Gledališče iz desnega žepka
MOTOVILČICA
Sobota, 1. decembra 2018, ob 10. uri
Prešernovo gledališče Kranj

www.pgk.si

Gorenjski Glas

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek neprekinjeno od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

KUPIM

GARSONJERO ali 1-sobno stanovanje, tel.: 031/492-941 18003597

K3 KERN d.o.o. NEPREMIČNINE
GSM 051/320 700
Oldhamska cesta 12, 4000 Kranj
T: 04/202 13 53, E: info@k3-kern.si
www.k3-kern.si

ODDAM

OPREMLJENO garsonjero ter garažo v Šorlijevem naselju v Kranju, tel.: 031/375-351 18003601

POSESTI

PRODAM

V STRAHINJU pri Naklem prodam parcelo 1.026 m², ob robu gozda, z nedokončano hišo, tel.: 051/334-765 18003576

LOKA nepremičnine d.o.o.
Kapucinski trg 13, Škofja Loka
Tel.: 04/50 60 300, GSM: 041/ 675 123
E-mail: info@loka-nepremicnine.si

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

OPEL Astra, letnik 1996, prevoženo 200.100 km ali po delih, tel.: 041/694-938 18003478

domplan
Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701
M: 030 641 621, I: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si
V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljive in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami.
Obiščite nas na naši spletni strani:
www.domplan.si

SUBARU Imprezza, disel, 4 WD, letnik 2010, prevoženo 220.000 km, tel.: 041/704-982 18003552

KUPIM

VW hrošč, v kakršnemkoli stanju ter dele za omenjen avto, tel.: 040/900-008 18003569

fesst
FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

2 ZIMSKI gumi s platišči dimenzije 175/70 R14, tel.: 068/613-276, Franc 18003591

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

KARAMBOLIRANO vozilo ali vozilo v okvari, od let. 2000 dalje. Ugrica Blaž, s.p., Drulovka 38, Kranj, tel.: 041/349-857 18003185

GRADBENI MATERIAL

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 18003288

SUHA mešana drva, možna dostava, tel.: 031/343-177 18003579

SUHE butare, tel.: 031/826-621 18003499

STANOVANJSKA OPREMA

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

ZAMRZOVALNO skrinjo Gorenje, staro 10 let, 300 litrov, ugodno, tel.: 040/978-425 18003562

HOBI

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kovance in drobnarije, tel.: 051/258-936 18003291

STARINE

KUPIM

MEDALJE, odlikovanja, značke, razglednice, kovance, bajonete, sablje, čelade, uniforme, tel.: 051/740-430 18003548

ODLIKOVANJA, kovance, ure, slike, značke, srebrnino, luči, kipe in drugo, tel.: 030/670-770 18003551

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

OČALA kot na napotnico do 101 EUR ceneje. Optika Aleksandra, Qlandia Kranj, Kamnik, Jesenice, Tržič. Pokličite brezplačno 080 1331, www.optika.si 18003430

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

ŽIVALI IN RASTLINE

PODARIM

PSIČKO, staro 3 mesece, črne barve, tel.: 041/658-025 18003587

3 MLADE mucke, tel.: 04/20-46-608 18003590

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

CIRKULAR za žaganje drv, tel.: 031/812-210 18003564

NAKLADALNO prikolico Sip 19/9, letnik 1993, tel.: 041/214-500 18003574

OBRAČALNIK Pajek Sip šir. 3,40 in zgrabljalnik Sip 220, nova veriga, tel.: 041/728-092 18003583

SNEŽNA freza Farmer, 11 km, 7,8 kw, nova, nerabljena, garancija 2 leti, cena 880,00 EUR, tel.: 041/569-712 18003555

TRAKTORSKO prikolico 4 T Tehnostroj, tel.: 041/608-642 18003600

KUPIM

PAJEK SIP 3,5 m širine in VZ zgrabljalnik ali tračni obračalnik SIP, tel.: 030/401-956 18003598

TRAKTOR, lahko s priključki, tel.: 031/500-933 18003363

TRAKTOR z dvobrazdnim plugom IMT, tel.: 041/872-029 18003554

PRIDELKI

PRODAM

ČESEN, rdečo in ptujsko čebulo, tel.: 040/653-337 18003559

DOMAČ, debel česen, tel.: 031/806-416 18003563

DROBNI krompir, 150 kg, ročno pobran, tel.: 041/242-375 18003582

JEDILNI krompir ter ajdo, koruzo in pšenico, tel.: 040/355-865 18003560

KORUZO v zrnju in ČB bikce in telička, stare od 10 do 30 dni, tel.: 040/365-080 18003561

KORUZO v zrnju in silažne bale, tel.: 041/316-617 18003584

VINO teran z analizo in kraški brinjevec, ugodno, pripeljem na dom, tel.: 041/614-862 18003547

VZREJNE ŽIVALI

SANSKEGA kozla brez rogov menjam ali prodam, tel.: 051/392-628 18003577

PRODAM

2 ČB bikca in teličko, stare 14 dni, tel.: 041/744-502 18003586

BIKCA simentalca, 6 mesecev starega, iz ekološke reje, Tržič, tel.: 041/825-424 18003594

BREJE telice LS + LIM, kravo za zakol, tel.: 031/378-946 18003567

ČB teličko, staro 14 dni, tel.: 04/25-03-043, 031/210-494 18003557

ČB bikca, starega 10 dni, tel.: 04/25-60-223, 031/840-266 18003592

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave in grahaste, pred nesnostjo, pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 18003286

MESO mlade govedi brez krmil, tel.: 041/965-112 18003575

NESNICE rjave, grahaste, črne pred nesnostjo, brezplačna dostava na dom po celotni Sloveniji, Vzreja nesnic Tibaot Svatina Vanja, Babinci 49, 9240 Ljutomer, tel.: 02/58-21-401 18002312

PAŠNI telički, ČB in simentalka, stari 7 mesecev, tel.: 041/597-168 18003585

PETELINE pasme Leghorn, stare 6 mesecev, tel.: 051/411-499 18003588

PRAŠIČA za zakol, domača krma, tel.: 041/584-235 18003593

PRAŠIČA, težkega 180 kg, domača krma, tel.: 040/607-451 18003599

SVINJSKO polovico mesa, domača krma, tel.: 04/53-38-193, 031/510-795 18003578

TELICO CK iz ekološke reje, težko 250 kg, pašna, tel.: 041/892-735 18003572

TELICO simentalko, brejo 8 mesecev, tel.: 04/51-47-195 18003589

TELICO s teletom ter mlado jalovo kravo, menjam tudi za bikca, tel.: 04/25-71-084 18003596

TELICO, staro 2 leti, tel.: 04/51-46-939, 031/894-376 18003580

TELIČKO ČB-LIM, staro 15 dni, tel.: 041/586-662 18003595

ZAJCE, mešance med ovnači in lisci, 5 samičk in 3 samci, izredno lepi, stari 7 mesecev, tel.: 031/275-186 18003550

KUPIM

BIKCA ali teličko, simentalca, starega od 3 do 15 tednov, tel.: 051/441-722 18003556

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh – nove višje cene, eko plus. Oddamo v rejo pitance, bikce in telička. Kogler Franz A., d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.: 064/130-081 18003285

OSTALO

PRODAM

ODLIČNE traktorske verige, mreža dimenzije 360/70 R20, 420/70 R30, tel.: 041/762-562 18003573

SUHE okrogle bale, 150 premera, tel.: 041/515-867 18003570

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

IŠČEMO voznika tovornega vozila C in E kat., z opravljeno kodo 95, urejenim delovnim dovoljenjem, če niste slovenski državljan. Zaželene so delovne izkušnje s tovornim vozilom, vsaj 1 leto. Tadej Frakelj, s.p., Studeno 24a, Železniki 18003512

IŠČEMO tesarje/montažne delavce, za delo v Avstriji in Nemčiji. Plača po dogovoru. Veselimo se vašega klica +386-30-758-314 G. Varga ali office@diaplan.com. Diaplan Stahl + Holz GmbH, Bahnhof str. 9, Klagenfurt / Celovec, Avstrija 18003487

ZA DELO v klicnem centru v Kranju zaposlimo telefonistke (telefoniste), mlajše upokojenke/ce. Španovina, d.o.o., Kranj, Savska loka 21, Kranj. Informacije na:, tel.: 040/130-054 18003546

IŠČEM

DUO Rolo išče dela na zabavah, obletnicah z domačo in zabavno glasbo, tel.: 041/741-355 18003508

DUO »Za mal dnarja«, poskrbi za narodno in zabavbo glasbo s humorjem za vsako priložnost, tel.: 031/595-163 18003489

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, lamelne zavese, plise zavese, komarniki, markize, www.asteriks.net 18003289

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela – z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, 041/222-741, www.gradton.si 18003290

LOTO

Rezultati 95. kroga – 28. novembra 2018
3, 6, 14, 30, 31, 32, 33 in 13

Loto PLUS: **2, 4, 8, 11, 14, 25, 34 in 28**
Lotko: **4 3 5 5 4 4**

Sklad 96. kroga za Sedmico: **1.160.000 EUR**
Sklad 96. kroga za PLUS: **740.000 EUR**
Sklad 96. kroga za Lotka: **120.000 EUR**

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom: Z GLASOM V DEŽELO CVIČKA, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu 16. novembra 2018 in prejmejo nagrade, so: 1. nagrado: vzglavnik Slovenska postelja **Zdenka Černigoj** iz Tržiča, 2. nagrado: knjigo Melanda **Janja Borič** iz Radovljice in 3. nagrado: knjigo Melanda **Francka Langerholc** iz Škofje Loke. Nagrajenkam čestitamo!

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

Gorenjski Glas
42 EUR
+ poštnina
Št. strani: 558, 160 x 240 mm, trda vezava

Ernest Petrič: Spomini in spoznanja

Profesor dr. Ernest Petrič velja za enega najvplivnejših in najuglednejših intelektualcev, ki holistično združuje vloge mednarodnega pravnika, profesorja, pisca, diplomata, politika in ustavnega sodnika, predvsem pa mu kot pokončnemu in izjemno delavnemu človeku nikdar ni vseeno, kaj se dogaja s preprostimi ljudmi, domovino, človeštvom in celotnim planetom.

Knjigo lahko kupite na **Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1, v Kranju**, jo naročite na telefonski številki **04/201 42 41** ali na **narocnine@g-glas.si**. Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

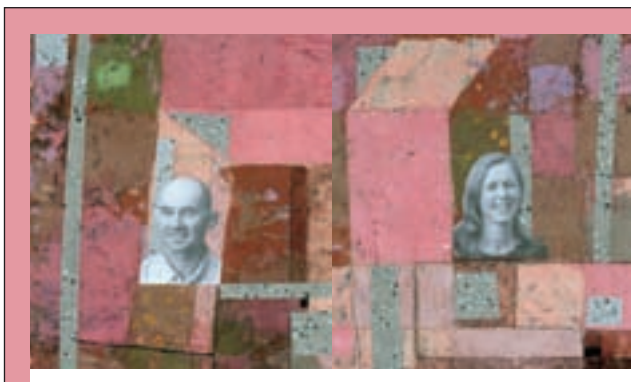

Janez Logar **Jaz, midva, mi**
Mojca Logar **Več kot sanje**

Dve knjigi v eni. Janez piše o notranjem svetu človeka in o odnosih v zakonu in v družini. Predvsem, kako lažje zaživeti. Mojca poudari lepoto mame velike družine, žene, učiteljice in raziskovalke bližnje in daljne okolice. Skupaj želita povedati, da je v zakonu in družini lahko zelo lepo. Lepo je skupaj spoznavati drug drugega, našo deželo in potovati po svetu.

180 strani, 145 x 205 x 18 mm, trda vezava

20 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.
Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si
Gorenjski Glas

Cena knjige je 9,99 EUR + poštnina

Največja dejanja humanosti v najgrozlivejših okoliščinah.

264 strani, 19 x 12,5 cm, mehka vezava.

Tetovator iz Auschwitza temelji na resnični zgodbi Laleta in Gite Sokolov, slovaških Judov, ki sta preživela Auschwitz-Birkenau in si nazadnje ustvarila dom v Avstraliji. V taboriščih je bila Laletu dodeljena služba, v kateri je za preživetje tetoviral zapornike – dobesedno je praskal številke na roke svojih sotrpinov z neizbrisljivim črnilom in tako ustvaril enega najmočnejših simbolov holokavsta.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

NUDIM frizerske storitve na domu, za starejšo populacijo. Neža Kožuh, s.p., Cesta na Brdo 47, Kranj, tel.: 030/775-975 18003565

SANACIJE, obnove dimnikov z inox cevmi, povrtavanje, rušenje, pozidava, montažni dimniki, dimniške kape. Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o., Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-246 18002997

TESNJENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik, s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.: 031/720-141 18003287

ZASEBNI STIKI

ŽENITNE ponudbe za iskrene ljudi zrelih ter starejših let. http://www.zau.si, tel.: 031/836-378 18003292

RAZNO

PRODAM

ANTIFRIZ za solarne sisteme, neagresivni, do -30 stopinj C, 20 litrov, ugodno, tel.: 041/209-066 18003558

USTROJENE zajčje kože sive in črne barve ter 2 ovčji, cena simbolična, tel.: 051/302-866 18003581

IŠČEM

STARO, neuporabno železo, pralne stroje, računalnike, akumulatorje ter ostalo, tel.: 070/385-956 18003571

GG naročnine
E-POŠTA: narocnine@g-glas.si
TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

V SPOMIN na mojega atka

Janka Zupana

14. 9. 1927–30. 11. 1983

Žal že dolga leta
so minila,
ko tiho si odšel
in sem te izgubila.

Dobri ljudje ne umrejo,
za vedno živijo
v srcih tistih,
ki jih imajo radi.

Hvala vsem, ki se mojega atka spominjate takega, kot je bil.

Ivica

Kogar imaš rad,
nikoli ne umre,
le daleč je ...

V SPOMIN

Maji in Marjanu Žnidarju

28. novembra 2018 je minilo petnajst žalostnih let, odkar te ni več med nami.
Pred devetimi leti je odšel za teboj v večnost tvoj mož Marjan. Ni je solze, ki bi ju obudila, in sile, ki zanju bi molila ob preranem grobu.

Močno vaju pogrešamo, posebno otroci Kaja, Tea in Marjan Luka, oče Milan in mama Darinka iz Dvorij ter družina Žnidar iz Mengša.
Počivajta v miru.

ZAHVALA

V 71. letu starosti se je od nas poslovil dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

Stanko Hočevar

Ob boleči izgubi se domači iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, sodelavcem in ostalim, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani. Hvala vam za izrečena sožalja, sveče, rože in denarno pomoč. Prav tako se zahvaljujemo tudi njegovi osebni zdravnici ge. Vesni Nikšič, patronažni službi Zdravstvenega doma Kranj, zdravstvenemu osebju SB Jesenice, osebju Doma starejših na Fari Prevalje, osebju Doma upokojencev Kranj, Društvu upokojencev Kranj za izrečeno sožalje, pogrebni službi Komunala Kranj, župniku, pevcem in g. Martinu Balasu za poslovilni govor. Vsem imenovanim in neimenovanim iskrena hvala.

Žalujoči vsi njegovi
Kranj, 22. novembra 2018

Po gozdu lovec s puško hodi,
ko krasno jutro se rodi.
Po suhem listju varno hodi,
toda zveri ne zasledi.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega očeta, deda, pradeda, brata, strica in tasta ter dolgoletnega partnerja

Pavla Jereba st.

iz Binklja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, tolažilne besede, podarjeno cvetje in sveče. Še posebej se zahvaljujemo lovcem LD Križna gora za lepo opravljen lovski obred, pevcem, govornikom Zveze slovenskih častnikov, Zveze veteranov vojne za Slovenijo, Strelske družine Kopačevina iz Trate, Zveze borcev za vrednote NOB Škofja Loka, Društva upokojencev Škofja Loka in LD Križna gora. Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga v času bolezni obiskovali. Najlepša hvala tudi delavcem Komunale iz Škofje Loke ter Barbari in Marinki za pomoč. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Sinova Dušan, Pavle, hči Saša z družinami ter Milka

Iz take smo snovi kot sanje in naše majceno življenje obkroža spanje.

Sporočamo žalostno vest, da je v večnost zaspal

Branko Kraljevič

gledališki režiser, mentor, ustanovni in častni član KUD Fofité

Pogreb bo v petek, 7. decembra, ob 14. uri na pokopališču v Kopru.
V žalovanju se pridružujemo njegovi družini, prijateljem in soustvarjalcem.

KUD Fofité, Medvode

Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.
(Tone Pavček)

ZAHVALA

V 95. letu je po težki bolezni za vedno zaspala draga mama, stara mama in prababica

Doroteja Kralj

roj. Janc

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih dneh stali ob strani, posebna zahvala tudi sosedam, ki so z rednimi obiski krajšale čas naši mami. Zahvala tudi g. župniku Eriku Šviglju za lepo opravljen obred. Hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči vsi njeni
Rupa, 27. novembra 2018

Tiho si odšla,
hvaležni smo,
ker si bila.

ZAHVALA

V 85. letu se je poslovila naša draga žena, mama, stara mama, prababica in teta

Marija Čebulj

Karunova mama iz Pšenične Police

Ob slovesu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sovaščanom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, besede tolažbe in pomoč. Hvala za cvetje, sveče in darove za svete maše. Zahvaljujemo se negovalkam Doma Taber, osebju Nevrološke klinike Ljubljana, gospodu župniku, pevcem ter pogrebni službi. Hvaležni smo vsem, ki ste si vzeli čas in se še zadnjič poslovili od naše mame.

Žalujoči vsi njeni
Pšenična Polica, november 2018

In jaz živim še v ljubljenih osebah in predmetih,
kakor živeli oni so z menoj v minulih letih;
saj veš, čeprav izniči vse, kar nas na zemljo veže,
do src globin in do ljubezni tvoje moč ne seže.

Na pragu 65. rojstnega dne nas je po težki bolezni zapustila naša mami

Polonca Mohorčič

roj. Ribnikar

Pogreb bo v soboto, 1. decembra 2018, ob 14. uri na pokopališču v Križah.
Žara bo na dan pogreba od 10. ure v poslovilni vežici. K počitku jo bomo pospremili v ožjem družinskem krogu. Hvaležno odklanjamo cvetje in sveče. V njen spomin lahko darujete Onkološkemu oddelku Bolnišnice Golnik.

Žalujoči njeni najdražji

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.

ZAHVALA

V 86. letu nas je zapustila predraga mama, stara mama in prababica

Ana Jarc

roj. Jerič, p. d. Zormanova Ani iz Srednje vasi pri Šenčurju

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, ter g. župniku Urbanu Kokalju za lep cerkveni obred. Negovalki Mojci iskrena hvala. Vsem ostalim pa se zahvaljujemo za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče in mašne daritve. Hvala vsem, ki ste našo drago mamo pospremili k spokojnemu počitku. Vsem imenovanim in neimenovanim pa izrekamo globoko hvaležnost.
Mama, vedno boš v naših srcih.

Žalujoči vsi njeni

Anketa

Nezaupanje v nove ideje

Neža Rozman

Ustanovitev Kluba mladih podjetnikov pod okriljem Območne obrtno-podjetniške zbornice Kranj je priložnost za razvoj in zagon dejavnosti mladih podjetnikov, ki pa se pri tem srečujejo z marsikatero težavo. Vprašali smo jih, kakšne so te težave.

Foto: Primož Pičulin

Nik Vene, Škofja Loka:

»Največja težava mladih, ki želijo vstopiti v podjetniški svet, je v tem, da imajo mnogi dobre ideje, a premalo poguma, da bi jih uresničili. S tem se največkrat srečujemo tudi na Kickstarterju.«

Jaka Kukovič, Golnik:

»Mladi, ki delujejo v družinskih podjetjih, se srečujejo težavo, da starejši ne želijo izpustiti posla iz rok in ga predati mlajši generaciji. V nekaterih panogah je tudi preveč birokracije.«

Peter Goričan, Šenčur:

»Zelo nerad vidim težave, ampak iščem načine, kako jih odpraviti. Je pa res, da je v določenih podjetjih, predvsem družinskih, lahko problematičen prenos lastništva ali konflikti med generacijami.«

Lara Vidmar, Kranj:

»Dokler nimaš kapitala, posla ne moreš zagnati. Ob tem je tudi preveč nezaupanja v nove ideje, težave pa lahko nastanejo tudi pri najemu prostora, saj so stroški previsoki.«

Tina Valentina Sajovic, Kranj:

»Zveze in poznanstva so lahko prednost, lahko pa tudi težava. Ko si mlad, ne veš, na koga se lahko obrneš in s kom bi sodeloval. Problematično je tudi nepoznavanje trga.«

Dobili pekarno s trgovino

Potem ko so domačini na Blejski Dobravi ostali brez trgovine, bifeja in pošte, so se zdaj razveselili pekarne s trgovino, ki so jo odprli pod okriljem Zaposlitvenega centra Kragulj.

Urša Peternel

Blejska Dobrava – Na Blejski Dobravi so predlani najprej ostali brez trgovine, zatem bifeja sredi vasi, marca letos pa še brez pošte. Tako so domačini za vse opravke morali na Jesenice, kar je zlasti starejšim povzročalo veliko težav. Najhujše stiske je nekaj časa reševal zasebnik, ki je v vas vozil kruh. Pred dnevi pa so se v kraju vendarle razveselili pekarne s trgovino, ki so jo odprli pod okriljem Zaposlitvenega centra Kragulj. Ta je že doslej deloval v nekdanjih Mercatorjevih prostorih sredi vasi, kjer je devet zaposlenih invalidnih oseb ob pomoči strokovnih delavk sestavljalo plastične izdelke za avtomobilsko industrijo.

Direktorica Zaposlitvenega centra Kragulj Klavdija Šumrada ter Marja Mravinc in Tisa Sitar v novi pekarni

Kot je povedala direktorica Kragulja Klavdija Šumrada, so po tem, ko sta vrata zaprla trgovina in bife, začeli razmišljati, da bi sami odprli pekarno s trgovino. Tako so zadnjih nekaj mesecev urejali vse potrebno, nakupili opremo, pred dnevi pa je pekarna s trgovino že odprla svoja vrata. V njej na okrog štiridesetih kvadratnih metrih ponujajo kruh in pekovske izdelke pekarne Triler iz Besnice, nekaj peciva pa pripravljajo tudi sami. Na policah trgovine ponujajo tudi osnovna živila, pijače, sladkarije ... Kot obljublja direktorica, bodo ponudbo v prihodnje glede na želje strank še širili, z dosedanjim odzivom pa so zelo zadovoljni. »Domačini, ki pridejo, pravijo, da so veseli, da imajo zdaj v vasi pekarno in trgovino; prej so zlasti starejši morali po vse z avtobusom na Jesenice,« je povedala. S cenami sicer ne morejo tekmovati z velikimi diskontnimi trgovci, je dodala, kljub temu pa cene niso pretirano visoke. Pekarna s trgovino je odprta med tednom med 6. uro in 16.30, ob sobotah in nedeljah pa med 7. in 12. uro.

Zaposlitveni center Kragulj deluje pod okriljem Slovenskega združenja za duševno zdravje Šent, v njem pa skrbijo zlasti za rehabilitacijo oseb s težavami v duševnem zdravju. Po besedah Klavdije Šumrada imajo še veliko načrtov; ker domačini pogrešajo tudi bife, bodo morda spomladi poskrbeli tudi za to, da bo na terasi pred lokalom spet mogoče popiti vsaj kavo.

Krvavec začenja sezono

Pred začetkom smučarske sezone na Krvavcu, ki se začenja danes, so prah dvignile govorice, da naj bi lastnik zaprl smučišče na Kriški planini.

Aleš Senožetnik

Grad – Na Krvavcu zimsko sezono začenjajo danes, ko bodo odprli prve proge, uraden začetek sezone pa bo jutri. Kot nam je pojasnila vodja marketinga Špela Janša, bodo namreč danes zagnali štirisedežnico Tiha dolina ter vlečnico Luža, jutri pa tudi šestsedežnico Vrh Krvavca. Predprodaja vstopnic se sicer danes končuje, a kot dodajajo na RTC Krvavec, bo nakup vozovnic tudi jutri in v nedeljo možen po predprodajnih cenah.

Nekaj prahu je v začetku tedna povzročila objava Eko-Turizma Viženčar na spletnem omrežju Facebook, da naj bi RTC Krvavec ukinil smučarske proge na Kriški planini in tako skrčil smučarske proge. A kot pravijo na Krvavcu, to ne drži. »Takoj ko bodo pogoji primerni, bomo začeli pripravo smučišča tudi na Kriški planini, ki bo obratovalo po urniku. Razpolagamo namreč z omejenimi kapacitetami vode, zato smo se odločili, da najprej zasnežimo proge na Krvavcu, nato pa naprave preselimo tudi na Kriško planino, če do takrat še ne bo dovolj naravnega snega,« nam je zagotovila Špela Janša, ki dodaja, da so med poletno sezono investirali prav v obnovo vlečnice Križišče in sedežnice Kriška planina. Poleg rednega servisa so namreč obnovili tudi elektroniko naprav.

Smučarske dni nameravajo popestriti tudi z različnimi družabnimi dogodki in glasbenimi nastopi. Tako se naslednji konec tedna obeta družinski »ski opening«, dogodke pa načrtujejo tudi med decembrskimi prazniki.

V ponedeljek bodo telovadili na Slovenskem trgu

Kranj – V ponedeljek ob 7.30 se bodo na Slovenskem trgu v Kranju zbrali člani kranjskih skupin Šole zdravja in telovadili po metodi »tisoč gibov«, ki jo je zasnoval ruski zdravnik Nikolay Grishin. »Odločili smo se, da ob občinskem prazniku Kranja in obletnici rojstva Franceta Prešerna člane povabimo na Slovenski trg. Pri vadbi se nam lahko pridružijo tudi drugi občani,« vabi vodja kranjskih skupin Šole zdravja Metka Štok. V kranjski občini se na vsakodnevni polurni jutranji vadbi na prostem, pri kateri s preprostimi vajami razgibajo vse dele telesa, zbira šest skupin z več kot 140 člani. Kot prva je leta 2014 začela delovati skupina v Prešernovem gaju, redno pa telovadijo še na Planini, v Šorlijevem naselju, Čirčah, Stražišču in Žabnici. V Sloveniji je sicer že 168 skupin z več kot tri tisoč člani.

Velika izmenjevalnica igrač

Zbilje – V prostorih Turističnega društva Zbilje bo v nedeljo, 2. decembra, od 10. do 13. ure potekala Velika izmenjevalnica igrač. »To je dogodek, na katerega prinesete igračo ali knjigo, ki vašemu otroku več ne pride prav, in si izberete tako, ki bi vašemu otroku prišla prav oziroma bi se je razveselil. Namenoma dogodek organiziramo pred decembrskimi obdarovanji, saj je menjava prijazna do naših denarnic in tudi trajnostno in ekološko naravnana,« pravita organizatorici sestri Petra Kalan in Ana Jelovčan, znani po svojem blogu PetrAna. Igrače sta razdelili v različne kategorije, v menjavo pa niso vključene plišaste igrače.

vremenska napoved

Danes bo v Zgornjesavski dolini delno jasno z občasno povečano oblačnostjo, drugod bo nekaj nizke oblačnosti. Ob koncu tedna bo vreme suho, občasno bo nekaj več srednje ali visoke oblačnosti.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo
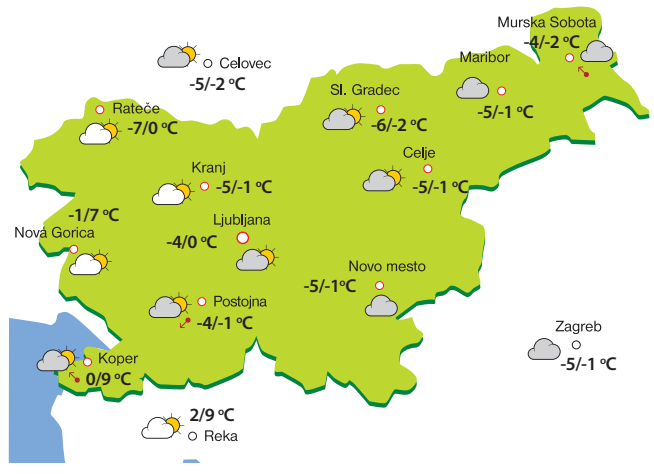
PETEK	SOBOTA	NEDELJA
-5/-1 °C	-4/3 °C	-3/5 °C